Raftul Denisei

Milorad Pavić

Mantia de stele

roman

„Pavić este o Șeherezadă a secolului XX."
Publishers Weekly

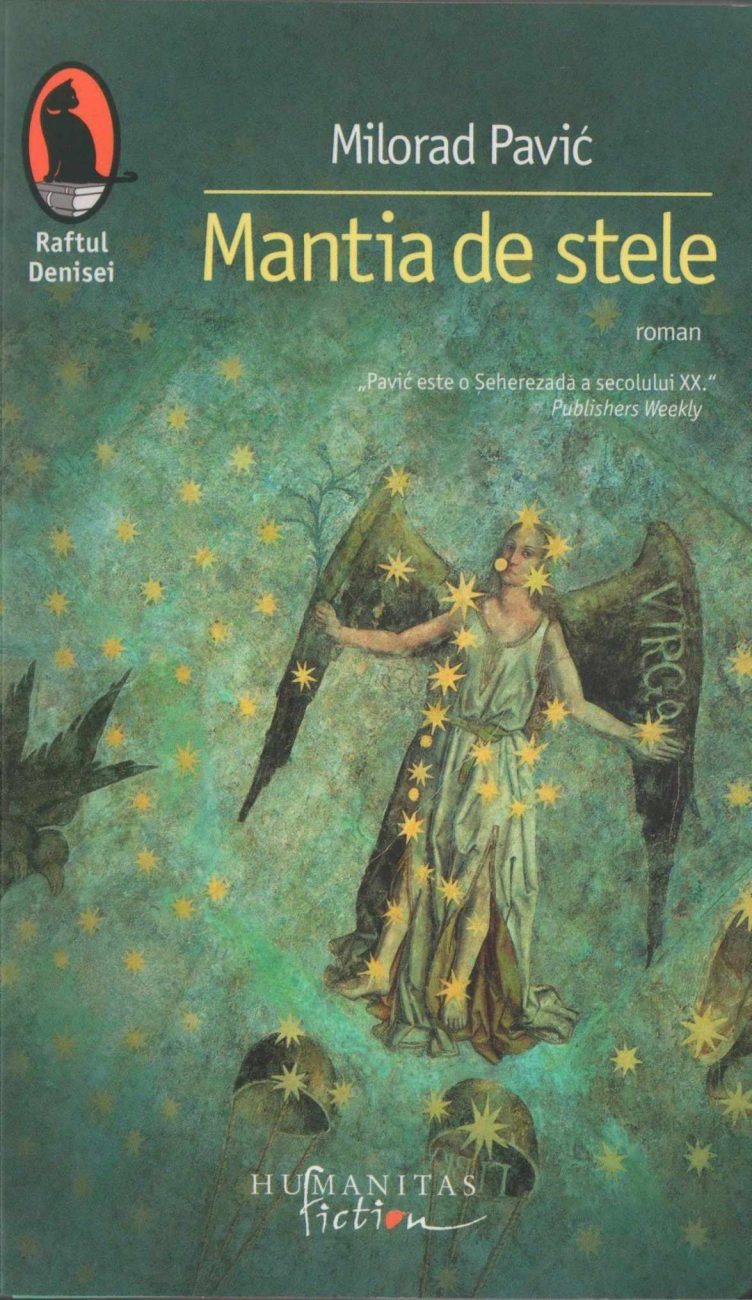

HUMANITAS fiction

La Paris, o tânără se trezește într-o dimineață într-un așternut străin, vorbind o limbă ciudată, pe malul unui mare fluviu, în altă zodie decât a Racului, îndrăgostită de altcineva, purtând și el semnul altei zodii decât a iubitului ei Leu. Așa începe odiseea ei metempsihotică în diferite existențe și timpuri, drumul ei între hotarele a șase vise, care parcurg inepuizabilele reîncarnări ale iubirii. „Autobiografia corală" a eroinei este formată din șase istorii de dragoste, în care sufletele-pereche își urmează calea hotărâtă de astre. Îndrăgostiții din prima poveste, din secolul XXI, se întâlnesc într-un parc parizian, iar cei din a doua istorie trăiesc pe malul Dunării în secolul al XV-lea: Filipa Avranezović, femeia Scorpion ce poate să ucidă cu o sărutare înveninată, și un chipeș Vărsător. Visătoarea se trezește bărbat Capricorn în cea de-a treia istorie, îndrăgostit de o frumoasă cu ochii verzi ca fierea din zodia Berbecului. A patra istorie dezvăluie din corespondența purtată de Teodora, cea născută în zodia Peștilor, cu profesorul ei experiența stranie a timpului și o legătură misterioasă cu un Săgetător orb, potrivnicul ei din secolul al XVIII-lea. În a cincea poveste, Arhondula Nehama este Fecioară vorbind greacă și ivrit, iar la hotarul dintre viață și moarte își întâlnește ursitul Geaman. În cea de-a șasea istorie, plină de vrăji, disperare și primejdii, Minotaurul uită de sine și de dragostea ce îl leagă de o Balanță.

Raftul
Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MILORAD PAVIĆ

Mantia de stele

Ghid astrologic de ghicit

Traducere din sârbă de
MARIANA ȘTEFĂNESCU

HUMANITAS
fiction

Coperta de
ANGELA ROTARU

Redactor
RALUCA POPESCU

MILORAD PAVIĆ
ZVEZDANI PLAŠT
Astrološki vodič za neupućene
© Milorad Pavić

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel./fax 021/311 23 30,
C.P.C.E. — CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PAVIĆ, MILORAD
Mantia de stele: ghid astrologic de ghicit / Milorad Pavić;
trad.: Mariana Ştefănescu. – Bucureşti: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978-973-689-219-6

I. Ştefănescu, Mariana (trad.)

821.163.41-31=135.1

Descoperiți-vă trecutul la vreme,
are și el un termen de garanție...

Arhondula Nehama

Precuvântare

Într-o dimineață m-a trezit simțământul că am devenit nepoata sufletului meu. Semnul zodiacal în care mă născusem nu mai era același. Mai mult, m-am trezit într-un așternut absolut necunoscut și într-o limbă străină aducând cu rusa. Limbă în care și scriu aceste cuvinte. Eu de fapt trăiesc în arondismentul XVIII din Paris, sunt tunsă chilug și folosesc parfumul unisex Black Bvlgari. Franceza este limba mea maternă, sunt născută în zodia Racului. Am dormit la un hotel parizian împreună cu iubitul meu și am visat un fel de apă deasupra mea. M-am trezit în secolul al XV-lea nemaiștiind nici o iotă în franceză. Acum vorbesc o limbă ciudată de care se slujesc pescarii de pe un fluviu mare. Numele meu este Filipa Avranezović, am cincisprezece ani și mă pregătesc să ucid pe cineva. Nu mai sunt în zodia Racului, ci a Scorpionului, iubitul meu nu mai este cel din Paris, care era Leu – acum sunt îndrăgostită până peste urechi de un băiat care e Vărsător. Care poartă pe falus un ditamai inelul

cu pecete și cu care mi-am pierdut pentru a doua oară fecioria...

Nu cutez să mai adorm, fiindcă mi-e teamă *unde* mă voi trezi a doua zi de dimineață... Consemnez toate astea ca măcar ceva din viața mea de până acum să stea mărturie, fiindcă eu nu-mi mai amintesc nimic din numele meu franțuzesc. Măcar că știu că e primul și cel adevărat. Poate că o fi cineva la Paris care își vede mai departe de viața mea de acolo, care continuă să poarte acest nume născut sub semnul Racului, în vreme ce eu mă canonesc aici.

*

Mai devreme sau mai târziu, tot o să adorm. De ce mă tem, de aia o să adorm. Și nu numai o dată. Dar acum știu pe ce mă bazez. M-am afundat în visele mele care stau unele în altele precum păpușile rusești. Și încetișor încep să mă ivesc. Dintr-un vis mititel într-altul măricel. Mă strecor anevoie din păpușa roșie în cea albastră, din cea albastră în cea galbenă. Din nepoată ajung strănepoata sufletului meu.

A doua trezire m-a aruncat taman la sfârșitul secolului trecut, al XX-lea, în toiul unui război. Și primul meu gând a fost: oare nu cumva îmi doresc ca după fiecare trezire să-mi pierd nevinovăția? Dar n-a fost așa. De data asta m-am trezit parte bărbătească, Capricorn. Am fost

îndrăgostită (sau mai bine zis îndrăgostit) de o femeie cu privirea verde pe nume Dalona. Conduceam mașina înconjurat de o droaie de țigani trubaci. Dalona era Berbec. Ochii ei ca două bășici ale fierii... Am dezvirginat-o folosind experiența iubitului ei din „păpușa" precedentă.

După a treia trezire am fost iarăși femeie, azvârlită din nou în secolul XX. Purtam mănuși cu ceas încorporat. Răspundeam la numele de Teodora, care se întreba dacă pe la șase amurgul îmi poartă sufletul, ori eu îl port pe el. Născută în zodia Peștilor, le scriam foștilor mei profesori, dar nu erau scrisori de dragoste. Am avut un potrivnic în secolul al XVIII-lea născut în zodia Săgetătorului.

A patra trezire m-a instalat într-o nouă limbă – greaca, iar din copilărie știam ceva ivrit. Eram născută în zodia Fecioarei, numele meu era Arhondula Nehama, știam să cânt la pian, ceea ce nu mă prea încânta. Eram iarăși *virgo intacta* și am făcut dragoste pentru prima oară pe un vapor cu un bărbat născut în Gemeni.

Ultima (până acum) trezire mi-a dat-o nașterea în zodia Balanței, o iubire neîmpărtășită și vrăji cu duiumul, dar care n-au avut nici un spor. Iubitul meu (născut în semnul Taurului) nu știa nici cum mă cheamă. În copilărie m-au învățat să sărut pâinea care cade pe jos. Mă numeam

Dionisia și puțin mi-a lipsit să nu mor de vreo bombă...

*

Nu mai știu cine sunt ori dacă peste această ultimă trezire ar mai exista și altele. Oare în câte „păpuși rusești" mă mai aflu și în câte alte limbi sunt închisă? Oare sub câte alte semne zodiacale m-am născut? Și ce se află în afara ultimei „păpuși"? Mai există oare și alte constelații zodiacale în afara celor pe care le cunoaștem? Nu știu, dar din toate aceste treziri am învățat ceva. Că oricâte lumi ar exista, un singur lucru este veșnic. Bucuria...

Acesta este un ghid astrologic pentru neinițiați, așa cum am fost și eu înaintea primei „treziri". Un soi de ghid al vieții mele de până acum. Autobiografia mea corală.

LEU ȘI RAC

LEU

— În viață totul se reduce la faptul dacă ai sau nu ai o lingură de aur acasă, îi plăcea să zică unui coleg de școală.

Eu vă voi spune că nu e chiar așa. Viața și banul se retrag de la mine precum valul de țărm, deși sunt născut în zodia Leului, deși soarele îmi guvernează destinul, deși în modesta noastră familie de profesori s-a moștenit o asemenea lingură de aur. Aparținuse bunicului meu Nikola, purtându-i inițialele, apoi unuia din unchii mei și în fine mie. Nu semăna cu lingura din expresia rusească despre mâncatul caviarului cu lingura. Era ascuțită, marginea ei era atât de tăioasă că în caz de nevoie putea fi folosită în loc de cuțit. Avea și un etui din piele cu un bumb de aramă, precum pipa din spumă de mare. Și zăcuse zeci de ani într-un sertar.

Înaintea acestui război, când giuvaiergiii erau încă la mare căutare, i-am arătat-o unui bijutier belgrădean. Monograma se muruise și trebuia

curățită. Ajunsă ca nouă, n-am mai pus-o în etui. Am hotărât să mă folosesc de ea. De fapt, probabil că am presimțit sărăcia lucie care avea să ne cuprindă pe toți, și atunci involuntar am decis să port cu mine lingura de aur. Într-un buzunar țineam cutia cu pipa, iar în celălalt cutiuța cu lingura de aur. De care mă foloseam la restaurant spre mirarea generală a chelnerilor și clienților. De altfel atunci m-am și rătăcit într-un soi de hățiș al vieții, cum zic rușii „cu cât mai adânc în pădure, cu atât mai mulți copaci". În anul acela aveam douăzeci și șase de ani și încetasem să mai citesc cărți. În afara uneia singure. Tipărită la 1892 în germană și având titlul *Mantia de stele a împăratului Henric II...*

Dar să mă întorc la povestea mea. Când am fost la acel bijutier care mi-a restaurat lingura am văzut o minunăție de casă de bani de fabricație vieneză de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Avea cam o tonă și era de culoare ivorie. Broasca îi funcționa încă impecabil. L-am întrebat de unde o are și el mi-a spus că are bucuria colecționării și samsarlâcului de seifuri vechi. I-am făcut o vizită la una din somptuoasele vile din Senjak unde mi-a arătat trei seifuri de diverse stiluri și dimensiuni. Două erau deschise și se vedea interiorul capitonat cu pluș, al treilea era închis. Avea pe ușă un impresionant soare de aur.

— Ce e în al treilea? am întrebat.

— Nimeni nu știe. E încuiat.

— De ce nu-l descuiați?

El descrise cu pașii o cruce pe pământ strujind-o un pic când să-și tragă piciorul și zise:

— Glumiți? Seiful ăsta e cumpărat fără cheie și tot fără cheie se și vinde.

— Cât face?

— La fel ca și celelalte.

— Oare nu e prea mult pentru un seif fără cheie? îl întrebai, la care el se răsti:

— Deloc – îmi zise – gândiți-vă un pic. Ce se ascunde de obicei într-un seif? Deci odată cu seiful dobândiți și o taină. Și cine știe ce încă altceva în taină...

— Îl cumpăr! am strigat, și imediat am plătit și am luat seiful. Am făcut rost de dinamită, am amorsat broasca și încuietoarea a cedat. Înăuntru era un ineluș de aur cu rubin și încă două lucruri care într-un fel mi-au schimbat destinul...

Pe lângă inel, în seif am găsit o plăcuță metalică și o carte minusculă cu coperte legate în carapace de țestoasă albă. Pe plăcuță era încrustată o bucată de cer cu constelațiile Leului și Racului. Pe fiecare stea era inscripționat un cuvânt în scriere greacă. Dar denumirile stelelor nu erau cele arhicunoscute, pe care și eu le învățasem de demult. Se pare că acele nume de stele în greacă erau tainica lor alternativă.

Cartea legată în carapace de țestoasă era un vechi manuscris bisericesc ornamentat cu scriere roșie...

♌

Am îndesat inelul de damă în pipă, am pus cartea în bibliotecă, iar plăcuța am luat-o cu mine. O priveam uneori în timp ce fumam.

— Oare o avea un mesaj? mă întrebam eu.

După câteva zile m-am luminat la gândul că poate numele stelelor trebuie înțelese aidoma cuvintelor în propoziție. Și că cerul e un soi de abecedar care se cere buchisit și tălmăcit ca o lecție ticluită din nume de stele. Dar cum anume? Eram total neabețedat în alfabetul ceresc.

Mi-am amintit degrabă ce însemna Leu, a cărui constelație era prezentată pe o parte a plăcuței.

Leul este al cincilea semn zodiacal iar eu sunt născut sub această zodie. Corespunde lunii de vară: între 22 iulie și 23 august. Soarele guvernează această constelație. Leul este semn de foc, masculin, pozitiv și activ și nu este labil. Steaua dominantă a constelației sale este Regulus, steaua albă regală, de două ori mai mare decât soarele... Mesajul acestei constelații sună astfel: „Oare cine te îndrumă și-ți dă să vezi cerul, mersul soarelui, să iscodești spuzeala stelelor aidoma

unui mănunchi de flori și în bună rânduială? Iar tu, ca un becisnic, îți arunci mrejele asupra mea".

Având în minte această zicere zic eu criptică, m-am întrebat cum și din ce colț al cerului să încep cu buchiseala. Oare Leul înghite numele stelei? Am început să buchisesc slujindu-mă de dicționarul de limbă greacă clasică. N-a mers. Atunci am procedat invers, de la steaua care astăzi se numește Phegda și se află în coada Leului. Pe plăcuță, numele ei tainic în greacă era Epimanika, care înseamnă „mănuși preoțești". Dar nici de aici nu a ieșit nimic.

Atunci m-am întors la carte. N-am fost în stare să citesc textul, pentru că era într-o limbă literară veche care astăzi nu se mai vorbește, scris în chirilică bisericească. Abia am reușit să pricep trei însemnări de pe marginile albe ale cărții rămase de la foștii posesori. Cea mai recentă suna: „Citit în cruciș Milivoje Ilić fevrar întâi 1892". A doua însemnare era de mâna unei femei: „Răscitit în cruce 28 august 862. Evangelina Isid, chivuță". A treia însemnare era mai bogată: „Recitit de două ori în cruce și dinspre miazănoapte și am dat de toate crucile sublocotenent Alexa Vujić la Dumnezeiasca Arătare 67".

Neînțelegând nimic, i-am dus cartea unui prieten arhivar. După o primă vedere a cumpănit că este duplicatul unei scrieri timpurii aparținând despotului Stefan Lazarević (†1427).

În acea cărțulie se găsea, pe lângă poemul despotului *Iubire de slovă*, ceva ca un decalog. Manuscrisul se încheia cu o traducere din greacă.

— Dar ce se spune în acele însemnări?

El se amuză și mă lămuri că există diverse moduri de a citi o carte. Unele sunt criptice. „Răscititul" sau cititul „cruciș" (uneori se zice și „în stihuire") sunt de soiul ăsta. O carte care arată ca oricare alta uneori poate ascunde un mesaj tainic care se deslușește printr-o răscitire în cruciș. Asta înseamnă că trebuie citit cuvântul din mijloc, din susul și din josul paginii, apoi primul și ultimul din rândul din mijloc al paginii. Așa încât se obține crucea. În felul acesta inițiații pot parcurge foarte ușor o carte. Când faci o cruce cu ochii pe fiecare pagină, poți obține mesajul ei tainic, dacă scriitorul l-a pus în carte. Dacă l-a luat cu el în mormânt, trebuie căutat mai departe, până ce dai de un alt mesaj tainic într-o altă carte...

La aceste cuvinte cunoștința mea începu să râdă, iar eu cumpănii în sinea mea:

— O s-o fac eu, dacă tu nu vrei.

Am luat treaba în serios și atunci ghemul a început să se deșire. Stăteam și citeam cartea în cruce alegând vorbele. Am obținut următorul text:

Cel cu mănuși (preoțești) știe că între visele oamenilor există Visul mai presus decât oricare altul de până acum și încă de acum încolo și care

este încă visul cel de nevisat pe Pământ. Acest Proto-vis se numește „Al optulea pod". Este un morman de pietre, câțiva bușteni prăvăliți și în preajmă un pârâu...

Cam atât se putea desluși din prima parte a manuscrisului. Partea a doua (cea despre minereuri) venea cu următorul mesaj:

Nu pietrele și buștenii țin în aer Pământul, ci gravitația cerească. Ei plutesc în aer, și poți să-i miști din loc, fără ca și alții să se prăvale. Pe sub pârâu poți trece ca pe sub un pod. Acesta este de fapt „Al optulea pod" care leagă Cerul cu Pământul. Și care a fost distrus de mult, rămânând doar în visele oamenilor.

Mai încolo pârâul se deschide în cascadă, doar că șuvoiul cade în sus, către Cer și stele. Pe această apă poți trece ca pe un pod de la Cer la Pământ. Cine are un asemenea vis să întindă mâna, cu care să prindă apa din vis și să o soarbă. Și așa va putea coborî. Se va putea întoarce din Cer pe Pământ.

În fine, traducerea în greacă la o citire „în cruce" se tâlcuia astfel:

Puțini sunt aceia cărora le e dat să viseze Visul viselor, Visul mai presus de vise, dar nu înainte de a li se da un semn.

Zile și săptămâni după aceea nu mi-au mai ieșit din cap acele tainice însemnări. Nu mai visasem niciodată „Visul mai presus de vise" descris în

carte și scris în stele, dar îmi închipuiam că l-aș putea visa. În schimb am visat de două ori același parc de după un portic din fier forjat unde pe o bancă albă stătea o fată cheală parfumată cu Black Bvlgari unisex.

„Așadar, nimic până acum", am cumpănit eu.

Și totuși am început să trăiesc cu luare-aminte, urmărind dacă nu cumva se arată vreun semn care să mă înștiințeze de venirea Visului. Ori dacă mi se arată printr-un gest sau atitudine care să mă prevină asupra Visului. Într-o zi am trecut pe la cârciuma „Trei pălării". Mi-am ales locul preferat de lângă fereastră care dă înspre caldarâmul Skadarlijei, mi-am scos pipa și lingura de aur așezându-le lângă farfurie. Am comandat fasole cu costiță și salată dreasă cu ceai. Și m-am uitat instinctiv pe fereastra cârciumii. La fel de instinctiv, m-am simțit de parcă nu mai eram la Belgrad și că mâncam din fasolea aia undeva la Šabac. Mă holbam pe fereastră și puteam să jur că prin perdeluță văd piața din fața bisericii. De câte ori am privit prin geam, am văzut același lucru – nici pomeneală de Skadarlija, unde mă aflam, de caldarâmul ei, ci de minunăția de piață din fața bisericii din Šabac scăldată în soare. Când totul s-a așezat la loc, m-am ridicat, am ieșit și am coborât panta caldarâmului îndreptându-mă spre casă. Seara, când să mă culc, m-am gândit la întâmplare și am ascultat cum bătăile ceasului de pe perete rămân în urma bătăilor inimii mele.

— Aici se vede treaba că e un drăcușor la mijloc – m-am gândit a doua zi dimineață – trebuie să iau în mâinile mele chestiunea. M-am urcat în mașină și-am pornit spre Šabac. În cârciuma din piață am cerut la prânz fasole cu costiță și salată dreasă cu ceai. Am scos lingura de aur și am început să înfulec. În timpul mesei am aruncat o privire pe fereastră și am înlemnit. Afară, unde trebuia să fie piața din Šabac, curgea o apă, iar în locul bisericii era un pod. Se vedea bine podul. Mi-era cunoscut de undeva. Iar în preajma lui, firesc, semne de circulație. Numai că, semnele acelea nu erau în sârbă, ci în germană. Și atunci brusc m-am luminat.

— E cel de la Heidelberg! Aici am trăit o vreme la studii!

Nici în ziua de azi nu mai știu cum am ajuns de la Šabac acasă, la Belgrad și cum și când m-am hotărât să plec la Heidelberg. Pe atunci avioanele zburau, nu era ca acum, când ți se răspunde de câte ori întrebi: „ce mai faci?“ că e o întrebare deplasată. Dacă nu ți-o trântesc în față:

— Azi mai bine decât mâine!

♌

La Heidelberg aveam o prietenă și am căutat-o. Am stabilit o întâlnire la cârciuma „La pod“.

Am ajuns cu mult mai devreme, ea avea să mi se alăture abia după cină. M-am așezat lângă faimoasa fereastră prin care nu mai știu care profesor universitar de la Heidelberg, pare-mi-se un rus, Cijevski, îl văzuse pe diavol. Îl vedea neîncetat prin aceeași fereastră, atenționându-și colegii din preajma sa, numai că ei nu l-au văzut niciodată pe diavol în fereastră. Am scos pipa, lingura de aur și am deschis meniul. Am aprins pipa, a clinchenit ca un clopoțel inelușul cu rubin.

— Parcă-s la o cursă de cai, mi-am zis. Și numai ce-am început să aleg calul pe care să pariez. Nu mă hotăram dacă să încep cu linte la terină, care aici se gătește excelent. Dar eu evident am ales tot fasole cu costiță și salată dresă cu ceai. De-aia și venisem. Cinam în tihnă și priveam pe fereastră. Doar că afară se vedea mai departe podul de piatră din Heidelberg iar eu înțelegeam că o zbârcisem.

— Acum ce-o mai fi și cu minunea asta pe dos? îmi ziceam eu. Geaba am bătut drumul până la Heidelberg. M-a scos cam scump fasolea asta.

Atunci în fereastră în locul diavolului numai ce apăru prietena mea care se așeză lângă mine gâfâind, cu un dram de zâmbet pe buze și cu o pală de vânt în lacrimi. De gât îi atârna un superb ceas de buzunar bărbătesc.

— Frumos ceas, i-am zis.

— Îl vrei? întrebă ea, deschise capacul și-și pudră nasul. Era o pudrieră care semăna c-un ceas.

— E frumos inelul din pipa ta, mai adăugă ea.

— Îl vrei?

— Nu. Dacă ai fi avut de gând să mi-l dăruiești, nu ai fi așteptat să-ți spun eu ceea ce am zis.

M-a sărutat cu buze mirosind a fum, am cerut câte o bere și i-am zis păsul cu ferestrele. Dar am trecut sub tăcere cartea. Și după ce i-am desenat tot drumul meu de la bijutier la Skadarlija, de la Skadarlija la Šabac, de la Šabac la Heidelberg, am constatat:

— Toate întâmplările cu ferestrele n-au nici o noimă.

Ea chicoti și zise:

— Toate cele întâmplate ție se explică pur și simplu prin *Serbische Bohnensuppe*. Haide să luăm aminte la teologie. Diavolul e trecutul și, evident, prezentul omenirii. Doar în viitor nu dai de el. Acolo e doar Dumnezeu. În viitor diavolul e purtat de om, pas cu pas. Dacă prin acea fereastră l-ai putea vedea pe diavol, oare de ce în anume împrejurări nu s-ar putea vedea chiar și viitorul? Eu cred că prin acele ferestre de care pomenești tu-ți vezi viitorul. Iar dacă e să vorbim de noimă, tu chiar ești atât de prost să-ți închipui că viitorul tău ar putea avea vreo noimă? Mai bine haide de-aici...

În noaptea aceea, culcat lângă prietena mea, am visat iarăși parcul de după porticurile din fier forjat unde pe acea bancă albă se afla fata cheală mirosind a parfum unisex Black Bvlgari.

A doua zi, în vreme ce prietena mea era la serviciu, m-am preumblat prin Heidelberg, așteptând vremea ca să iau trenul de întoarcere acasă. Am urcat până la castel, apoi am coborât ca să iau prânzul la cârciuma „La pod".

Și atunci s-a petrecut ceva ca o minune. Mi-am amintit că atât la Belgrad cât și la Šabac la masa de prânz am cerut fasole, iar nu la cină. Așa că am cerut iarăși fasole cu costiță și salată dreasă cu ceai. Înadins, la fel ca la începutul drumului, ca la „Trei pălării". De cum am început să înfulec, din fereastră a dispărut podul, s-a pierdut râul, am simțit că fasolea din gura mea nu se mai numește *Serbische Bohnensuppe*, ci *„la faseole"*, că nu mănânc la Heidelberg, ci undeva în Franța. Prin fereastră se vedea limpede parcul de după porticurile din fier forjat dat cu bronz. Și unde mai pui că, în trezie, dacă se poate numi așa, am recunoscut imediat parcul și unde se afla el. Era parcul Monceau din arondismentul XVIII din Paris.

N-am mai avut timp să-mi salut prietena, căci cum puteam ști ritmul în care bătea acel timp în hrana ce alimentează combustia viitorului? De aceea m-am grăbit. Și de aceea am trecut pe

la magazinul cu figurine de cristal, de unde am cumpărat un leu din sticlă cu ochi verzi, un indian cu pene în păr, un bivol transparent și doi Eroși înaripați. Aflate toate într-o punguță de iută și pe care am lăsat-o în apartamentul prietenei mele. Dacă figurinele erau dispuse în ordinea corectă, sticlăriile îi puteau transmite un mesaj de dragoste în limba ei: *Liebe*.

♌

O zi mai târziu mă aflam la Paris în arondismentul XVIII, unde am închiriat o cameră tapetată în albastru cu trandafiri aurii. După ce m-am instalat, am dat fuga până în parcul Monceau aflat în preajmă, numai că în ziua aceea era închis. Trebuia să mai vin o dată. N-am căzut în greșeala ca în bistroul din apropiere să cer fasole la cină, ci la masa de prânz de a doua zi. Stăteam la Paris lângă parcul Monceau, mâncam cu lingura de aur, moștenire de familie, fasole și salată dreasă cu ceai și mă uitam înfrigurat pe fereastră. Dar acolo se afla în continuare pomenitul parc, iar de jur împrejur se întindea scăldat în soare arondismentul XVIII din Paris. Și abia când în sfârșit am intrat în parc și am luat-o pe aleea principală, am priceput brusc că de fapt acțiunea mea luase o întorsătură nedemnă. În parcul

Monceau nu s-a întâmplat nimic. Nici atunci, nici în ziua următoare. Absolut nimic din ce-ar fi putut aduce a semn, a înștiințare ori indiciu, sau măcar a avertisment despre „Visul mai presus de vise". Câteva zile am stat în cârciuma din preajmă și am comandat fasole și salată dreasă cu ceai, și încă multe altele care se găseau în meniu. Nimic n-a ajutat. Prin fereastra cârciumii se vedea aidoma realității de după fereastră, adică același parc.

Descurajat și fără un ban, mi-am vândut lingura de aur moștenire de familie, am intrat în blestemăția aia de parc și m-am așezat pe o bancă albă neștiind încotro s-o mai iau. Drumul meu se sfârșea într-o fundătură. Totul părea a fi o aberație. Mi-am sprijinit coatele de genunchi, mi-am lipit palmele în dreptul feței a rugă și mi-am vârât arătătoarele în nas. Toate astea să mi se fi năzărit?

RAC

Personajele

UN TÂNĂR FOARTE FRUMOS care în timpul conversației scoate pipa și o aprinde. În pipă se găsește un inel de damă cu rubin.
UN DOMN ÎN VÂRSTĂ care are barba pieptănată în formă de seceră și părul cărunt de nuanța clarului de lună. Are discrete ciupituri de vărsat.
O DOMNIȘOARĂ cheală, mirosind a Black Bvlgari unisex.

(*Acțiunea se petrece în parcul Monceau și la hotelul din apropiere. Pe banca albă din parc se află un tânăr foarte frumos. Își sprijină coatele pe genunchi, își lipește palmele în dreptul feței a rugă și-și vâră arătătoarele în nas. Apar domnișoara și domnul în vârstă, îl zăresc, își șoptesc ceva în mers, apoi se întorc, domnul în vârstă își scoate pălăria, apoi cei doi se așază lângă tânăr.*)

DOMNIȘOARA: Vă rog să-mi permiteți să fac prezentările. Domnul este un scriitor străin, nu înțelege deloc franceza, eu sunt translatorul său. De altfel...

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: De altfel?

DOMNIȘOARA (*jenată*): De altfel, vă pot spune absolut confidențial, lumea vorbește că el ar scrie romanele altora. Eu însă nu cred. Eu cred în el. Domnul face multe pentru mine, altfel m-aș pierde în lumea asta unde toate zboară deja dinainte. Și eu, care uneori vreau să revin. Domnul ar dori să vă adreseze o rugăminte.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Da?

DOMNIȘOARA: Ah, n-ați înțeles! Domnul și cu mine nu suntem amanți.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Nu?

DOMNIȘOARA: Nu! Între noi există ceva aidoma fluxului și refluxului adică o atracție reciprocă, nimic mai mult. Cu fiecare flux se șterge iute și refluxul. Aici este toată chestia. Ce zodie sunteți?

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Leu.

DOMNIȘOARA: Nu sunteți din povestea noastră, dar ne-ați putea ajuta.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Unde?

DOMNIȘOARA: Nu-i asta problema. Problema e cum.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Așa? Dar ce zodie sunteți?

DOMNIȘOARA: Rac.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: *Cancer. Restagnare Alfa. 09h, valoare limită 7h55m – 9h20m, declinare delta, valoare medie 20. Semnul apei pure. Al patrulea semn zodiacal din prima lună de vară, mai exact din 21 iunie până în 22 iulie. Este guvernat de Lună. Asta înseamnă că sunteți semn de apă, feminin, pasiv și cardinal. Planta favorită este nufărul. Constelația zodiacală se află la nord de Ecuatorul ceresc... Și are următorul mesaj: „Pom roditor și livadă domnească, rădăcină și tulpină feciorească. Precum lațul împletit de mâinile ei, la fel și ochii ei aruncă anume mreje în calea tinerilor. Dar pământ ești, iar nu apă și vin zurliu...".*

DOMNUL ÎN VÂRSTĂ (*aplaudă*): Bravo!

(*Îi tot șoptește domnișoarei la ureche, apoi ea în urechea tânărului foarte frumos, căruia îi șoptește traducerea.*)

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Eu pe dumneata și dumneata pe el? Și încă în același timp? Nu.

(*Domnișoara primește un alt mesaj șoptit, pe care i-l șoptește tânărului.*)

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: El pe dumneata, și apoi dumneata pe mine? Nuuu.

DOMNIȘOARA (*Primește următorul mesaj șoptit la care răspunde cu voce tare domnului mai în vârstă*): Nici nu poate fi vorba!

(*Domnul în vârstă îi șoptește iarăși ceva, ea vrea să-i șoptească la ureche traducerea frumosului tânăr, dar acesta o împiedică.*)

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Știu, deja știu. Eu pe dumneata și el pe mine. Sau eu cu dumneata și cu el! Nici nu poate fi vorba!

DOMNIȘOARA (*Un alt mesaj șoptit tradus de domnișoară*): Domnul propune: eu pe el, iar el pe dumneata.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Dar cum ar fi cu el și cu dumneata și cu mine?

DOMNIȘOARA (*Traduce înfiorată. Domnul în vârstă aplaudă și-i șoptește răspunsul, pe care domnișoara îl traduce*): Domnișorul mai are vreo combinație?

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Are.

DOMNIȘOARA: Care?

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Ca să primiți de la mine drept recompensă pentru truda dumneavoastră pe lângă acest domn un mic dar. Vă voi da acest inel din pipa mea.

DOMNIȘOARA: Inel? Pentru mine... Simt ce trebuie să fac!

(Tânărul îi pune inelul pe deget și îi șoptește ceva la ureche. Tulburată, ea se ridică încet de pe bancă și se îndreaptă către aleea de ieșire din parc. Pe bancă rămân doar domnul în vârstă și tânărul foarte frumos. Scurt moment de incertitudine. Se ridică și tânărul care, în semn de salut își scoate pălăria. O ajunge din urmă pe domnișoara, o ia de braț și pleacă împreună lăsându-l singur pe bancă pe domnul în vârstă.
Ceva mai târziu în budoarul cu pereți albaștri cu auriu, scenă de amor după care amândoi cad în somn. Ea se trezește și-și povestește visul.)

DOMNIȘOARA: *Am visat pietre și bușteni zburând prin aer pe care însă le puteai atinge de jos, iar pe sub pârâu puteai trece ca pe sub pod. Ceva mai încolo pârâul se făcea o cădere de apă, doar că această cascadă cădea în sus, spre cer și stele. Din vis am întins mâna, am luat din apa pârâului și din albia lui mi-am ostoit setea...*

SCORPION
ȘI
VĂRSĂTOR

SCORPION

În vremuri cu zile binecuvântate de Dumnezeu și milosârde, în vremea iubitorilor și dreptmăritorilor întru Hristos, a nedomoliților despoți Stefan și Grgur, în luna lui cireșar, la Zvižd, unde noaptea se aude Dunărea, iar luna nu se vede niciodată, a fost prins asupra faptului plutașul Prohor Gomac, care își fudulise mădularul cu un inel pecetluit cu litera G, cum o batjocorea pe fiica lui Čeljadin Avranezović. Drept pedeapsă i-au căptușit nasul cu același inel, asta ca să nu mai înspăimânte femeile. Îi luară ceacșirii și cuțitul de vânătoare cu plăsele din picior de iepure și-l alungară din sat despuiat până la piele.

♏

— De câte ori ai fost cu el? o întrebă după tatăl grijuliu. Fiica lui Čeljadin Avranezović, Filipa căreia Gomac îi fusese primul și ultimul, așa cum

credea, mințea că doar o singură dată. Ci a fost de două ori.

Prima oară, Prohor o întrebase în trecere:

— Știi să mulgi capra?

— Știu, zisese semeață Filipa.

— Și-ai muls și țapi?

La care Filipa coborâse privirea încuviințând din cap.

— Dar pe om încă nu, ai?

Filipa tăgăduise răsucindu-și capul.

— Dar pe mine m-ai mulge? întrebase Gomac, iar ea îl mulsese până ce-i dăduse laptele.

— Asta ce-i? întrebase ea.

— Sămânță.

— Dar unde ți-e arătura?

— Tu ești arătura. Femeia e arătura. Femeia e sânge și lapte. Vrajbă între sânge și lapte. Neamestecate. Doar sămânța bărbatului le mai potolește și le amestecă. O să-ți arăt cum.

Atunci Gomac își trăsese pe mădular grozăvenia de inel cu pecete și o dezvirginase...

Astfel a fost prima oară. A doua oară i-au prins și i-au despărțit. De atunci Filipa, seară de seară, în loc să mănânce, vărsa lacrimi după drăguțul ei. Mai întâi a plâns în ulceaua cu ciorbă de pește, a doua zi în strachina cu făsui gros, apoi în papara cu ceapă și în fine în blidul cu găluști. Până într-o seară când și-a șters lacrimile cu pletele, și, înfulecând din mâncărica de urzicuțe cu carne de

oaie, hotărî să-i scrie drăguțului ei. Filipa avea atâția ani câte degete la mâini și la un picior, încă visa că suge de la mamă-sa, care în trezie era de mult răposată. Era frumoasă ca un ou încondeiat și fără de carte, dar auzise în cântările bunicii ei cum că prinți și prințese, și oricum școliți, uneori tineri îndrăgostiți, își scriu uneori scrisori. „Primesc carte de la tine", cum se zice în popor. Gândind la asta tot mai des în așternut, înainte să adoarmă, Filipa fu trezită într-o noapte de Sfânta Vineri venită de la mănăstirea Dalš și dintr-o ditamai cărțoaie o învățâ într-o singură noapte pe Filipa să citească. Și înainte de trezie îi făgădui că într-una din nopți o s-o învețe să și scrie.

Nevenindu-i să creadă în bucuria ei, Filipa alergă a doua zi de dimineață la mănăstire, și acolo n-o slăbi pe călugărița care slujea la grămăticie, până ce aceasta n-o duse într-o chilie din conacul mănăstirii. Acolo avu în fața ochilor instrumente de scris, condeie, cuțite, cerneală, hârtie scrisă și nescrisă. Toate anume rânduite în tinda chiliei unde un diacon copist de la Muntele Sfânt scria cărți. Și atunci, în tindă, se petrecu ceva strașnic, deopotrivă minunat și îngrozitor.

Spre marea uimire, nu se știe a cui mai mare, a călugăriței ori a înseși Filipei Avranezović, Filipa citi limpede din manuscris următoarea propoziție: „Că nu-i femeie pe lumea asta în cădenia

întunecimii, nici a împărtășirii smernicului cu nesmernica".

De cum pricepu că poate citi, Filipa stărui ca vrăjită și tăbărî pe spunerea primilor îndrăgostiți, a lui Adam și Eva, nemaiputându-se opri din citit până ce nu află sfârșitul istorioarei. Înfricoșată, o podidi plânsul, iar călugărița o liniști și o însoți până acasă.

De atunci Filipa se ruga în fiecare seară ca Sfânta Vineri să-i apară iarăși în vis și s-o învețe scrierea. Dar Sfânta Vineri nu venea. Fata o căută pe călugărița din Dalš și o întrebă:

— Tare mult aș vrea să învăț a scrie. Oare de ce Sfânta Vineri nu mi s-o mai arăta în vis?

— Toți suntem sluga păcatului, așa că n-avem cum ști, o încredință călugărița. Sfânta Vineri vede viitorul, dar noi nu-l vedem.

Așa că Filipa rămase și mai departe, noaptea în așternut, cu gândul la scrierea misivei către drăguțul ei cel prigonit. Care misivă era despre Adam și Eva, adică despre Filipa și despre mândrețea ei de iubit care, așijderea neabețedat, hălăduia tot cu belciugul în nas.

„Domnul ne-a plăsmuit împreunați într-o singură făptură – scria ea în gând din așternutul ei. *Ne-a creat ca o singură făptură, după care, ca să nu simțim însingurarea, ne-a despicat. Și atunci s-a nimerit șarpele care s-a pus a ne iscodi. Ne-am plâns de el lui Dumnezeu, care a zis:*

«Satana o să dea socoteală pentru ceea ce face, iar voi să luați aminte la ceea ce o să faceți». Pe atunci încă nu se știa cine ce sex are. Nu se știa cine ești tu, cine sunt eu, adică pe atunci nu se deosebea cine e Adam, și cine e Eva, care dintre noi e parte bărbătească, și care e parte femeiască. Atunci ne-a ademenit Satana să gustăm din măr, din rodul copacului cunoașterii binelui și răului. Care dintre noi doi a mușcat primul din măr și i-a deschis o gaură a ajuns Eva, adică eu, iar care a mușcat după aceea, înghițind semințele mărului, a ajuns Adam, adică tu, dragostea mea. Oare om fi despărțiți pe vecie?...«

— Nicidecum! exclamă din ușă Preljub Avranezović[1], fiul lui Čeljadin Avranezović și fratele Filipei, abia întors din război și parcă auzindu-i gândul soră-sii. Sosirea lui neașteptată îi cam speriase pe Filipa și pe tată. Trecuse un an și jumătate de când Preljub plecase la război cu simbrie taman în Vlașca și acum se întorcea rănit, așa cum nu l-au petrecut ei pentru război. Se întorcea căsăpit din Ardeal, că tatăl și soră-sa nu mai știau dacă s-a întors vampir ori om viu. Privindu-l năuci, îi fierbeau ceai de păducel, iar Mrs[2] (așa cum îi ziceau monahii din mănăstire, fiindcă nu postea niciodată) ședea sub polița cu

1 Preljub – adulter, în limba sârbă. (N. tr.)

2 Mrs – de frupt, în limba sârbă. (N. tr.)

ulcele, dogorind, uscat ca iasca și cu ochi piezișii. Ședea și asculta focul din vatră. Se credea că Mrs înțelege ce spune focul. Așa cum unii împrăștie duhoare, el împrăștia frică. Deodată, Mrs scoase din gură un șuierat de cinci arșini și zise:

— Acum ce-ați binevoi, să vă povestesc un vis, ai? Drept e că în vreme de război nu-s nimerite visele. Visezi în desfătare, da' până te întorci ți s-a dus capul, că nu-i de luat, nu-i de lăsat, adio trezire. Că noi în luptă, chit că mâncăm de prânz ori de seară, nu ne oprim din măcel. Că eu mai degrabă nu închid un ochi în bătălii, ci plutesc în visele altora. Într-unul din vise, cine-o mai știe în al căruia, mi-a apărut odaia asta a noastră, cu vatra asta, că m-am și mirat de unde până unde în visul altuia taman în Vlașca, casa noastră cu vatra noastră. Și ce mi-a mai plăcut, ca tocmai mie, acolo, la fața locului, să mi se înmâneze o scrisoare verde tivită cu fir roșu. Și ce credeți, zice-se că păstra o taină mare. O înghesui în blidar printre oale și tingiri și numai ce tresar din visul ăluia. Aflat în trezie, îmi amintesc că am uitat scrisoarea în vis. Dar cum era visul altuia, încep să-mi fac griji dacă o să mă mai pot strecura iarăși în el. Cum să mai dai și de scrisoarea din el, dacă e visul altuia? Îmi aminteam că era un vis sărat ca apa mării, așa că, iute, iute, înainte să mă dezmeticesc mă scufund în visul ăluia cu limba scoasă și dau de blidarul cu oale și tingiri

de unde iau scrisoarea verde. De acolo de unde o lăsasem. Rup sigiliul, deșir firul și din scrisoare cade o taină mare. O citesc – și îmi dau seama nu numai că nu e visul meu, ci că altcineva citește în vis, pentru că așa cum bine știți, de citit nu știu. În scrisoare stătea scris că voievodul din turnul Golubač, kir Jeremija, are deasupra patului sticla oglinzii, în colț icoana Sfintei Parascheva, iar sub podea o comoară ascunsă. Dacă te așezi în așa fel încât oglinda să prindă icoana Sfintei Parascheva, ești pe locul cel bun. Sub preșul de sub picioare vei simți chepengul dedesubtul căruia este oala cu ducați... Dar chestia nu e să-i iei ori să-i lași. Comoara se ia după ce mai întâi e dovedit voievodul Jeremija. Care voievod e șiret precum isopul, iarba cea mai înțeleaptă. Nici ugrii, nici sârbii, nici turcii nu știu ce gândește el. Norodul însă știe că el are o strachină galbenă de lut din care mănâncă de prânz și de seară și care dă pe dinafară dacă se umple cu ciorbă otrăvită. Așa că nici vorbă de parte bărbătească care să-i vină de hac...

La vorbele astea fratele întoarse ochii spre Filipa și adăugă:

— Dar atenție, dacă-i soi de femeie știutoare, nu e chiar așa greu, dacă se are în vedere că lui Jeremija îi cam place să ia pe veresie câte o bucățică fragedă, că se tot nimerește câte-o femeiușcă frumușică în preajma așternutului, că e

lenjereasă ori croitoreasă... Știu asta pentru că m-am tocmit slugă la Jeremija ca să-i fiu de folos. Mărul pe care îl ochesc dimineața pot să-l nimeresc cu piatra la miezul nopții. Și o să vă slujesc pe amândoi. Ai grijă, Filipa, îți spun toate astea pentru binele tău!

La care de frică Filipa rupse firul de șiță din mână. Iar fratele apropiindu-se îi șopti:

— Eu știu și ceea ce nu visezi, Filipa. Văd prin șapte bezne. În țara asta noi apărăm doi despoți învrăjbiți, și poți să-ți pui capul că tot nu afli care sunt oamenii celor doi sultani turci împotriva cărora te lupți. Unii zic că sunt ai ăstuia, ai sultanului Musa, iar alții că-s ai celuilalt, ai sultanului Soliman. Și tu stai și vezi cărei hoarde să-i faci bucuria. Pe de altă parte ugrii pândesc cum să treacă apa. Îi aduce foamea din Vlașca. Vasăzică vine armata, și mai degrabă ascunzi focul în cânepă decât femeia de armată. Și doar știi ce-or să-ți facă. Că e musai să faci și ceea ce nu poți. Acu' tu alege. Vrei cu ei, care-s aici într-o zi-două, cel mult un an, fiindcă ugrii zidesc deja cetate Sfântului Vladislav pe partea asta a Dunării. Ori dacă nu, atunci în cerdacul din Golubač al domnului Jeremija, în așternut de mătase. Restul te învăț eu. Cam ce m-a învățat pe mine vraciul harap să-i fac Jaškurei...

După care Mrs Avranezović își încuie sora Filipa într-o odăiță și zise:

— Sora mea, nevasta mea, două zile și-o noapte să nu pui nimic în gură. După aia o să pricepi totul. Iar până atunci distrează-te.

Apoi îi întinse o coliviuță din papură ca pentru greieri. Într-adevăr înăuntru era un greiere. Dar Filipa mai dădu de încă trei dărulețe cu care fratele voia să o bucure. Un bureţel galben de șters sudoarea, o lufă arămie de îndepărtat lacrima și o cărțulie umplută cu o scriere apăsată în diverse culori. Copertele erau din carapace de țestoasă albă.

„De bună seamă că-s de furat", gândi Filipa podidind-o plânsul, și auzi cum într-un glas se porni să bocească și greierul din colivie, apoi ea își șterse lacrimile cu lufa, se întinse în pat și luă cartea s-o citească. Buchisea cu voce tare:

Domnul zidește primăvara și vara,
cântă psalmistul lucrarea,
în frumuseți cu nemiluita,
în păsăret în zbor iute și vesel,
peste crestele munților,
peste întinderea crângurilor,
și lățimea câmpurilor,
în văzduh pâlpâitor
în splendoarea glasurilor
în dărnicia pământului
în mireasma florilor, a ierburilor,
iar în redeșteptarea
voioșiei sale, omul cui să i se
destăinuie cu umilință?...

Afară domnea o beznă groasă că-ți puteai mușca degetul, greierele psalmodia în colivia sa, iar Filipa citea neputându-se dezlipi de carte, ca fermecată. Îi pria sunetul fiecărui cuvânt din scoica urechii. O frică din trupul ei și o alta din suflet se uitau la ea că nu cuteza să se oprească din buchisit. Se temea că dacă se oprește din citit după aceea n-o să mai știe unde a rămas, că n-o să-și mai afle vocea dacă se opintește. Așa că, amânând la nesfârșit și tot trăgând nădejdea că o ajunge la sfârșit, Filipa se pișă în pat înainte să termine de citit...

În cea de-a treia dimineață Mrs Avranezović îi aduse surorii sale Filipa palidă de nesomn și nemâncare un crin alb și un scorpion într-un vas de sticlă.

Și îi povesti:

— Ești născută în luna de mijloc a toamnei, în al optulea semn zodiacal, care este Scorpionul unde Marte, zeul războiului, este ca la curtea lui. Aici el domnește. Scorpionul este un semn de apă, feminin. Soarele trece prin zodia ta între 23 octombrie și 21 noiembrie. Steaua tutelară a constelației tale este Kiffa Borealis (Beta Vega), adică „scara diavolului". Ai văzut semnul Scorpionului gravat pe un sigiliu de lemn aidoma celui de prescură... Iar mesajul semnului tău zodiacal este următorul: „El se îmbracă în lumină ca în

straiele sale, dar să ne îmbrace și pe noi! Cine o află să o înșface și să o împrăștie".

Uite acum un scorpion viu. Închipuiește-ți că el e voievodul Jeremija. Și că buzele lui îs sticla asta. Și acum sărută-l.

Și atunci Mrs Avranezović răsuci pe brațpletele soră-sii și o împinse să scuipe în vasul de sticlă cu scorpionul. După câteva clipe de la acel scuipat al Filipei scorpionul crăpă.

— Aici stă puterea ta – îi zise fratele Filipei îngrozite –, acum de la nemâncare ai saliva otrăvită. Și otrăvită o să rămână până la prima sorbitură de apă sau vin. Iar puterea asta a ta ți-o poți recăpăta ori de câte ori dorești. O să te trimit la turnul din Golubač, să ceri să fii primită ca lenjereasă pentru așternuturile voievodului, ești frumoasă, o să te placă. Și doar știi și singură, un zâmbet de femeie prost ascuns face mai mult decât unul prost văzut. Așa că vezi și tu cum te tocmești. Cu siguranță vei fi primită. Vezi să nu pui nimic în gură două zile și o noapte și când după aia o să-l săruți pe voievodul Jeremija o să crape și el ca scorpionul ăsta. Mai departe ți-e limpede. Totul e ca-n vis. Și ai grijă la ce spun grecii, cel mai important lucru în viață e moartea...

VĂRSĂTOR

În dimineața din ajunul praznicului Sfântului Ilie, monahii de la mănăstirea Dalš aflară un tânăr despuiat, frumos și plin de sînge care zăcea leșinat în fața conacului mănăstiresc. Îl spălară cu rachiu, văzură că are nasul ca un rât de godac de care era prins un belciug și astfel pricepură că era dintre aceia care ațin calea femeii altuia. Îi dădură o cămașă și-l lăsară să înnopteze în sălaș, iar dimineața un monah athonit îl sfătui să nu încerce a-și scoate singur belciugul. Altfel se duce și nasul... Tânărul privea uluit în sus la zâmbetul monahului doldora de dinți verzi, roșii, albaștri, fiindcă pisarul ronțăia necugetat plaivazul cu care împodobea vinietele.

— Mergi pe firul Dunării până ce-o să dai de prima cișmea – zise monahul – și lângă cișmea este o fierărie cu un potcovar care unuia ca tine știe să-i scoată belciugul, și care nu-ți rupe nasul. Odată treaba încheiată, o să-ți lași mustață și n-o să se mai vadă că ești scociorât. Și acum cu Dumnezeu înainte și pe viitor cu mintea-n cizme.

— Cum adică-n cizme? se pomeni flăcăul cam înciudat, chit că nu avea cizme și brusc amuți fiindcă îl dureau vorbele alea.

Dar monahul i-o tăie:

— Marș potaie, aici te-ai șters pe bot de acoperiș, de sălaș...

La un hăulit în susul Dunării înspre cetatea Golubač exista un izvor de apă caldă. Pentru sufletul cuiva, aici fusese ridicată o cișmea. Pipa era turnată în aramă sub forma unui mădular bărbătesc care arunca în sus bule de apă caldă. Vârful aurit era lustruit de atingerea atâtor labii, lucea cișmeaua umedă în soare. Iar noaptea, când nu era lună plină, poposeau femei la cișmea și primeau apă caldă înlăuntrul lor ca pe un leac, nu pe gură, așa cum o primeau bărbații. Fiindcă femeia nu e însetată ca tot omul într-un singur fel, ci în două. La fierăria din preajma acelui izvor se nimeri într-o bună dimineață un tânăr cu belciug în nas care își umezi fața și se adăpă la cișmea. Noaptea se duse în pădure, își sprijini spatele de un copac pe care îl cuprinse cu brațele pe dinapoi, apoi își ațintă privirea la stele. Așa își scoase din el puterea răului și durerea.

Până în iarnă îi crescură negre mustăți stufoase cu care își putea scărmăna nasul mișcându-le la stânga și la dreapta. Era iarăși frumos ca mai înainte, dar fără un sfanț. În mahalaua din Golubač a înnoptat în podul unuia într-o

covată veche de lemn, o albie pentru frământat pâinea. Cum stătea el culcușit, asculta cum afară, în ger, merele rămase pe crengi țipau și crăpau în noapte. Într-o seară se trezi simțind prin clarul înghețat al lunii de pe față zâmbetul cuiva. Deschise ochii și zări în colț un om rezemat de horn.

— Cum îți zice? îl întrebă necunoscutul.

— Prohor, i-o întoarse tânărul și abia atunci se înfioră, dar necunoscutul îi făcu semn să-și vadă de somn. Și începu să bâiguie, ceva deși Prohor în moțăiala lui abia auzea, chit că vorbele alea îl priveau direct pe el:

Ești născut în a doua lună a iernii, în al unsprezecelea semn zodiacal, care este Vărsătorul. Are constelația aproape de Ecuatorul ceresc. Este guvernat de planeta Uranus și inelul lui îți va lăsa urme. Soarele trece prin zodia ta între 20 ianuarie și 18 februarie. Dacă treci de 25 de ani, vei cunoaște faima, dar nu imediat, fiindcă vouă, celor născuți în Vărsător, semn de aer, masculin și activ, faima vă este zăbavnică... De la apă să te aștepți la tot binele ca și la tot răul. Nu numai că norocul îți vine de la o apă încleștată, ci și moartea ți se trage tot de la apă. Vei muri nevătămat și culcat pe spate... Mesajul constelației tale e limpede: Și moartea și viața îți stau pe limbă. Și ce mai dospesc! Una se cerne peste trupul tău, pe când cealaltă peste sufletul tău...

— Știu asta – zise Prohor cu răceală, se sculă, se îndreptă de șale lăsându-i locul cald din copaie necunoscutului. Acesta începu imediat să sforăie iar Prohor într-o clipită îl buzunări doar-doar o găsi un bănuț. Dar nu găsi nimic și gândi:

„Și ăsta-i ca și mine, șoarece de biserică".

Dar după ce-l cotrobăi, gândi că pripășitul putea fi o cătană liberată.

Însă de dimineață, când necunoscutul deschise ochii, se văzu că avea un ochi însemnat. Într-un ochi soarele, în celălalt luna, gândi Prohor, și întrebă:

— Cum îți zice?

— Mrs. Scurt și clar.

Iar drept răsplată pentru culcușul din copaie necunoscutul îl pofti la un prânzișor la hanul din apropiere.

— Pare să fie o cursă – gândi Prohor – te cheamă la cârciumă și n-are un sfanț.

Totuși plecară, se ospătară frumușel cu urechi de ied în rapiță și, când veni vremea să facă plata, Prohor se lăsă într-o rână către ieșire ca să-i fie mai ușor s-o șteargă. Dar la ușă îl ajunse pripășitul, îi vârî mâna într-un buzunar și spre mirarea tânărului scoase de acolo un bănuț de argint. După ce plăti, Prohor îl întrebă:

— De unde până unde bănuțul de argint în buzunarul meu?

— Mi-am pus bănuțul de argint în buzunarul tău anume ca să mi-l păstrezi, fiindcă știam că o să mă buzunărești în somn.

— Și de unde ai tu un bănuț de argint?

— Am vândut ceva.

— Păi, ce poate să vândă o cătană liberată?

— Păi, pe unul ca tine.

— Cum adică, ăsta-i prețul meu?

— Pentru mine, nu, ci pentru voievodul Jeremija, care atât dă pentru unul ca tine. Iar eu fac tot ce-mi cere kir Jeremija.

— E chiar bine, gândi Prohor, care nu mai avea chef să doarmă prin poduri.

Astfel cătana îl petrecu pe Prohor până la cetatea Golubač. Mai întâi urcară niște trepte înguste până la intrare. Dinăuntru se vedea târgușorul Golubač cu un donjon și cu un turn la Dunăre prevăzut cu mortiere, și încă patru turnuri pe uscat. Palatul voievodului Jeremija, stăpânul castelului, se oglindea în apă. Într-unul din turnuri, cel de lângă intrare, fu găzduit Prohor, într-o odaie cu o vatră largă acoperită cu un lăicer din lână de oaie. Un ditamai ligheanul se afla într-un colț.

— O să ai două slujbe, una în timp de pace, și o alta în vreme de război, îi zise omul care îl însoțise. În război, ca plutaș, vei fi pe apă, ca să aperi Golubačul, fiindcă de cealaltă parte a râului ugrii încarcă din greu tunurile pe nave, în caz că

trebuie să lovească de pe apă cetatea. Când bubuie tunul, tremură creierul în cap și peștele-n Dunăre. Iar în vremuri de pace tu va trebui ca dinainte să ai știință de tot ceea ce robotesc slugile în cetate pentru voievod. Că-s femei ori bărbați. De-s bărbați, știi cum stă treaba. Te descurci. De-s femei, îți spun să fii cu luare-aminte și să le pui la încercare. Întâi, să nu aibă ceva otrăvuri la ele, ori arme, ori să pună alte alea în iatacul stăpânului. Căci acolo femeile au mare trecere, că tare-i mai place stăpânului să fie împresurat de lenjerese și cusătorese. Ăsta-i nodul tău. În anii ăștia, odată cu oștile de pe Dunăre s-a lăsat și cu o boală franțuzească dar și cu vărsat de vânt, așa că e musai să te culci cu orice slujnică înainte s-o lași să intre în așternutul voievodului și să te încredințezi ca nu cumva kir Jeremija să se pricopsească cu mai știu eu ce boală lumească. Asta fac în ziua de azi domnii de la palat. Ai priceput?

— Ba bine că nu, i-o întoarse Prohor cu o mutră buimacă. Dar de ce nu faci tu treburile astea pe lângă voievod? adăugă el, la care soldatul suflă în palmă, apoi mirosi. Privirea i se cam micșoră înainte să dea răspunsul:

— Am eu destule de făcut pe lângă voievod. Numai că-s cam pocit pentru asemenea treburi, stăpânul nu vrea să-și îngrozească femeiuștile înainte să-i cadă lui la așternut, fiindcă atunci, zice voievodul, le pute părul a lilieci. De aia a

și căutat un frumușel fercheș ca tine ca mai întâi să le răstoarne el, iar ele să nu fie lehămesite și să rămână îngrozite. Cineva care să nu le îngrozească. Că-s destui bărbați la Dunăre în care eu și voievodul băgăm groaza...

Astfel și-a luat slujba în primire Prohor. La început n-a avut cine știe ce treabă. După ce și-a țesălat țepii părului ca de mistreț, s-a ivit o mândrețe de flăcău, cu un păr precum cununa de lauri, unde mai pui și unul dintre cei mai buni plutași de pe Dunăre. Parcă i se deschiseseră ochii. Cu un ochi vedea adânc în sine, cu celălalt departe peste ape. Îi plăceau și slujba și viața la castel. Dobândi o anume voioșie, adunând în jurul său liota de barcagii, vâslași, plutași, marinari din Pont ori cârmaci. Curând află numele tuturor celor de pe râu care aveau bătături de la vâslă ori cârmă. Iar despre bărci știa până și ce uitase diavolul. Toamna făcea rost de o anume culoare albastră cu care stropea trunchiurile copacilor vii. Din care primăvara dobândea materia primă pentru bărci care apoi nu mai trebuiau vopsite. Îi plăcea să fie cu lumea, pentru el cea mai mare pedeapsă era să fie singur, cheltuia ușor tot ceea ce câștiga și câștiga ușor tot ceea ce era de cheltuit. Chit că-i plăcea să-i înveselească pe cei din jur, în cetate își păstra rangul său de neatârnat. Pe tinerii care voiau să se tocmească la kir Jeremija îi punea la încercare mereu într-un singur fel.

La Golubač îi urca în barcă, pe care apoi o împingea în matca Dunării. Cei care se întorceau în barcă primeau slujba, iar cei care se întorceau pe jos mergând pe mal, neputând vâsli în amonte, se întorceau în sat, printre ciobani.

Cu femeile care veneau la palat să-și găsească o slujbă, bineînțeles în odăile voievodului Jeremija, se mișca altfel și-n mai multe feluri. Soiul ăsta de femei găseai la tot pasul. Fie că erau din Metohia de la douăzeci la patruzeci de ani, sau refugiate din imperiul turc, ori bulgăroaice, urâte și cinstite, dacă nu nepriceputele și totuși vrednicele nemțoaice din Transilvania, unde mai pui și frumoasele și hoațele vlahe ca și țigăncile puturoase și lacome. Pe unele le alunga chiar din poartă, pe altele le căuta în dinți, în plin soare, ca pe iepe, dar ce făcea cu alea pe care le îngăduia în odaia sa cu vatra cât casa și ligheanul cât masa nimeni nu știa. Se știa doar că avea un pat presărat cu cizme bărbătești și pantofi de damă și că poruncea să se fiarbă cât mai mult ceai de salvie pentru fiecare fată. Câte un cazan plin de fiecare dată aștepta pregătit în odaia lui. Unde fetele petreceau o noapte cu Prohor, iar dacă după acea încercare erau îngăduite lui kir Jeremija în cerdac ori în palat, Prohor nu se mai culca cu ele niciodată, nu mai avea ochi pentru ele de parcă nici nu mai existau.

Voievodul era mulțumit de Prohor. Chiar a trimis de două ori o slugă să-i ducă lui Prohor o cupă cu vin din trapeza voievodului. Atunci Prohor băuse vinul, găsind la fundul paharului un ban de argint care în felul ăsta îi fusese trimis de kir Jeremija, după care înapoie cupa slugii. Asta era tot. Doar că pe voievod, pe kir Jeremija, Prohor nu l-a văzut niciodată. Dar nici că i-a trebuit să-l vadă.

Avea destul timp liber, uneori se mai ducea la biserica cu hramul Intrării în biserică a Maicii Domnului, alteori mai trecea pe la cișmea, ca la umbra teiului să-și umezească fața ori să privească femeile care beau apă ori să le tachineze, să le sperie un pic cu minciunile de pe partea aceea a Dunării și cu adevărurile de pe partea cealaltă. Nu credea că moartea o să-i vină de la apă așa cum prorocise Mrs. Uneori, ascultând cum se împreuna gâlgâitul cald al izvorului cu huietul înghețat al Dunării îngâna o cântare, molcom, de parcă îi cânta cuiva din sinea sa:

Peste Smederevo vulturul se-nfoaie
În oraș se simte mare vâlvătaie.

Așa că s-a zis cu cântările. Că-n anul acela regele ugrilor, Szigmund, voia să ia Golubačul de la Jeremija, care Jeremija nu i-l dădea. Pregătea oameni și corăbii ce aveau să fie trimise pe malul celălalt al Dunării ca să-i atace pe ugri,

iar regelui Ugriei îi dădu de știre că el cumpărase Golubačul de la despotul Stefan Lazarević cu 12 000 de ducați cu capul despotului bătut pe fiecare ducat. Dacă regele Ugriei voiește Golubačul, atunci să-i trimită 12 000 de ducați cu capul său bătut pe fiecare, și așa o să-l capete. Altfel nu. Mai degrabă orașul ajungea pe mâna sultanului. Astfel grăia Jeremija, iar Prohor, aflat în straja cetății Golubač, trecu Dunărea cu caicul și, intrând în bătaia focului cu ugrii, se alese cu o rană urâtă. O halebardă îl nimeri în vintre. Acolo nu se aflau doar ugri, ci și leși și vlahi, chiar și lituanieni. În zăpăceala generală și în măcelul total oamenii voievodului abia apucară să-l zvârle pe Prohor rănit cum era în luntre pe care o împinseră pe firul apei...

După-amiază, cam pe la orele cinci, când nu e vreme de ploaie, un vânt numit Trăsneală târî o vreme Dunărea în sus spre Lepenski Vir către Golubač. Atunci se poate pluti cu caicul și în amontele râului. Prohor știa totul despre râu, deci și asta, că vântul o să-i salveze capul. Un asemenea vânt îl aduse înapoi la Golubač mai mult mort decât viu.

Zăcu săptămâni bune sub o blană de miel și gemu. Vorbea de parcă mânca, iar în pâine lăsa mușcături sângerânde. În copilărie una dintre bunici îl învățase că, dacă noaptea în odaie, ori în barcă se află necuratul, atunci e bine ca în

gând să-ți faci un cerc în jurul tău, de fapt în jurul așternutului ori al bărcii, fiindcă doar așa te aperi de puterea răului. Acum zăcând, plăsmuia cu gândul un cerc în jurul rănii sale de la coapsă. Își apăra rana de la coapsă. Își apăra rana de lucrul rău. Treptat acel cerc se micșora de la o seară la alta, iar durerea se strângea înăbușind rana. În fine, durerea fu sugrumată. De parcă însuși Prohor era lucrul rău. Dar așa se înzdrăveni. Numai că n-a fost a bine. Rana a lăsat urmări. Și-a pierdut snaga bărbăției pe vecie.

Zdrobit și înfricoșat, Prohor se hotărî să ascundă treaba. Ca să poată rămâne mai departe în slujbă, găsi o scăpare din pacostea lui, și anume noaptea scotea pe furiș pipa de bronz de la cișmeaua aceea de la Dunăre aducând-o în Golubač în odaia lui ca să-i fie la îndemână. Așa că pe mai departe își putea încerca lenjeresele și cusătoresele de parcă nu era vătămat. Desigur că ele se prindeau imediat de făcătură, dar când era deja prea târziu iar lui Prohor nu-i mai păsa. Important era să nu-și piardă pâinea. Și să-și păstreze slujba în cetate.

Într-o după-amiază vântul Trosneală aduse sub cetatea Golubač o fată care se înfățișă a fi noua lenjereasă. De cum îl privi pe Prohor ea se tulbură. Iar el porunci să se fiarbă ceaiul și o petrecu în odaia cu vatră și lighean. Închizând ușa, el îi spuse:

— E mai bine să știi ce e musai de făcut și de asta-ți și spun înainte, ca oricăreia dinaintea ta. Ca mai apoi să nu te împotrivești. E musai ca eu să te încerc înainte să ajungi în așternutul stăpânului. Rânduiala e ca înaintea lui eu trebuie să petrec o noapte cu fiecare din lenjeresele cele noi.

La vorbele acelea ea începu să tremure, iar el îi desfăcu basmaua, îi dezlegă feregeaua sub care găsi un fileu de argint de care erau prinse meșe de păr împletit. De sub care se dezvăluia părul ei natural strâns în conci cu agrafe cu gămălii de chihlimbar. El scoase o agrafă și o aruncă în foc.

— Cu așa ceva să nu te încumeți să intri în turn, zise. Cu atâtea agrafe poți omorî un om.

Apoi îi scoase pieptănul din păr, după care i-l împleti. Odaia se umplu de parfumul greoi al părului din care căzură bănuții salbei și o floare de crin. El luă la frecat fiecare bănuț al salbei ca să se încredințeze dacă nu cumva era vreunul atât de ascuțit încât să poată tăia venele cuiva. Iar ea plângea și-l îmbrățișa. El îi scoase și inelul de fier de la mână, îl mirosi și cu o lingură scoase dibaci topazul din montură ca să vadă dacă nu cumva dedesubt era otravă. Când se încredință că nu este, puse piatra la loc, strânse cu dinții metalul dimprejurul ei și îi puse inelul înapoi fetei pe deget. Îi scoase colierul de la gât și îl opri întrucât cu așa ceva poți sugruma degrabă pe cineva, îi zise

el. Ea însă turuia întruna o poveste cu Adam și Eva și-l privea ca vrăjită.

După care el îi tăie jartierele din piele de la ciorapi pe care îi trase în jos. Atunci dintr-un ciorap împletit căzu un cuțit cu plăsele dintr-un picior de iepure.

— Cu ăsta ce mai e? întrebă el punând cuțitul alături de agrafe și salbă. Vrei să-l ucizi?

— Da' de unde. Nu este cuțitul meu. E cuțitul tău pe care, iată, ți-l înapoiez. Chiar nu-ți mai amintești?

El o privi în ochi, dar părea că nu înțelege ce-i spune ea.

Fără o vorbă îi dădu jos vesta prinsă într-un clopoțel în chip de nasture. Îi dezlegă cingătoarea și i-o aruncă. Îi desfăcu rochia trăgând-o de pe ea. Din tivul rochiei venea mirosul frunzulițelor de mirt, iar ea stătea goală în mijlocul odăii. Rămase pe ea doar cu niște cârcei aidoma unor cercei lungi până la umeri. Tufișul de sub buric se vedea boit în vinețiu, de altfel singura culoare pe care o deslușesc morții de pe lumea cealaltă. Era un soi de însemn prin care un răposat o putea recunoaște. Prohor nu se sinchisi nici de asta, ci o spălă deasupra ligheanului cu ceai de salvie.

Apoi făcu semnul crucii fiecărui sân de trei ori cu limba după care o trase înspre el pe blana de oaie din pat. Ea se întinse lângă el leșinată de

patimă, dar se ferea înciudată să-l sărute mișcându-și capul când într-o parte, când într-alta. Când el o sili să-l sărute și când o pătrunse cu vărsătorul, înfiorarea din strigătul ei străpunse noaptea încât stinse cu glasul lumânarea din iatac.

— E bine, ești curată – șopti el o clipă mai târziu – mâine te poți duce la voievod. Diminețile îl vei trezi cu mireasma pâinii calde abia coaptă cu mirodenii. Lui așa-i place. Pe tine o să te placă, fiindcă lui îi plac femeile cu sânii mai mari decât bucile și cu saliva mai degrabă amăruie decât dulce. Acu' te du și gândește cum de îi e dat omului ca doar prin lună să vadă soarele. Așa cum tot omului îi e dat să afle doar prin femeie cine e și dacă e om...

Astea au fost ultimele cuvinte ale tânărului. A doua zi de dimineață Prohor zăcea mort în patul său. Pe spate, nevătămat, cu o lumânare înfiptă între mâini. Frumos și cu doi bănuți de argint pe ochi.

În zorii zilei o cătană intră în odaie, găsi în așternutul lui Prohor pipa de bronz și dădu poruncă să fie dusă la locul ei de la cișmea, dar pusă invers, încât apa să picure în jos. Apoi soldatul se așeză lângă răposat ca să-l păzească, temându-se ca nu cumva să-l sară vreo pisică. După care veni și un monah de la mănăstirea Dalš care se așeză lângă soldat. Acesta îl întâmpină

cu un zâmbet peticit și-i zise tăindu-și unghiile cu cuțitul:

— Toată prețuirea mea, părinte. Eu, ca soldat știu că există un anotimp când se crede în Dumnezeu și un anotimp când nu se crede în Dumnezeu. Iar în privința frumosului ăsta de aici, pe el nimeni n-o să-l vadă vreodată bătrân. De asta se poate spune că cel mai de seamă lucru în moarte e viața. De pildă, urzeala propriei tale morți, preacinstite părinte, ți-o urzești de-a lungul întregii tale vieți. Fără viața ta moartea n-are cum să fie.

Monahul din Dalš se închină și zise:

— Fiule, se numără zilele morții, iar nu zilele vieții. Din zilele morții tale, după ce se adună și se socotește, abia din ce prisosește, din restul ăsta, e viața ta...

În clipa aceea de sus de la palat răzbătu aroma plăcută a pâinii abia coaptă cu mirodenii.

BERBEC
ȘI
CAPRICORN

BERBEC

Pe vremuri, ca să-ți citești ursita nu te slujeai doar de cărțulii precum „călindare necurmate", „rojdanițe", „visătorii, „horoscoape", „gromovnice" ori „planetarii", ci și de așa-zisele „pisticuri". Pisticul era denumirea dată acelui oracol scris de mână, un bucvariu cu prorociri care pe vremuri avea mare căutare în Grecia, Egipt și Spania. Apoi s-a răspândit și pe alte teritorii. Cuvântul pistic în slava veche înseamnă *cel adevărat*, *cel neaoș*, și vine din greacă. Iar în atare împrejurare se înfățișează ca o listă de cuvinte-cheie cu ajutorul cărora se pot prezice visele. Dar, spre deosebire de „visătorii" pe baza cărora visele prezic realitatea, pisticul vă prezice pe baza acestor realități ceea ce urmează să visați. De asemenea pisticul slujește la dibuirea acelor legături între persoanele născute fie sub același semn zodiacal fie sub aceeași filiație zodiacală. De aceea fiecare bucvariu este alcătuit dintr-o duzină de suluri, pentru fiecare semn zodiacal câte un sul.

Nici un pistic nu s-a păstrat neatins până astăzi. Pe baza unor fragmente disparate de pisticuri s-a mai păstrat ceva, un fel de mod de folosință, ce-i drept tot fragmentar:

„Visul are două porți, una de intrare care este căderea în vis (catabaza) și una de ieșire prin care se iese din vis în trezie (anabaza).

Pisticul parcă veghează la poarta prin care se intră din trezie în vis, iar visătoria – poarta prin care din vis te întorci înapoi în trezie...

Există cinci căderi în vis. A doua e cea mai de seamă, ca și cea dinaintea celei de a patra, care nu e a treia...“

Acest fragment și altele care au ajuns până la noi au fost scrise în varii limbi, în catareusă, ladină și în slavă veche. S-ar putea ca denumirea de „podjepnița“ din zorii secolului al XIII-lea să cuprindă pe lângă poezelele cu caracter profan și visătorii și încă pisticuri.

În cele ce urmează vom cita dintr-o versiune modernă reconstituită a unui pistic pentru o persoană născută în zodia Berbecului:

ACUL ÎN CARUL CU FÂN – Carul cu fân de peste drum o să vă aducă un vis plin de înțelesuri. Fiecare cădere în vis durează câteva sute de ani. Omul e mult mai vârstnic decât e în stare să socotească. De aceea, căutarea și găsirea sinelui

în vis sunt aidoma căutării acului în carul cu fân. În locul sinelui, în vis veți da de un costum de haine bărbătesc de culoare închisă, cu dungi gri. De acum încolo, o să-l tot căutați în vis pe posesorul costumului.

AUTOMOBIL – Dacă în realitate vă cumpărați încălțări, asta înseamnă că o să visați că vă cumpărați un mic automobil albastru Golf (mai mic decât cel pe care îl aveți) și nu pentru dumneavoastră, ci pentru altcineva.

BERBEC – Acest pistic ori alfabetar a fost întocmit pentru o persoană născută în zodia Berbecului. Care este primul semn zodiacal și care corespunde primei luni de primăvară. Soarele trece prin acest semn între 21 martie și 20 aprilie, iar Marte îl guvernează. Berbecul este un semn masculin, de foc, activ și cardinal. Constelația lui se află în nordul cerului. Mesajul acestui semn sună astfel: „Trag nădejde și aștept ca via mea să dea struguri, când de fapt e numai mărăciniș. Oh, omule, mult milostive, ai milă de ea, găsește-i cămara în inima ta"... Dacă veți găsi un bănuț bătut cu însemnul Berbecului și cu însemnarea „Aries" (Alexandria, 155 î.e.n.) veți visa că alegeți un aftershăve.

BISERICĂ – Dacă în miez de noapte treceți pe sub porticul orașului, chiar cel din Kalemegdan, din secolul al XV-lea, veți visa că vă veți cununa la Mănăstirea Manasija cu un om pe care niciodată până atunci nu l-ați întâlnit nici măcar în vis. Veți fi îngrozită fiindcă nu veți ști cum arată până n-o să vă ridice vălul de pe chip ca să vă sărute.

BRAZDĂ – Cine merge pe jos pe ogor va visa o fetiță căreia în fiecare an i se colorează în roșu o unghie. Întâi la picioare. Asta ca să știe mereu câți ani are. Până ce mai crește. Și o să poarte mănuși de dantelă brodate cu fărâme de oglindă aidoma unor solzi; aceste mănuși or să vă țintuiască dintr-o puzderie de ochi.

CORCODUȘ – Dacă veți culege poamele corcodușului o să vă fie frig în somn iar în vis o să vi se arate cineva născut în semnul Capricornului.

CUCUVEA – Dacă auziți noaptea cucuveaua, ascultați-o de câte ori glăsuiește fără oprire. Tot atâția ani v-au rămas de trăit. În aceeași seară o să visați iarăși cum căutați pe cineva pe care nu-l cunoașteți. Doar că de data asta vi se limpezește visul cum că acel necunoscut de care încă nu dați

își boiește rădăcina părului în portocaliu. E de ținut minte. Vă va fi de folos într-un alt vis.

CUI – Anticul „pistic" vă sfătuiește să ciuliți bine urechile. După cum se știe, cuiul se pune anume în mâncarea de pe foc ca să nu-și piardă culoarea. Dacă veți gusta dintr-o asemenea „ciorbă de piroane", în vis veți avea o vizită; din vizitator veți vedea doar încălțările Massimo Germani. Dar din acea clipă deseori veți mai auzi în vis pașii acelor încălțări.

DATORIE – Scriitorul și poetul din secolul al XIII-lea Teodosie revine uneori pe lumea asta ca să audă o fată din secolul al XV-lea citind poemul *Dragoste de slovă* scris în același veac de despotul Stefan Lazarevič (morții nu pot citi, ei pot doar auzi ceea ce citesc alții). Fata simte că cineva de dincolo trage cu urechea la citania ei, dar nu pricepe ce se întâmplă. Înfricoșată, nu se încumetă defel să-și întrerupă lectura și astfel că în strânsoarea vremii și a fricii se scapă pe ea citind în pat cartea de care nu se poate desprinde. Dacă și dumneavoastră vi se întâmplă să vă ușurați în pat citind, e semn că e cineva care vă visează. Acest cineva va simți în vis pudra amăruie de pe gâtul dumneavoastră și vă va auzi glasul în vreme ce spuneți stihurile cu care înapoiați o datorie străbună:

Domnul zidește primăvara și vara,
cântă psalmistul lucrarea,
în frumusețI cu nemiluita,
în păsăret în zbor iute și vesel,
peste crestele munților,
peste întinderea crângurilor,
și lățimea câmpurilor...

DIACON – După o veche credință, dacă vă întâlniți cu un diacon, în vis veți cumpăra iuțime. Undeva pe o stradă, dumneavoastră, sau cineva care vă este apropiat, va plăti cu bani străini. Dacă nu se ajunge la un asemenea vis, mai încercați atunci când în realitate vă întâlniți iarăși cu diaconul.

DUȘMAN – *De obicei oamenii cred că dușmanii le sunt pretutindeni tot dușmani. Dar nu e așa. Cineva care vă este dușman aici, într-un loc de pe pământ, în Europa de pildă, nu e musai să vă fie dușman într-un alt punct, să zicem, în Argentina.* Dacă veți citi acest text, n-o să vă fie bine. Dușmanul din vis va fi în fața casei dumneavoastră. Veți visa un război în care timp de 78 de zile vor cădea bombe iar 60 de poduri vor fi distruse.

FASOLE – Faceți rost de două feluri de fasole, albă și galbenă, musai de anul trecut și lăsați-o

peste noapte în apă cu mentă ca să se înmoaie. Luați niște costiță uscată și afumată la 15 ori 20 de metri înălțime (cu cât e mai înaltă afumătoarea, cu atât mai bine)... Perpeliți pe plită o căpățână de ceapă și vreo doi căței de usturoi, strecurați fasolea, schimbați apa din oală, apoi adăugați în fasole un ardei iute copt împreună cu ceapa și usturoiul. Și mai puneți în fasole și costiță afumată. Nu uitați să adăugați boia și un pic de ceai cu miere. Când totul e gata, veți visa un sărut grecesc (din cele care se dau peste umăr), sau unul franțuzesc (cu fruntea-n bărbie) ori două rusești (cu mușcătură).

FILON DIN ALEXANDRIA – Dacă veți citi propoziția „Filon platonizează, ori Platon filonizează", veți visa că veți închiria pentru o zi ceva ca un cort în deșert în cinci țăruși.

ÎNCĂLȚĂRI – Dacă în realitate vă cumpărați un automobil, înseamnă că în vis o să vă cumpărați încălțări de damă cu vârful de blană neagră, ca pentru nuntă.

LEAGĂN – Cine vede o individă în leagăn, o să viseze că poartă ciorapi din plasă argintie.

MANTIA DE STELE – Cine vede la Muzeul Diocezei din Bamberg mantia de stele a împăratului Henric II (mort în anul 1024), ori imaginea

acestei mantii, pe care sunt reprezentate constelații și alte noțiuni cu semnificație astrologică, va visa că își cumpără un inel. Cumpărătura se va face undeva foarte sus, din acel loc privirea tinde până la 23 de kilometri pe firul râului. Când îl veți cumpăra nu veți fi singuri.

MARTE – Planeta care guvernează constelația Berbec, care este obiectul acestui bucvariu. Dacă veți purta un inel ori un colier cu diamant (piatra lui Marte) o să visați o cămașă bărbătească fără nasturi. O cămașă de secol XXI care se prinde cu arici.

MĂR – Un măr oferit și primit prezice că o să aveți ploaie în vis. În acest vis o să plecați cu un necunoscut, însă persoană importantă pentru dumneavoastră, ca să vedeți ceva rochii de mireasă. În vis n-o să se știe despre a cui nuntă e vorba. O să vă alegeți una, care v-a plăcut cel mai mult, argintie ca de tablă.

NAȘ – Să nu spuneți niciodată: „De ce să mă duc la înmormântarea lui? Nici el n-o să vină la pomana mea!" Dacă așa veți face, atunci el în mod cert va veni la pomana dumneavoastră, numai că n-o să-l puteți vedea. Dar îl veți visa că vine la nunta dumneavoastră ca naș de cununie. Cu cocardă de rozmarin la rever.

ORAȘ – După o vechie credință, de câte ori treceți peste un pod care duce spre oraș, în vis veți auzi cum cineva vă șoptește un nume. Îl șoptește cu glasul dumneavoastră, doar că numele vă este necunoscut. Luați aminte și rețineți acest nume, fiindcă glasul dumneavoastră vă va spune care vă e ursitul.

PĂDURE – Luați aminte atunci când vedeți în pădure două păsări coborând în zbor pe aceeași creangă. Una ciugulește fructul de anul acesta, cealaltă de anul viitor. Prima va cânta, cealaltă nu. Pe a doua o veți visa. Nici în vis n-o să cânte, dar cu privirea va opri ceasul de la mâna dumneavoastră așa cum se face înaintea cununiei.

PIEPTĂNAT – După o datină străveche puteți posti vinerea, dar să vă pieptănați sâmbăta. Asta vă va prezice că în sfârșit vă veți întâlni în vis cu persoana pe care o căutați de mult, persoană care își boiește rădăcina părului în portocaliu. Și care în vis vă e amantul. Dacă acest vis nu vă iese, repetați postul și pieptănatul.

RĂZBOI – Dacă în viață vi se întâmplă un război și asta cam pe înserat, după război în vis o să aveți o vizită. (Și asta pentru că în vreme de război nu se visează.) Care se va ivi în două culori: albastru și auriu. În vis or să vă apară Sfinții

războinici pictați la Mănăstirea Manasija (secolul al XV-lea). Degetele lor nu înșfacă mânerul sabiei de după gardă, ci țin tăișul. Fiecare lovitură de sabie asupra dușmanului le provoacă lor înșile o rană.

SATURN – De câte ori vă puneți mai întâi încălțarea stângă ori mănușa dreaptă, în vis veți fi bântuit de despărțiri, încurcături, greutăți, pierderi, temeri, înfruntări, amânări, înstrăinări, frustrări, însingurări, răceli, răutăți, zgârcenii, pizmă. Și de bătrânețea care zâmbește de departe amenințând cu toiagul între două nopți, prin noaptea visului nostru și prin noaptea celui care vă visează și căruia îi visați coșmarurile. Doar că aceste coșmaruri pe care le visați nu sunt ale dumneavoastră. Ele aparțin cuiva născut în semnul Capricornului, care este guvernat de planeta nenorocului, Saturn.

SETE – Dacă noaptea vă e sete, aproape întotdeauna e semn că în vis o să vă apară cineva care noaptea nu bea apă.

STRADA RIGA OD FERE – Dacă treceți noaptea pe această stradă în vis o să vă apară un necunoscut cu care veți îmbătrâni. Cineva pe care îl veți iubi nemăsurat de mult. Cineva care noaptea vă va ghici gândurile și dorințele după cum vă trosnesc oasele în beznă.

TREZIRE – Acum trei milioane de ani în Univers s-a petrecut un incident cosmic care s-a înscris în memoria tuturor corpurilor cerești. Toate constelațiile zodiacale poartă în traiectoria lor acest moment înscris în memoria lor, iar în ceasul când iarăși se vor afla în locul în care le-a surprins incidentul, „și-l vor aminti". Amintire care se proiectează și în destinele oamenilor. Sub impulsul acestei amintiri cerești despre incident, oamenii se trezesc din somn în miez de noapte ca sub un șoc. În aceste momente ei retrăiesc clipe de iluminare și groază. Asemenea treziri în iluminare și groază se deosebesc de celelalte treziri aidoma unui ou cu două gălbenușuri față de unul cu un singur gălbenuș. Dacă în ceasul unei asemenea treziri cu două gălbenușuri vă puneți o dorință, ca de pildă, dorința de a vă căsători, ea se va împlini, însă în vis.

URCIOR – Urciorul cu șuierat în formă de mădular bărbătesc o să vă prezică visul în care va trebui musai să dați de cineva. Îl veți căuta, dar nu veți ști cum să-l recunoașteți. Nu veți ști cum arată. Acest vis se va repeta.

VREME – Există o vreme concentrată așa cum în chimie există un concentrat de acid. Esența vremii. Dacă simțiți asta cam pe la amiază, iar simțământul acesta nu este stârnit de foame, atunci

veți visa că sunteți femeia cu plete lungi și negre și cu privirea verde. Ea va spune: „Eu sunt Dalona".

ZĂPEZILE DE MAI AN – Dacă în vis veți păși pe zăpezile de mai an o să-i auziți pe trubaci. Care vor zice cântarea: „După război, slabă nădejde prin ploaie..."

CAPRICORN

Prostule, încetează să mai aștepți – îmi ziceam de-a lungul celor șaptezeci și opt de zile în vreme ce cădeau bombele deasupra orașului. Doar că atunci când îți cad bombele în cap nu poți să gândești. Nici să dormi. Șaptezeci și opt de nopți n-am dormit. Mâncam mere în loc să dorm. În toate aceste nopți am folosit drept adăpost canatul ușii de la odaia mea din strada Riga od Fere, căci casa mea nu are beci. După am auzit că trebuia să stau într-un colț al odăii. În canatul ușii se stătea în cel de-al Doilea Război Mondial, iar acum în timpul agresiunii NATO se stă la colț. Nu puteam crede că toate astea chiar mi se întâmplă. Deși era previzibil. Fiindcă eu sunt născut în zodia Țapului (Capricornus).

Constelația zodiacală Capricorn se află la sud de Ecuatorul ceresc. „Țapul" este al zecelea semn zodiacal, corespunde primei luni de iarnă, soarele trece prin acest semn între 21 decembrie și 20 ianuarie. Capricornul este un semn de pământ,

feminin, negativ (pasiv). Mesajul acestei constelații este mai mult decât limpede: „De cine îi e frică, de frica ăluia nu scapă!" Precum slova în carte așa și peștele în apă și inelul pe deget și gazda la casa lui.

De asta am și zis că toate astea puteau fi și prevăzute. Cei născuți în semnul Capricornului sunt guvernați de cea mai respingătoare planetă din tot zodiacul, Saturn. Planeta care mă guvernează, steaua nenorocului, cea mai ciudoasă creatură cerească, a deșertat în viața mea odată cu încărcătura bombelor NATO niște rubedenii de a paișpea spiță, bătrânet puțind a medicamente expirate, tați degenerați, strămoși-codoși, milogi, progenituri de bulangii. Au venit și au plecat cristalini ca paharul. Iar pe mine m-au procopsit cu o impecabilă ținere de minte, care tot trece în războjul său sărăcie, însingurare, îndelungă veghe, jale, cadavre, ură tulbure, mârlănisme, o neostoită cumpăneală a masei și a greutății lumilor din jur, inclusiv masa și greutatea rachetelor care mi-au zburat deasupra capului. Locuiesc în cartierul Dorćol, într-o încăpere unde zbârnâitul avionului s-a instalat din prima noapte a bombardamentului și acolo a rămas pe vecie, ca într-un muzeu al zgomotelor.

Într-o bună dimineață ne-am pomenit în război ca prostul ce stă în poartă să prindă o minge de cârpă. Peste noapte lucrurile ieftine

s-au scumpit, iar cele scumpe s-au ieftinit. Ziua ieșeam din casă precum cârtițele, cu fețe albite de frică dar lacomi să vedem dacă tot acolo e strada Knjez Mihajlo, și de atunci am început să remarc vitrinele la care înainte niciodată nu priveam.

Mergeam agale pe strada Țar Lazar neputând să-mi amintesc măcar o carte citită înainte de război, vreun spectacol de teatru, când deodată vitrina unui luxos magazin de încălțăminte de damă îmi alungă acele gânduri. Am remarcat imediat, nu știu de ce, niște pantofi din pânză albă cu blană neagră în vârf. Era o pereche de pantofi de mireasă de mare rafinament, cam deșucheați, cu toc pătrat. Am rămas cu ochii lipiți de vitrină. Să ne înțelegem, nu sunt nici transsexual, nici în prag de nuntă. Și-n general mi se cam rupe de tot și de toate, că-i sfat, că-i înjurătură, totul îmi intră pe-o ureche și-mi iese lin pe cealaltă, promit multe, îndeplinesc puține. Noaptea nu beau apă. După firul părului se vede că sufletul mi-e trist. Semăn cu maică-mea zi de zi, în afara praznicelor. Pe scurt, și-o pălărie frumoasă mie tot rău îmi stă. Dacă mă însor în iulie e scris c-o să fiu fericit. Dar eu nu știu dacă o să mai fiu viu în iulie. În ciuda a toate, e de neînțeles de ce mi-au picat cu tronc taman acele încălțări din pânză albă și cu vârful din blană neagră. Și am fost pierit când într-o bună zi acele încălțări nu s-au mai pomenit în vitrină.

Așa cum stă scris în orice îndreptar astrologic, eu în străfundul meu, în afara pornirilor care mă cam împing înapoi, am și alte îndemnuri, cum ar fi stăruința, răbdarea, temeinicia, statornicia. Probabil că din instinct de conservare toate astea au ieșit brusc la iveală. Iar în ciuda primejdiei care venea de oriunde, în vremea bombardamentelor m-am apucat de gătit, ceea ce înainte nici nu putea fi vorba. Pește în nici un caz, fiindcă Dunărea era poluată cu uraniu sărăcit și cu mercurul din bombe. De aceea am luat din piață două soiuri de fasole, albă și gălbuie, veche de un an. Am luat costiță și slănină afumate la o înălțime de 20 de metri, deoarece cu cât afumătoarea e mai înaltă, cu atât slănina e mai bună... Așa că bombele cădeau, atacurile aeriene NATO pustiau rafinăria din Pančevo, iar eu găteam. Lăsam o noapte fasolea în apă, ca să se înmoaie. O cepșoară și doi-trei căței de usturoi perpeliți pe plită, strecuram fasolea, schimbam apa din oală, apoi mai veneam și cu un ardei iute dinainte copt și la urmă ceapa. Iar Pančevo era în flăcări. Aruncam în fasole și slănina. Nu uitam să pun și un praf de boia de ardei și un strop de ceai cu miere... Mi-a ieșit dintr-o suflare, parcă de când lumea știam să gătesc, fasolea a ieșit dulce, cum s-ar zice, o lingură, o sărutare...

Într-o bună zi numai ce trec pe strada Zmaj od Noćaj, unde se află un magazin cu rochii de

mireasă. Deși bura, m-am lipit de vitrină, nemaiputându-mi lua ochii de la o rochie de mireasă argintie cu ape metalice. Ca accesoriu erau mănușile până la cot de culoarea lignitului, în tradiție protestantă, presărate cu oglinjoare mititele ca niște ochișori.

Atunci m-am tras înapoi și m-am întrebat ce mi-o fi venit cu țoalele astea de femeie. Mai bine să-mi văd de treburile mele. Planeta mea, Saturn, e în esență o piatră cerească rece și uscată. E o planetă diurnă, masculină, un corp ceresc neprietenos, răul pe care-l provoacă vine anevoie și ține îndelung. Din această pricină, dar și din pricina războiului, nu prea vedeam viitorul din fața mea. Și nici nu eram în stare să economisesc bani. De altfel, fire conservatoare, m-am lăsat pradă unui viciu care nici nu cerea cine știe ce străduință.

M-a cuprins mania cumpărăturilor fără un scop anume. În timpul războiului, autoritățile nu au admis închiderea magazinelor, în afara perioadelor de alarmă aeriană. Așa că vânzătorii n-au știut ce anume să facă cu marfa de lux, la fel cum celor din conducerea magazinelor nu le-a trecut prin cap să retragă marfa în depozit câtă vreme cădeau bombe. Așa că totul se vindea la prețuri derizorii. De pe strada Čika Ljubina mi-am cumpărat un aftershave care trăsnea a lubeniță, iar de la Chez Nicolas un costum bărbătesc pentru ocazii speciale și o cămașă de secol XXI încheiată

nu pe nasturi, ci cu arici. Ceva mai încolo am cumpărat un litru de ulei „botezat", din pricina penuriei, iar de la același vânzător stradal un Golf albastru vechi de zece ani care înainte de bombe costase 3 000 de mărci, iar acum sub bombe costa 100. Din turnul din Novi Beograd de unde se vedea cel mai bine cum cade fiecare bombă asupra orașului, la buticul de bijuterii Nenad Rac de la etajul XVI am ales un inel bărbătesc. După care mi-a plăcut atât de mult un inel de damă (chiar mai mult decât cel bărbătesc) că l-am cumpărat și pe el. Prețurile, „de război", derutante. Ca și mine.

Când îți cad bombele în pat nu poți nici să gândești nici să dormi, darmite să faci dragoste. Însă în seara aceea ațipisem când deodată un fermecător glas feminin începu să-mi citească, în vreme ce eu picoteam între două raiduri aeriene, o zicere străveche și caldă aidoma unui poem de dragoste. Consoanele erau îmbietor de dulci ca și cuvintele monosilabice care îmi mângâiau mucoasa, nu auzul. Aproape că-i simțeam saliva celei care șoptea stihurile:

Domnul zidește primăvara și vara...

A doua zi am hotărât să cumpăr o carte. Pe o scândură de călcat rufe din fața librăriei „Călărețul albastru" din strada Knjez Mihajlo erau expuse cărți cu preț redus. Am ales o broșură despre Mănăstirea Manasija cu frumoase fotografii

ale frescelor Sfinților Războinici, pe care am dat doi dinari. Acasă însă abia ce am deschis cartea că a și început un nou atac aerian.

În noaptea aceea au distrus și au incendiat clădirea televiziunii. M-am trezit în zori baricadat în apartamentul meu cu cearșafuri umede la ferestre și peste față. Anevoie m-am apărat de fumul toxic de la pelicula arsă.

Dimineața mi-am boit cărarea părului cu portocaliu ca un hindus și m-am decis să părăsesc orașul. Puteam urca în automobilul personal cu care să trec în Ungaria ca să ajung la aeroport (de unde în fiecare noapte decolau avioanele ca să ne bombardeze) și de acolo să iau un avion în orice direcție, nu și spre casă. Nu-mi trebuia viză, fiindcă în Ungaria se putea intra fără viză. Dar n-am făcut-o. Era în mine o trebuință nespusă de a pleca la o mănăstire. Autostrada care ducea spre sud era distrusă cam pe la kilometrul 100, așa că am putut ajunge până la Mănăstirea Manasija din secolul al XV-lea care se afla ceva mai aproape. Cu mărci germane am cumpărat de pe stradă benzină într-un bidon de plastic de 20 de litri care în prealabil fusese dat în clocot așa că nu mai era de 20, ci de 18 litri, fiindcă după un fiert se strânge. Mi-ar fi părut rău să renunț la costumul cel nou cu cămașă, așa că le-am îmbrăcat. Mi-am pus și încălțările de lac Massimo Germani cumpărate într-o târguială bezmetică

pe străduța Čumic. Ca să nu exhale mirosul de piele nouă le-am pulverizat cu aftershave cu miros de lubeniță, iar în buzunar am pus cele două inele plus broșura cu Mănăstirea Manasija cumpărată cu o zi înainte. Am pornit-o dis-de-dimineață nădăjduind că după cel de la miezul nopții n-or să mai presteze imediat în timpul zilei nici un alt atac aerian. Când să ies din oraș m-au oprit niște țigani trubaci arătându-mi cu degetul mare că ei merg spre sud și eu i-am luat în mașină cu condiția să nu cânte.

— Care dintre voi e cel mai bun trubaci? am întrebat eu ca să spun ceva în timpul drumului.

— Milivoje. El e prost grămadă. Și cel mai bun trubaci de pe malul ăsta al Moravei, răspunseră într-un glas.

De departe, prin susurul ploii, vedeam zidurile mănăstirii, la poalele căreia erau întinse corturi cu o foșgăială de oameni și cu trubacii pe care-i adusesem și care se porniră imediat pe cântat: „După război, slabă nădejde prin ploaie...“ într-un singur glas răsunător.

La intrarea în locaș, mă întâmpină un fost coleg de școală cu frunză de rozmarin la reverul hainei. M-am fâstâcit, pentru că se răspândise zvonul că murise în război.

— Ce-i cu tine aici? Ai venit la nuntă? Pe bune, cine se însoară? m-am repezit eu.

— Adică tu, frățioare, vrei să faci mișto de noi, că cine se însoară, ai ? zice el și mă duce în mulțimea din biserică.

Acolo se afla mireasa. Ceva mă îmboldea ca întâi să arunc o privire la încălțările ei. Care erau din pânză albă cu vârful din blană neagră. Ciorapii din plasă argintie. Rochia de mireasă de un gri metalizat iar mănușile presărate cu oglinjoare mărunțite. I-am remarcat la mână ceasul care stătuse...

Abia când preotul a zis: „Acum puteți săruta mireasa", în fine m-am apropiat și i-am ridicat voalul. Atunci i-am privit pentru prima oară chipul. M-a biciuit privirea verde.

— Două sărutări rusești cu mușcătură! îmi șoptește ea întinzându-mi buzele.

SĂGETĂTOR ȘI PEȘTI

SĂGETĂTOR

„Trupul în palat, iar sufletul în grajd", gândea catârgiul și sluga stăpânului său, kir Spiridon Vlastar, negustor de mătăsuri. Iar kir Spiridon își numea catârgiul „Jupiter" gândind: „Așa cum Jupiter guvernează constelația sa, la fel și ăsta guvernează balega catârilor mei..."

Pe scurt, kir Spiridon era un om larg la sudălmi și strâns la parale și nu-i păsa de ceea ce gândeau despre el catârii și catârgiii. Îi plăcea rachiul de dude și îmbătrânise în bătaia vântoasei din Carpați care dă dureri de dinți. Știa că piperul nu are aceeași iuțeală dimineața și seara și că nu te dai cu același ulei parfumat la nuntă și la înmormântare. Gândea că fiecare iubire e cea adevărată, avea două femei și o țiitoare, treizeci de ani în urechi și tot atâția ducați de aur la teșcherea. Târguia marfă din Bosfor, adusă de o caravană mică încropită din pomenitul catârgiu și trei catârce. Una albă și două negre. De obicei, în ziua lui Marko se pornea să facă negoț din târgul Sent Andrej pe firul Dunării. Se întorcea în septembrie, o lună

doldora cu cele mai fericite zile din an. Cum 1719 nu era un an prea fericit, iar războiul de mai an încă fumega, sări peste anul acela și-o porni după mătase în anul următor. Și atunci îl bubui nenorocirea așa cum bubuie tunul.

În fața unui han din Belgrad de lângă Biserica Sfânta Vineri dădu de un orb care cerea milostenie. Superstițios ca un corb, kir Spiridon se căută la chimir, dar cerșetorul respinse banii. Ceea ce-l miră pe kir Spiridon și atunci îl luă pe sus ca să afle pricina refuzului milosteniei.

— Păi de ce stai cu mâna întinsă, că doar n-ai parale, nu? îl întrebă el.

— Și eu am fost negustor, drumețeam ca și tine cu catârce și chirigii, să aduc balsamuri și mirodenii, până când mi-au ațînut calea tâlharii, m-au prădat și au vrut să mă omoare, dar s-au milostivit de mine și-n loc să mă ucidă au ținut sabia în jar până ce s-a încins tăișul, apoi mi-au vânturat-o prin fața ochilor, că ochii mi s-au umplut de lacrimi. Și îmi amintesc de niște ochi pe care n-o să-i mai văd vreodată. Țin minte ca acum că-mi sfârâiau lacrimile atunci când fierul încins îmi venea tot mai aproape. Așa că m-au orbit și n-o să-i mai pot recunoaște, ca să-i dovedesc în fața legiuitorilor... De atunci cerșesc ochii mei din biserică în biserică la rugăciunea pentru văzul ochilor, dar n-am întins mâna. Și aici am venit tot ca să-mi găsesc ochii...

— Dar rugăciunea ta nu-ți ajută?

— Nu ajută.

— Bine, dacă în drumul meu oi găsi rugăciunea tămăduitoare pentru văzul ochilor, o să ți-o aduc când mă întorc.

— Dar cum pot eu, orb cum sunt, să știu când o să te întorci și în ce zi o să treci pe-aici?

— O să mă întorc în ajun de Ziua Crucii. Dar, cum vremea de întors nu e chiar bătută în cuie, te-oi găsi mai devreme sau mai târziu, ne-om întâlni, ori o să-ți vâr rugăciunea pentru văzul ochilor sub pietroiul de acolo din curtea bisericii, ca să poți s-o iei singur când o să vii. Tu ridici piatra și rugăciunea singură o să se înalțe acolo unde trebuie, adică la Ceruri.

Astfel se despărțiră. Doar că după discuția aceea pe kir Spiridon îl cam luă cu fiori. Se temea să nu-i aținã calea tâlharii, așa că hotărî să rămână la conacul Mănăstirii Dečanj și să-și trimită mai departe către Bosfor catârgiul cu catârcele. Însă banii avuți asupra sa nu se încumetă să i-i încredințeze catârgiului. Și atunci noaptea pe furiș făcu ghemotoc un smoc de fân împreună cu ducații și-o stârni pe catârca albă să-l înghită. Aproape toată averea lui i-o încredință catârcei, iar pe o curea crestă mesajul: „Spintecă burta catârcei albe și trimite-mi de toți banii marfă, adică mătăsuri de culoarea viermelui". Îl încinse cu cureaua aceea la brâu pe „Jupiter", catârgiul său neabețedat

poruncindu-i să înmâneze cureaua furnizorului său din Țarigrad.

Iar el rămase la Dečanj, ctitorie înălțată în amintirea tămăduirii ochilor unui rege orb. Și avu timp destul ca să afle despre rugăciunea cu care se tămăduia văzul.

Însă catârgiul și catârcele avură un drum liniștit. Cumpătat cum era, nu mergea înaintea catârcelor, ci le mâna de la spate ca în drum să le adune balega într-o traistă ca mai apoi să o usuce ca în vreme de iarnă să-i dea căldură. Și cum mergea el după catârca albă, zări uluit că în fiecare balegă era un ducat. Și adună până ce se făcură 25 de ducați și fericit nevoie mare ajunse la Țarigrad. Unde degrabă cumpără un șoim cu care prinse pește la Cornul de Aur. După ce se îmbuibă zdravăn cu pește, catârgiul îi duse furnizorului lui kir Spiridon cureaua, așa cum i se poruncise. Acesta citi ce era scris pe curea, spintecă burta catârcei albe, dar, negăsind nimic, nu-i dădu mătasea, deci catârgiul se întoarse la stăpânul său de la Dečanj cu mâinile goale. Kir Spiridon, căruia toată agoniseala i se dusese pe apa sâmbetei, se puse pe jelit, smulgându-și ciuful pe care-l mai avea sub acoperământul cerește, vându catârcele, renunță la catârgiu și o porni spre casă mai mult cu mâna întinsă. Așa că nu mai ajunse de Ziua Crucii la Belgrad cum avusese de gând și-i făgăduise orbului, ci mult mai târziu.

„Nimic nu-i bătut în cuie", gândi orbul aşteptându-l zadarnic pe kir Spiridon cu rugăciunea. Era toamnă, luna cu cele mai multe zile fericite în an, ceaţa se prelingea pe firul apei dimpreună cu imaginile ei, iar Dunărea era ca laptele. Taman vremea când kir Spiridon s-ar fi întors de la târguielile lui. Numai că kir Spiridon nu se ivea. Aşteptă orbul Ziua Crucii şi încă o zi şi o noapte după Ziua Crucii, ca apoi să i se năzare că târgoveţul deja trecuse şi că-i lăsase sub piatră rugăciunea promisă. Pipăi orbul piatra din curtea bisericii. De cum o ridică, găsi acolo două rugăciuni, nu una. Ochii i se umplură de lacrimi şi prin acele lacrimi începu să vadă. Fericit peste poate se întoarse la neguţătoria lui şi toate începură să-i meargă mai bine ca nicicând. Neguţătorea uleiuri parfumate şi bătea iarăşi drumul ţarilor către oraşul ţarilor şi înapoi. Întorcându-se astfel încărcat cu marfă ajunse până-n poarta bisericii Sfânta Vineri din Belgrad, unde un orb cerea milostenie. Negustorul nostru se căută la chimir, doar că orbul respinse banii, dar îi ceru rugăciunea pentru văzul ochilor. Negustorul nostru se tulbură, recunoscându-l după glas pe kir Spiridon de la care în urmă cu doi ani ceruse aceeaşi rugăciune, atunci când acesta o pornise spre Ţarigrad.

— Dar nu-ţi ajută rugăciunea ta? îl întrebă negustorul pe kir Spiridon.

— Nu-mi ajută – i-o întoarse kir Spiridon – deunăzi am luat de la mănăstire rugăciunea

pentru tine, dar din pricina nenorocirii mele am mai zăbovit pe drum că m-a prins iarna. Când am venit aici am vrut să pun sub piatră rugăciunea aia pentru văzul ochilor adusă anume ție. Dar numai ce ridic eu piatra ca să șoptesc rugăciunea, că și orbesc.

— Vasăzică rugăciunea care m-a tămăduit pe mine nu de tine era pusă sub piatră, ci de altcineva înaintea ta, îi zise atunci negustorul orbului kir Spiridon.

— Am priceput! Cineva înaintea mea, i-o întoarse kir Spiridon cu obidă în glas.

— Ei, numai că ăsta care înaintea ta a pus sub piatră rugăciunea, cine-o fi el, n-a lăsat doar o rugăciune, ci două. Eu o să-ți dau cea de-a doua rugăciune, numai că n-o să-ți redea vederea înapoi, fiindcă nu e pentru ochi. Pentru ce e rugăciunea asta, ți-o spun acum.

Și se așezară fostul și actualul orb lângă catârce și catârgiu, la un prânzișor și atunci negustorul de mirosuri îi zise lui kir Spiridon:

Ești născut în semnul Săgetătorului, al nouălea semn zodiacal, care corespunde ultimei luni de toamnă, când soarele trece prin acest semn între 22 noiembrie și 22 decembrie. Ești semn de foc, masculin, activ și labil. Constelația ta se află în cerul sudului iar Calea Lactee strălucește într-însa în toată splendoarea... Tocmai de aceea atunci când un Săgetător ratează ținta, așa cum

tu ai ratat-o, își pierde menirea. Acum să nu cazi în deznădejde. Mesajul constelației tale sună: „Țarița noastră, îți vedem capul cu măreție împodobit cu douăsprezece stele. Îndrumă-ne ca în pace să trecem în tărâmul veșniciei...“ Jupiter, planetă milostivă și temeinică guvernează semnul tău ca și casa ta. El este purtătorul destinului tău și te poate ajuta...

Dar și eu o să te ajut. Fiindcă eu știu, negustor n-ai cum să mai fii, orbul nu poate număra bani, numai că orbul are cel mai ascuțit miros, așa că o să-mi fii de ajutor citind mirosuri, tălmăcindu-le mesajul și iscodindu-le căutările în balsamuri și pomezi. Mirosuri de bună mireasmă aflate în rășini și săruri, în ierburi precum și în parfumul florilor sunt tot atâtea promisiuni care la rându-le ne tot iscodesc. Fiece mireasmă este aidoma unei scrisori nedezvăluite dacă nu înțelegi la vreme cum ne iscodește în viață. Iar în ce privește rugăciunea, aceasta glăsuiește:

Sufletul la răsărit, inima la apus,
Ajută-l, Jupiter!

De cum vei pronunța această rugăciune, de azi într-un an, cu fiecare zi vei fi mai tânăr cu trei zile. Și se va întâmpla astfel fiindcă planeta ta va lua aceste zile de la altcineva care este ca și tine sub ascendentul lui, adică în zodia Peștilor.

PEȘTI

PRIMA SCRISOARE

Subiectul: *Șaisprezece zile și cincizeci de nopți*

Dragă domnule profesor,

Vă scriu pentru că nu m-am culcat niciodată cu dumneavoastră. Atunci când cuiva ca mine îi vine să-și verse focul inimii și să ceară un sfat, o asemenea persoană este bine-venită. Ce mai, sunteți acel cineva în care cred.

Evident că nu mă mai țineți minte, deși timp de doi ani am fost studenta dumneavoastră. Poate c-o să vă amintiți de mine dacă o să vă zic că eu sunt bruneta aceea din anul întâi căreia i-ați spus, apropiindu-vă de ea:

— Ești cea mai grațioasă femeie pe care am văzut-o vreodată. Plutești când mergi...

Oricum, și azi îmi amintesc spusa dumneavoastră: „Literatura îl conduce spre viitor pe cititor, iar nu scriitorul". Îmi amintesc de cursul dumneavoastră despre stilurile pare și impare în artă și literatură. Ați spus atunci că în orice

moment al istoriei există pe scena unei culturi măcar trei stiluri artistice care se comprimă, se susțin reciproc sau se subminează. Toamna unui stil la asfințit, primăvara altui stil care abia se ivește și vara unui stil care în acel moment este la apogeu și domină scena artistică. Ați mai spus că noul stil („o primăvară") care tinde să învingă stilul dominant („vara") se folosește întotdeauna de experiența stilului care nu întotdeauna l-a precedat, folosește modurile stilului la asfințit („ale unei toamne"). Fiindcă și primăvara și toamna au o natură opusă verii...

Acum, știind că nu m-am prezentat sub o falsă identitate, putem trece la chestiune. Dragă domnule profesor, vreau să vă întreb despre niște lucruri la care nu am răspunsuri. Când începe o femeie să îmbătrânească? Oare se poate muri din ceea ce te îmbătrânește? Cândva, mi s-au întâmplat niște lucruri incredibile... În viața mea s-a mutat boala. O boală absolut necunoscută. Dacă într-adevăr e vorba de boală. Ca să nu mă mai gândesc la ea, mi-am cumpărat rujuri în zece nuanțe și am început să pictez. Câte un sărut pe o coală de hârtie din fiecare culoare, de la argintiu până la violet, și iată floarea. V-o trimit dumneavoastră în loc de salut, floarea celor zece imagini pictate.

Totul a început cam în preajma bombardamentelor NATO asupra Iugoslaviei, deci în martie 1999. Poate ceva mai devreme și n-am

băgat eu de seamă. Trebuia să plec la Novi Sad cu niște treburi. Mi-am spălat părul în ceai și m-am urcat în mașină. Era o zi însorită, Dunărea ocolea masivul Fruška Gora și îmi venea în întâmpinare. Dar când să ajungem la podul de la Novi Sad, încă de la Petrovaradin mi-am dat seama că nu pot trece podul. Nu știam exact de ce, știam însă că peste râu nu puteam trece, așa că n-aveam decât să mă întorc. Și, n-o să mă credeți, toți ceilalți treceau podul în vreme ce eu întorceam mașina ca să fac calea întoarsă la Belgrad cu treburile nefăcute. Astăzi acel pod nu mai există, l-au distrus bombele, iar acum nici alții nu mai pot trece peste apă. Dar oare de ce n-oi fi putut eu încă de pe atunci, când nu erau nici avioane și nici bombe?

Și asta n-a fost tot. Treaba s-a repetat într-un mod și mai ciudat, parcă de-a-ndoaselea. Trebuia să merg la cinema c-un prieten. Ne-am dat întâlnire într-o joi la șase în fața cinematografului Micul Odeon și eu am venit direct de la slujbă, el însă n-a apărut, ceea ce nu le stă în caracter tipilor cu care ies. E drept că avea niște ochi ca două ochiuri cleioase, că nu era din aceia sub care umblă patul, dar până atunci nu se mai întâmplase să nu vină. Totuși, mi-a telefonat ca să mă întrebe de ce nu am venit la cinema.

— Dar nu trebuia să ne vedem răsalaltăieri, adică joi?

— Joi a fost ieri – mi-o tăie el – uită-te în ziare.

Într-adevăr, în ziare scria cum zicea el. Dar la ce bun? Joia lui întârziase față de joia mea. Și nu doar joia lui, ci și a celorlalți din jurul meu. Cumplit!

O luasem înaintea tuturor din orașul meu. N-am putut imediat aprecia cât anume. Dar parcă tot orașul din preajma mea întârzia, iar ziua mea de ieri părea a fi ziua lor de mâine. Parcă eram zilnic cu trei zile înaintea celorlalți. Dacă e întocmai, dacă parcurg câte trei zile pe zi, atunci cei din jurul meu vor intra în secolul XXI cu o întârziere de 1 000 de zile după mine. Și atunci Anul Nou al cui este mai exact? Și cât o să mai dureze întârzierea lor, ori poate avansul meu? Profesore, eu sunt o fată oarecare, mă cheamă Teodora, ascult muzica cu limba, când dorm n-am nimic pe mine în afară de melodia *Șaisprezece zile și cincizeci de nopți*. Sărutarea mea se simte ca jilăveala argintului, și miros, scuzați, a melci, ca toate femeile. De ce tocmai mie să mi se întâmple toate astea? Ajutați-mă!

RĂSPUNS LA PRIMA SCRISOARE

Subiectul: *Vremea în Tetra Pak*

Draga mea T.

Am primit ilustrația dumitale. Și scrisoarea cu cele trei întrebări. Oare când începe o femeie

să îmbătrânească? – suna una din ele. După cum văd, îți amintești de cursul meu despre cele patru anotimpuri. Și iubirea în viața unei femei are anotimpurile sale. O primăvară, o vară, o toamnă și o iarnă. Cărora trebuie să le găsești straiele potrivite. Nu poți ieși iarna în cămașă și să nu te cureți. Dar mai există ceva. Fiecare din cele patru anotimpuri ale iubirii ascunde în sine încă patru anotimpuri mititele. Vara iubirii, de pildă, își are micuțele ei anotimpuri, toamna, iarna, primăvara și vara. Și așa și cu celelalte. Care se împart în patru anotimpuri. Întotdeauna trebuie să știi în care dintre aceste minuscule anotimpuri ale dragostei te afli. Și pentru care îți găsești straiele potrivite. Dacă dragostea îți trece prin iarnă, e bine să știi despre ce parte a iernii e vorba – despre primăvara acelei ierni, despre vara ei, ori despre toamna ei. Dacă nu chiar despre iarna iernii dumitale. Dacă este toamna ei, nu te aștepta la cireșe pe crengi, ci la struguri. Și totul va fi cum trebuie, toate la locul lor și la vremea lor, așa cum se cuvine. Dacă vine iarna iernii dumitale, va trebui să aștepți primăvara. Numai că nu va fi primăvara acelei iubiri, ci a alteia, nouă-nouță...

Atât despre când începe femeia să îmbătrânească. La a doua întrebare răspunsul vine mai târziu, iar acum să trecem la chestiunea cea mai

importantă. La întrebarea majoră din scrisoarea dumitale, la „avans și întârziere" după propria dumitale exprimare.

Judecând la rece, la dumneata scurgerea timpului s-a dezechilibrat. Vei înțelege ce înseamnă acest dezechilibru în clipa în care îți vei imagina vremea ca pe un ambalaj Tetra Pak. Așa cum într-un Tetra Pak dai de lapte, tot așa într-un alt soi de Tetra Pak îți este dată vremea. Rupi un colț ca să ajungi la conținut, iar celelalte trei colțuri rămân astupate. Ce anume împiedică laptele să curgă din acea unică gaură atunci când îi rupi colțul? Atât timp cât gaura din Tetra Pak stă îndreptată spre cer, gravitația terestră împiedică laptele să curgă. Deci vremea dumitale împiedică veșnicia să curgă prin acea unică gaură. Dar dacă cineva mai face o gaură în Tetra Pakul dumitale, ce se va întâmpla? Laptele dumitale, respectiv, vremea dumitale, o să înceapă să curgă. Așadar îl vei pierde și chiar și atunci când nu-l vei irosi.

Dumneata spui că simți cum vremea trece prea iute. Și mai spui că treaba asta se vede pe dumneata. Să presupunem că cineva a mai făcut o gaură în Tetra Pakul dumitale și îți suge vremea. Trebuie să-l afli pe cel care îți fură vremea. Care îți bea vremea. După care lucrurile se pot limpezi.

Te salută fostul dumitale profesor L.

SCRISOAREA A DOUA

Subiectul: *Să fie oare ziua mea de răsalaltăieri ziua dumneavoastră de azi?*

Dragă profesore,

Cum să dai de fur? Oare să fiu eu singura care se zorește, iar toți ceilalți din jurul meu, un popor întreg laolaltă cu statul, să tot întârzie, și încă tot mai mult? Oare să mai existe cineva căruia să i se întâmple toate astea? Oare și dumneavoastră vă grăbiți, oare ziua mea de răsalaltăieri să fie ziua dumneavoastră de azi? Parcă am devenit o societate pe caste unde fiecare castă trăiește în propria sa realitate izolată. Și izolată în vremea sa. Necrezând că mai există și vremea altora. A cui este realitatea adevărată, nevirtuală? Și a cui este vremea asta în care trăiesc eu? Mi-e teamă...

RĂSPUNS LA A DOUA SCRISOARE

Subiectul: *Treisprezece limbi de bucătărie*

Draga mea T.,

Există o învățătură străveche statornicită în slujba teologiei, despre cele treisprezece limbi de bucătărie. Acelea care au fost împărțite oamenilor în Turnul Babel. În aceste limbi s-au sfădit oamenii pentru prima oară și astfel au pierdut adevărul. Conform acestei învățături gândul nu este niciodată linear, dar devine stradă cu sens

unic decum este atins de una dintre aceste treisprezece limbi. De aceea, pentru ca gândul să poată fi înțeles, pentru a i se descifra adevărata semnificație, trebuie tradus de treisprezece ori în varii limbi. Abia atunci intersemnificația se ivește precum adevărul. Adevărul, așadar, nu stă în limbă, ci în intergândirea unor varii traduceri ale aceluiași text.

Aici stă și sfatul meu. Amintește-ți cine ți-ar putea fi dușman. Discută ori intră în corespondență cu treisprezece persoane pe care le bănuiești că ar putea fi pricina neplăcerilor dumitale, care ar putea fi furii vremii dumitale.

Fie în discuții directe, fie în scrisori, pune-le întrebări dinainte gândite. Dacă ți se răspunde, în intersemnificațiile și în interspațialitățile acestor răspunsuri adevărul va străluci precum Calea Lactee între stele. Acela care din cei treisprezece va nimeri adevărul comun, este cel care își ascunde propriul său adevăr. El e omul dumitale, el e furul vremii dumitale.

SCRISOAREA A TREIA

Subiectul: *Intersemnificația*

Dragă profesore,

Celor treisprezece prieteni, sau neprieteni, dacă doriți, le-am pus doar o singură întrebare. Răspunsurile se deosebesc de la caz la caz, de

la limbă la limbă. Unul mi-a spus că are inima la răsărit și sufletul la apus, un altul că și inima, și sufletul îi sunt la apus, un al treilea că și inima, și sufletul și le ține la răsărit, un al patrulea că nici la răsărit, nici la apus ș.a.m.d.

Am introdus toate cele 13 răspunsuri în calculator, care mi-a compus intersemnificația. Care sună astfel:

Sufletul la răsărit, inima la apus.

Nimeni n-a nimerit această intersemnificație. Oare acest lucru se poate interpreta cum că printre cei cu care am comunicat punându-le întrebarea mai sus pomenită, nu se află furul vremii mele, așadar că nu am lecuire?

RĂSPUNS LA A TREIA ÎNTREBARE

Subiectul: *Cum anume ți s-a prăbușit sufletul?*

Dragă T.,
Ce zodie ești?

SCRISOAREA A PATRA

Subiectul: *Lecuirea de vreme*

Dragă profesore,
Sunt născută în zodia Peștilor (Pisces), care este al doisprezecelea și ultimul semn zodiacal, corespunde celei de a treia luni de iarnă, soarele trece prin acest semn între 18 februarie și 20 martie.

Sunt semn de apă, feminin, pasiv și labil. După cum știți, constelația Peștilor se află în apropiere de Ecuator, fiind guvernată de planeta Neptun, iar planeta Jupiter este ascendentul. Mesajul constelației mele sună astfel: „Dinspre stele către lună, dinspre lună către soare, preschimbă-te în blândă lumină. Avându-te pe tine, foc arzător, înlăuntrul meu, nicicând nu se va stinge lumânarea...“

Cam asta ar fi tot în privința întrebării dumneavoastră. Poate mi-o fi de ajutor în lecuirea vremii mele. Cu mulțumiri anticipate,

A dumneavoastră T.

RĂSPUNS LA A PATRA ÎNTREBARE

Subiectul: *Jupiter în acțiune*

Dragă T.,

Formula la care ai ajuns în căutarea intersemnificațiilor cuvintelor interlocutorilor dumitale există deja de veacuri. La începutul secolului al XVIII-lea în mediul târgurilor din Câmpia Dunării era invocat numele lui Jupiter, ca dătător de viață îndelungată. Așadar, se poate spune că vinovatul nevoinței dumitale trebuie căutat în trecutul îndepărtat, iar nu în prezent. E posibil ca zilele să îți fi fost irosite sau, dacă vrei, furate încă de acum trei veacuri. Acela care le-a irosit ar putea fi într-un fel sub dominația lui Jupiter

ca și dumneata. Asta înseamnă că ar putea fi născut în semnul Săgetătorului. După mine, cred că a fost negustor. Într-un anume fel înseși cuvintele rugăciunii trimit la asta. A drumeți dinspre răsărit către apus și dinspre apus către răsărit. Și mai trebuie avut în vedere că și banii sunt guvernați tot de Jupiter.

Acum să nu te îngrijorezi peste măsură de ceea ce ți se întâmplă. S-ar mai putea ca tot ceea ce ți se întâmplă nici să nu îți cadă prea greu. Jupiter este o planetă generoasă și echitabilă și n-o să te prea păgubească. Și apoi, fiind ascendentul constelației dumitale, te-ar putea proteja. Celui căruia Jupiter i-a dăruit zilele dumitale era în mod sigur într-o mai mare nevoință decât dumneata. Pe de altă parte, ai avut noroc că ai descoperit că îți curge Tetra Pakul, că ți se fură vreme și viață. Poate că nu e de lepădat să afli că ți se fură vremea. Măcar știi, spre deosebire de ceilalți, pe ce te bazezi. Chiar ai putea spune că Jupiter ți-a dat clarviziunea. Numai că nu-i așa! Dumitale (ca și altora ca dumneata) nu ți-e de nici un folos clarviziunea, pentru că deja te afli în viitor.

Cu mult mai rău ne e nouă ăstora cărora ni se întâmplă ceea ce ni se întâmplă. Fiindcă este evident faptul că mai sunt și alți păgubiți în afara dumitale. Poate o fi cineva care și nouă ne suge vremea precum sângele, doar că noi, ceilalți, nu

băgăm de seamă, pentru că ne-au ruginit privirile. Poate că noi om trăi cu o întârziere de trei zile într-o zi, cu o liotă de umbre repezi în jur. S-ar putea ca mulți să nu afle niciodată acest lucru, iar vremea să li se scurgă, fie că știu, fie că nu știu. Și poate că această vreme nici nu ne-o fură vreun fur care să fi trăit acum trei sute de ani, ci poate că e vorba de cineva care trăiește astăzi...

Așadar, în toată păguboșenia dumitale, te afli într-o situație cu mult mai bună decât mine. Nu te afli în aceleași mreje cu noi ceilalți pentru că te-ai strecurat din mreajă. Să fii în viitor cu o mie de zile înaintea celorlalți, merită prețul de trei zile pe zi.

Și acum despre îmbătrânire. Dante și Pușkin ne-au spus că viața are două jumătăți. Dante vorbea despre „când e omu-n miezul vieții lui", iar Pușkin știa că există „o cotitură în anii noștri". Nu ne-au spus când anume. După simțirea mea, s-ar afla cam pe la patruzeci de ani. Atunci începe omul să-și găsească echilibrul, ceea ce pierde într-o parte dobândește în cealaltă. Și totul ține așa până ce încetezi să pierzi. Iar cel care încetează să piardă încetează să și dobândească. Se închide cercul. Așadar nu se moare din ceea ce te îmbătrânește...

FECIOARĂ ȘI GEMENI

FECIOARĂ

„Trebuie să-ți descoperi la vreme trecutul, că doar și lui îi expiră termenul de garanție", gândea într-o seară pianista nerealizată Arhondula Nehama. Taman când făcea investigații asupra tradiției familiei sale în privința unei moșteniri care îi revenea, aflase următoarele:

Bunicul ei Nehama, bancher belgrădean în vremea Regatului Iugoslaviei, viețuia în strada Gospodar Jevrem. Balconul acelui apartament dădea către un conac mic de la începutul secolului al XIX-lea unde se fondase universitatea, ca în secolul următor să devină muzeu dedicat întemeietorului acelei universități, scriitor și membru al lojei zidarilor liberi. Din primele zile ale ocupației germane asupra Belgradului anului 1941 Nehama fugise cu familia în Albania, care pe atunci era sub ocupație italiană. Ceea ce i-a salvat capul, fiindcă autoritățile italiene nu-i prigoneau atât de crâncen precum nemții. După război s-au întors în Belgrad, Nehama s-a îndreptat

către strada Jevrem, la fostul său apartament, unde a dat de noii locatari. S-a prezentat, a spus că acolo, cândva, înainte de război, locuise el și că în apartament lăsase ceva personal. Ceru să fie lăsat singur pentru câteva momente în încăperea cea mare și după câteva minute ieși, mulțumind locatarilor amabili și plecă pentru totdeauna. Înaintea refugiului în Albania dosise în colțul încăperii, sub stinghia parchetului, o parte din bijuteriile de familie, cealaltă având-o asupra sa. Acum se întorcea după bijuteriile sale, găsindu-le ascunzișul sub podea și luându-le cu un simțământ de mare ușurare.

Le lăsase moștenire viitorului nepot, dacă era să fie, iar prin clauză testamentară mai lăsase și casa, cu condiția să fie bine întreținută. Era însă un mister faptul că după moartea bătrânului Nehama nicicum nu au putut da de urma vreunei case pe care o posedase și pe care ar fi putut-o lăsa Arhondulei. Treaba asta era un mister al familiei.

Nehama fusese căsătorit cu o grecoaică din Solun, iar după război trăiseră în Cipru. Fiica lor se căsătorise aici cu un pianist, un grec, iar nepoata Arhondula călcase pe urmele tatălui ei în dorința de a deveni ea însăși pianistă. Ca artistă, luase numele bunicului ei, pe care nu-l cunoscuse dar de la care moștenise bijuteriile și casa aceea, căreia nici mai târziu nu-i dădu de urmă.

Totuși, numele bunicului ei dură mai mult decât muzica din ea, care o părăsise curând. După sprâncenele ei puteai citi ceea ce cânta, fiindcă muzica nu prea era chemarea Arhondulei.

La Belgrad n-au adus-o niciodată, a studiat la Atena, după care a trăit permanent în Cipru. Din Mozart îi rămăsese doar amintirea tușeului degetelor pe fildeșul clapelor pianului. Și o ciudată povestioară studențească din Conservator despre scara fricii de dragoste.

I s-a povestit că în Estramadura, în fața unei case există treptele fricii, bifurcate în două scări de piatră. Dacă femeia sau bărbatul cu frică de dragoste în inimă pune piciorul pe aceste trepte, frica din suflet i se întețește până la treapta a opta, de fapt palierul din fața ușii. Dacă nu vrei să intri în casă cu tensiunea fricii de dragoste în inimă, atunci trebuie să continui și să cobori cealaltă scară, ca astfel în coborâre frica de dragoste să se potolească și în fine să înceteze. I s-a spus că acele trepte erau doar imitarea scării muzicale, pe care oricine, cuprins de frica dragostei, o poate cânta în gând: do-re-mi-fa-sol-la-si-do, când frica sa ajunge la apogeu, după care, de cum se începe cântatul în jos pe scări, de la cel mai înalt la cel mai jos ton, frica începe să scadă și în final să se piardă cu totul...

După ce luă hotărârea de a renunța la studiile muzicale, Arhondula se așeză la pian, interpretă

scara în sus până la două octave, și abia la a treia frica de la hotărârea aceea atinse apogeul. Atunci cântă scara în jos: do-si-la-sol-fa-mi-re-do și trânti pentru totdeauna capacul pianului său. Omorâse în sinea sa pentru totdeauna frica de muzică.

Încheindu-și astfel cariera artistică, Arhondula se îndreptă spre ceva cu mult mai practic și mai sigur, în care se putea împlini fără mari riscuri. Se angajă undeva, iar în timpul liber se gândea tot mai des la moștenirea bunicului.

„Poate că bunicul hărăzise acele bijuterii cumpărării unei case", cumpănea ea și treptat începu să caute o locuință convenabilă pe care să și-o poată cumpăra. Interesul pentru imobiliare i-a adus Arhondulei și o nouă și frumoasă prietenie. Pe o anume Agata, o arhitectă la fel de nerealizată pe cât era Arhondula de neîmplinită ca muziciană, și așa au găsit un teren comun. Agata era persoana capabilă și taman nimerită să o ajute în căutărea unei case.

— Caută o casă pentru cel cu care o să trăiești în ea, îi spunea prietena.

Arhondula nu prea avusese noroc în dragoste, după două-trei flirturi era încă fecioară. În ceasurile când dorința ardea în ea, își punea oglinjoara sub desuuri ca să-și atragă cumva ursitul, dar nu se întâmpla nimic. Și, în loc să-și construiască o casă și apoi s-o mobileze, ea era tot mai des serile cu gândul la bărbatul cu al cărui nume să-și

poată clăti chipul în fiecare dimineață. Însă, în general, pe ea o plăceau persoanele mai în vârstă.

„De altfel, eu pot să locuiesc în casa mea și fără ajutorul altuia, cumpănea ea de obicei, pot și singură să-mi duc traiul uitându-mă în oglindă zilnic o jumătate de oră."

De fapt, Arhondula socotea că întotdeauna e mai important să ții cont de cantitatea de ură, iar nu de cantitatea de dragoste care te înconjoară. Iar acea cantitate de ură știa exact cum s-o ia în calcul. După asemenea socoteli Arhondula se culca liniștită cu același zâmbet de trei nopți.

Prietenele începură iute s-o asalteze și să pornească împreună cu ea în căutarea unei case. Agata se dovedi o tovărășie plăcută. Au făcut înconjurul insulelor mediteraneene și au văzut toate casele care erau de vânzare. Din pricina asta aveau multă treabă, iar Agata era un excelent organizator. De fapt, Agatei îi plăcea și mai abitir chemarea sa nerealizată, tot așa cum celor fără ureche le place să cânte. Imagina niște construcții nerealizabile, case din sticlă, saloane care, în loc de covoare, erau prevăzute cu triple mirosuri, palate subacvatice ș.a. De atunci i s-a deschis apetitul pentru ebenisterie și șlefuirea înțeleaptă a pietrei. Adora arhitectura lui Gaudí și chiar peste măsură interioarele lui. La Barcelona a încercat să-i cumpere Arhondulei ceva de Gaudí, dar n-a fost cu putință. Drept mărturie a acelui

sejur în Spania există scrisoarea Agatei trimisă Arhondulei prin poștă electronică, uitată și acum pe Internet și care poate fi găsită și citită la adresa:

www.geocities.com/ongaudi

sub titlul „Grajdurile lui Gaudí" și „Dormitoarele lui Gaudí".

— Să o citească cui îi place – a zis Arhondula Agatei –, mie mi-e de ajuns un acoperiș deasupra capului și o cheie în broască. Restul sunt aiureli.

În asemenea momente cu Agata se petrecea ceva ciudat. Arhondula observa că-n anume momente Agata vorbea greoi. Nu se putea spune că era o bâlbâială. Agata lungea unele silabe în propoziție de parcă se fandosea, treabă de care nu era conștientă. Suna cam ca o psaltichie în biserica greacă. Alteori aducea cu dicția actorilor japonezi din teatrul Nō. Odată Arhondula și-a întrebat amica ce tot face cu limba atunci când povestește și de ce și cum îi ies sunetele așa și pe dincolo, dar ea nu a știut ce să răspundă. Ea credea că vorbește ca toată lumea și Arhondula s-a convins că Agata nu era conștientă de năravul vorbirii ei.

Mai trebuie spus că acea bâlbâială sau tărăgăneală temporară în vorbire se producea îndeosebi când se exprima în societate.

Cu cât era mai multă lume în jurul ei, Agata își dezvăluia tot mai evident felul ei special de

rostire. Parcă pentru fiecare căruia i se adresa avea câte o vorbă ori o propoziție anume bâiguită. Majoritatea nu lua în seamă acest fapt, uneori însă cineva se mai oprea din vorbă, o privea ciudat pe Agata ori cădea pe gânduri, dacă nu chiar își lua tălpășița.

♍

Afacerea cu casa mergea anevoie, dar înspre bine. Dimpreună cu devierile temporare ale Agatei. De pildă, Agata auzise de un arhitect care se apucase să proiecteze într-un sat devastat de cutremur case noi pentru țărani. Acțiunea se petrecea în nordul îndepărtat al Balcanilor. Arhitectul știa că acolo fiecare casă își avea cazanul său de rachiu. După gustul acelui rachiu care se deosebea de la gospodărie la gospodărie, se puteau judeca și altele privitoare nu numai la agricultorul care făcea rachiul, ci și la familia sa, la modul său de viață ori la înclinațiile sale. Plecând de la felurimea gusturilor rachiului, arhitectul Kucina, căci așa se numea constructorul, a proiectat diverse case. Fiecărui țăran i-a zidit-o altfel, conducându-se după gustul, tăria și culoarea băuturii pe care acel țăran o producea și o bea...

Evident că Arhondula a respins din start ideea unui lucru atât de trăsnit.

Cu un alt prilej, Agata i-a telefonat prietenei sale că în vara aceea urma să vină într-o croazieră pe insula greacă Hidra un celebru arhitect mexican. Acolo Agata voia să aibă o întâlnire cu el, în speranța că el i-ar putea oferi Arhondulei casa mult dorită. În acel moment Agata era la Larnaka, iar Arhondula la casa ei din Limassol. Greu i-a fost Arhondulei să-i priceapă mesajul, fiindcă lăbărțarea unor silabe în pronunție era excesiv accentuată. A trebuit să asculte banda de mai multe ori.

În cele din urmă s-au înțeles să se întâlnească pe aeroportul din Larnaka în ziua de 22 mai 1999, ca de acolo să ia avionul de 21.45 către Atena, ca după aceea, cu vaporul *Delfinul zburător* să ajungă la Hidra. Dar Arhondula a întârziat la avion, așa încât la întâlnirea prestabilită cu arhitectul a zburat doar Agata, nădăjduind că la Hidra i se va alătura și prietena ei, cu următorul zbor.

Nu s-a întâmplat așa. Avionul Agatei s-a prăbușit și nu a supraviețuit nici un călător. Lucru pe care Arhondula l-a aflat chiar de pe aeroport, și, ca scoasă din minți, s-a întors acasă. Cu un gest mecanic a pus banda magnetică să audă mesajele și întâi a auzit glasul prietenei ei răposate. Era acel mesaj de dinainte prin care Agata stabilise întâlnirea de pe aeroport în 22 mai 1999. Arhondula

stătea și asculta cuvintele de pe bandă, parcă fără trup.

Acum dintr-odată începea să audă altfel mesajul. Suna ca un fel de rugăciune. Dacă îl auzea altcineva, căruia nu-i era adresat, un neinițiat, n-ar fi înțeles despre ce era vorba. Dar un inițiat, cel căruia i se adresa, care știa codul, ar fi urmărit doar silabele accentuate pe care le-ar fi legat astfel încât ar fi putut prinde sensul ascuns. Numai că Arhondula nu știa să audă în acest fel. De aceea mai puse o dată banda și începu să noteze doar acele silabe lungite. Obținu din mesajul Agatei un cu totul alt mesaj, un mesaj tainic:

Există ceva ca o moarte „secundară". Când ești omorât ori mori, abia după 40 de zile înțelegi ceea ce ți se întâmplă, până atunci neștiind că ești mort. În decursul acestor patruzeci de zile, poți face orice și chiar faci de toate ca și când n-ai fi mort. În tot acest timp ți se pare că trăiești ca mai înainte, mănânci, bei, ai pofte, faci dragoste sau călătorești de parcă încă ești în viață. Dar după patruzeci de zile ești orb pentru lumea aceasta. Și ăsta e sfârșitul...

Dezvăluindu-i-se acest mesaj, Arhondula se întrebă dacă nu cumva în mod inconștient Agata transmitea asemenea mesaje lumii din jurul ei. Și atunci luă o hotărâre. Să plece la Hidra să se întâlnească cu celebrul arhitect cu care răposata

ei prietenă stabilise o întâlnire. Pleca din pricina Agatei, iar nu din pricina acelui bulangiu de arhitect. Căci, dacă taina mesajului prietenei ei era întocmai, acolo putea să apară și Agata, neștiind că e moartă. După socotelile ei, ea nu putea ști că e moartă până în 30 iunie, așa că putea într-un fel să participe la întâlnirea dintre Arhondula și arhitect, pe care ea însăși o stabilise.

Pentru nimic în lume n-o să ratez o asemenea întâlnire în trei – gândea Arhondula, dar pentru orice eventualitate își citi în ziar horoscopul pentru a doua zi. Acolo stătea scris:

Fecioara (Virgo), al șaselea semn zodiacal, corespunde ultimei luni de vară, soarele trece prin această constelație între 23 august și 22 septembrie. Aici guvernează Mercur. Fecioara e un semn feminin, pasiv și labil. Numărul ei este șapte. Constelația Fecioarei, dominată de steaua Denebola, se află la Ecuatorul ceresc. Dacă sunteți născut în această lună veți avea trăinicie în viață și gânduri nestatornice în cap. Cereți mult și dați puțin... La 28 de ani veți avea o schimbare în viață, pe care dacă o depășiți vă așteaptă o bătrânețe îndelungă. Aveți mult noroc în iunie, dar pe care și-l însușește altcineva. Mesajul acestei constelații sună astfel: „Când în fine din vasul trupului nostru iese sufletul, zboară sus către cer ca pasărea în văzduh. Fluierașul se sfarmă, dar cântarea măiastră în tine rămâne...“ În ce privește

ziua de mâine, ferește-te de apă și de locuri întunecoase și necunoscute. Destule prilejuri prielnice pentru drumuri...

— Vă rog, rezervați-mi pentru mâine un bilet de avion pentru cursa Larnaka–Atena, și unul pentru vaporul *Delfinul zburător* Atena–Hidra, zise Arhondula la telefon.

GEMENI

— Dumneavoastră sunteți domnișoara Arhondula Nehama? m-a întrebat un bărbat necunoscut încă înainte să cobor de pe vaporul *Delfinul zburător*. Se afla în portul Hidra cu un băiețel pe umărul stâng.

Era de presupus că mă aștepta. Știa că sunt în căutarea unei întâlniri cu celebrul arhitect din Mexic și-mi venea în ajutor să mă instalez pe insulă. Se numea Dimitris Hermer și în urmă cu o săptămână fusese anunțat prin telefon de vizita mea. Era pe jumătate grec și avea o giuvaiergerie în port, unde pe lângă bijuterii vindea și păpuși de dimensiunea mea, splendid coafate, boite și date cu cârmâz, care în loc de trup și membre aveau rochii de mătase, mănuși și ciorapi. Imediat m-a fotografiat printre acele păpuși protăpindu-mă între ele care mă luau de gât așa că într-o clipită am aflat despre Dimitris tot ceea ce trebuie știut despre cineva cu care o să te mai întâlnești.

Știa în toate limbile pământului să numere și să măsoare lungimea și greutatea. O dată pe an, întotdeauna de patru iunie, dădea voie oricui să fure din magazinul său. Evident că pentru acel prilej lăsa vraiște doar acele sertare din sticlă cu bijuteriile pe care era dinainte dispus să le sacrifice. Lumea fura, iar el se făcea că nu vede.

— Trebuie dat ceva și zeilor, spunea el.

Era îndrăgit pe insulă, îl iubeau copiii, cartoforii și hoții, întotdeauna știa să iasă în calea oaspeților neașteptați. Nu trăia de pe urma magazinului. Trăia din negoțul cu melci de livadă despre care povestea o groază de minunății. Avea în Albania un centru de prelucrare a melcilor, pe care îi obținea ieftin din Iugoslavia iar după aceea îi exporta congelați, dar mult mai scump. Avea ureche pentru cântec și dans, remarcabile aptitudini de diplomat și era un excelent misit în afaceri imobiliare. Trăia la Hidra fiindcă acolo îi plăcea și până și eu m-am obișnuit treptat cu acea insulă interzisă automobilelor, numai dealuri și plină de mâțe urâte și trepte de măgar zidite cu patru, iar nu cu două picioare.

Pe Hidra ierburile aveau mirosuri îmbătătoare, printre mrejele miresmelor reci și calde ale verii zburau lăcustele cât vrabia lovind bezmetic clopotele bisericilor. În vântul dinspre Peloponez se simțea sarea Mării Egee că ți se înfiora pielea gâtului, așa cum doar la femeie se înfioară,

creştea în tine patima, iar în jur se auzeau cocoşii hermafroditi cotcodăcind ca după ouat. Jos, în port, catârgiii – unicii transportatori de pe insulă – îşi tot scoteau telefoanele mobile din vreo desagă de pe o catârcă ca să pună la cale vreo afacere. Taxiuri existau doar sub formă de bărci iar acele vaporaşe dădeau ocol insulei, ori pluteau în paralel, transbordându-i pe călători de pe un vapor pe altul...

Dimitris mi-a spus imediat că îmi va mijloci o întâlnire cu arhitectul mexican într-o croazieră organizată de nişte prieteni ai săi. O pereche de mexicani, proprietarii unui iaht uriaş care deja ancorase în port împreună cu arhitectul, se pregăteau de o croazieră în zona insulelor Ciclade. Croaziera trebuia să ţină zece zile şi Dimitris era deja în toiul pregătirilor acestui drum. În afara mea şi a lui, mai era invitat şi un medic, care era încă aşteptat.

Acest medic, singurul călător care mai lipsea era un vechi prieten al lui Dimitris, trăia la Belgrad unde lucra într-un spital. Iar de câte ori putea venea la Hidra dornic de o croazieră pe Marea Egee cu Dimitris şi prietenii săi. Acum despre el pe insulă, unde toţi îl ştiau de dinainte, se vorbea cu groază, căci în Iugoslavia izbucnise un furibund război aerian, NATO bombardase Belgradul şi Serbia, iar Dimitris îi telefona, de câte ori era posibil, prietenului său, îngrijorat de viaţa acestuia.

El mi-a dat amănunte despre doctor. De cum începuse bombardamentul, îl invitase să se refugieze la el, pe insula Hidra, dar doctorul nu-și putea părăsi îndatoririle de la spital în toiul războiului. Însă la scurt timp după aceea o rachetă de croazieră lansată de forțele NATO a nimerit o clădire din preajma spitalului unde lucra medicul, distrugând și o aripă a spitalului. Doctorul abia a putut fi scos din dărâmături, ajungând cu greu acasă, buimăcit din pricina contuziilor. În aceeași seară văzuse la știrile CNN despre ultimele bombardamente nocturne asupra Belgradului imaginea luată de o cameră de pe o rachetă de croazieră care își căuta ținta. Care țintă era prezentată pe dispozitivul rachetei și care de fapt era balconul ultimului etaj al unei clădiri, prin ușa căreia racheta trebuia să răzbată ca să distrugă clădirea chiar în clipa în care în fața camerelor TV era arătat balconul real din Belgrad, coincizând cu imaginea țintei de pe dispozitivul rachetei. Îngrozit, medicul recunoscu balconul și văzu lovitura rachetei a cărei imagine se stinse în clipa în care nimerise ținta, distrugând și o aripă a spitalului. Parcă asistase la filmarea propriei împușcări. Era în 28 mai 1999 noaptea...

Părea incredibil, dar acest medic trebuia să ni se alăture croazierei din zona insulelor Ciclade în cursul lunii iunie. Cum războiul din Iugoslavia se încheiase iar NATO încetase atacurile aeriene

asupra Belgradului, medicul putea ieși din țară. Dimitris i-a pus la punct călătoria cu mașina de la granița maghiară până la Pesta, iar de acolo cu un avion spre Atena. În dimineața aceea m-a invitat să ne bem cafeaua la „Piratul" din port, ca apoi să-l așteptăm pe oaspete. Care a fost adus de catamaran, un vaporaș-lăcustă, pe pernă de aer. Medicul și-a făcut apariția pe pod cu o pipă în albeața strălucitoare a dinților. Zâmbi pe sub mustățile de culoarea tutunului „Trei călugărițe". Despre acele mustăți Dimitris spunea că odată și odată medicul tot o să și le fumeze în lipsa mahorcii. Dimitris s-a sărutat cu medicul de trei ori, după care mi l-a prezentat. Medicul a scos pipa din gură, m-a sărutat patern pe creștet încât o dâră de fum din pipa lui mi-a rămas în păr, înfiorându-mi pielea gâtului. Așa, ca la femei. Mireasma pipei lui avea o căptușeală densă, dulceagă...

— Cred că putem porni în croazieră! a încheiat vesel medicul, lucru care s-a produs abia a doua zi de dimineață. Iahtul era sub pavilion olandez, avea zece splendide cabine și un echipaj de două persoane, oaspeții s-au îmbarcat și, înainte de ieșirea în larg, deci înainte de a se ridica ancora ne-a fost servită o cină mexicană în sufrageria iahtului – fasole uscată gălbuie extrem de condimentată, tortilla cu avocado și carne tocată, bulete de ierburi și tequila.

— M-aș putea hrăni doar cu mirosuri! a zis doctorul. Sunt și de post, și de frupt.

Dimitris a izbucnit în râs și i-a întors-o:

— Da, aici poți lua un mic dejun din miresme, să zicem, ouă cleioase cu miros lichid de alge, care e un miros pe care-l pot auzi peștii. Ori chifle stropite cu o lingură din miasma beladonei pe care pisicile știu nu numai s-o amușine, ci să o și vadă...

În afară de Dimitris pe vapor mai erau proprietarii iahtului, doctorul, eu și un arhitect de o mare frumusețe, care arăta cu mult mai tânăr decât faima sa, și care, într-un mod absolut fermecător, părea un altul în fiecare dimineață și invariabil în altă cămașă.

— Haina altuia pe el pare de două ori mai scumpă decât pe posesorul ei, zicea despre arhitect Dimitris care venise pe vapor într-un maieu grosolan și cu un melc de argint în ureche în loc de cercel. Pusese la punct fiece detaliu al croazierei. Supraveghea desfășurarea croazierei mai abitir decât proprietarii iahtului.

— El este pentru noi psihopomp, zise râzând medicul, căruia din prima seară i s-a stabilit locul de lângă mine. Brusc mi-a luat mâna, mi-a pus sare în palmă, a lins-o după care a dat pe gât un pahar de tequila.

Atunci am văzut cum și alții de la masă lingeau sare din palmă (ce-i drept din ale lor, nu

ale altora) după care dădeau pe gât tequila. Medicul mi-a turnat și mie în pahar tequila, și-a pus sare în palmă și mi-a întins-o ca s-o ling. Eu m-am tulburat și n-am vrut să-i ling palma, atunci a lins el sarea din palma sa și cu limba plină de sare a tras o dâră pe gura paharului său.

— Se poate și așa – adăugă el – deși mai există un al treilea mod. Dar despre asta mai târziu... De altfel, cum de v-ați nimerit pe acest vapor?

— Aștept să se încheie patruzeci de zile, am izbucnit eu.

— Ce anume așteptați?

— Am stabilit aici o întâlnire cu cineva.

— Cu un tânăr?

— Nu, cu o prietenă. Trebuia să venim împreună, dar avionul s-a prăbușit iar ea a murit. Cam acum o lună de zile.

— Și totuși o așteptați? Nu e cam ciudat?

— Ba da, însă ea credea că omul la patruzeci de zile după moarte încă nu e conștient că e mort, tot așa cum patruzeci de zile după nașterea sa nu e conștient că e viu. De asta cred că ea încă ar mai putea apărea... Convinsă că totul e ca înainte...

În acel moment Dimitris lovi cu furculița paharul și se ridică pentru a ne descrie ruta călătoriei și cum anume ne vom distra și ne vom petrece timpul pe vapor în zilele următoare. Printre altele atracția irezistibilă erau jocurile de

noroc, cărora Dimitris le acorda o deosebită atenție.

În fiecare seară, toți, în afara echipajului, se angajau să participe la jocul de pocher. Dar la un anume fel de pocher. Miza, câștigurile și pierderile erau limitate la niște sume neglijabile, însă exista o regulă adițională a jocului. Scoaterea din participarea la joc. Cel căruia i se întâmpla, a doua zi de dimineață urma să debarce de pe vas în primul port în care ajungea iahtul ca să se reîntoarcă la Hidra, unde avea să-i aștepte pe ceilalți la sfârșitul croazierei. Această regulă era singura condiție a participării la croazieră și era valabilă și pentru perechea mexicană, deci, pentru proprietarii iahtului, care-și puteau foarte bine părăsi vaporul în cazul ieșirii din joc.

— Dacă acceptați această regulă – conchise Dimitris – atunci să bem o tequila.

Așa că am băut și eu tequila simțind pe marginea paharului sarea de pe limba doctorului. Iar iahtul tremura plutind neauzit spre insula Kithnos.

— Se pare că prietena mea Agata nu-și face apariția – i-am șoptit doctorului – numai că, dacă mesajul ei este întocmai, are încă vreme în fața ei până la patruzeci de zile de la prăbușirea avionului. Iar a patruzecea zi cade în 30 iunie... Vom vedea...

Când ne-am ridicat de la masă, Dimitris mi-a făcut cunoștință cu arhitectul mexican. El înclină

capul privind prin mine în bezna de deasupra apei și zise:

— Toți cei care dorm, inclusiv plantele și animalele, se află în aceeași lume cosmică. În aceeași casă comună. De cum se trezesc, fiecare este în separeul său. În bârlogul său...

Era beat criță.

Când s-a trezit și a apărut în noaptea următoare într-o ținută pentru cină, părea un străin pe vapor. Chiar și mirosul trupului său era altul decât în ziua precedentă.

Se anunță că e vremea începerii jocului de pocher al lui Dimitris. Numai Dimitris nu juca. Cărțile au fost împărțite, fiecare a mizat cât a vrut și ce a vrut, dar nu s-au împărțit și cărți noi. În schimb am trecut în sufragerie unde am rămas surprinși de masa pregătită pentru cină, farfurii adânci deja pline cu ciorbă de pește. Conform instrucțiunilor lui Dimitris, am luat cărțile cu noi, ferindu-ne unii de alții. Eu aveam doi valeți, un opt de treflă, un doiar și o damă. M-am debarasat de doiar. Puteam spera la trei valeți, dacă aș fi avut noroc la următoarea tragere. Dar nu se întrevedea nici o șansă ca la cină să se împartă cărți noi celor care le cereau. Ne-am așezat fiecare unde am dorit și am început să sorbim din ciorbă. Deodată arhitectul zice:

— Dublez potul!

Atunci am descoperit și eu despre ce e vorba. Pe fundul fiecărei farfurii era imaginea unei cărți de joc. În fiecare farfurie alta. Cărțile din mâinile noastre erau completate de cartea desenată în farfurie. Farfuria făcea cât o carte trasă în plus. Cine voia mergea mai departe, cine nu renunța. Astfel se încheia și jocul. Eu am descoperit în fundul ciorbei că am în farfurie un șapte de treflă și am aruncat cărțile pe masă, ca și ceilalți. Un șapte de treflă lângă un opt însemna un sărut.

— Măcar e ceva, m-am gândit eu.

Arhitectul avea o farfurie pictată cu un as de caro și deja cu cei doi ași aduși în sufragerie avea un ful de ași, așa că că ne-a umflat banii.

Evident, cărțile și farfuriile erau urmărite atent de Dimitris așa că treaba a mers ca unsă, fără trișări. Și-n serile următoare lucrurile s-au petrecut la fel. Dar în 25 iunie, când să ancorăm iahtul în apropiere de Paros, pentru prima oară s-a întâmplat ca să iasă cineva din joc. Eliminarea din joc a fost dinainte explicată – cine nu găsea în farfurie o carte, ci alt ornament, era eliminat. Și trebuia ca a doua zi de dimineață să debarce.

În seara aceea am stat lângă doctor. Țineam cărțile cu mâna stângă, iar cu dreapta mâncam ciorbă, când dintr-odată medicul începu să se grăbească cu mâncatul iar în fundul farfuriei lui în locul cărții pe care o aștepta, se arătă un roi de stele. În centrul farfuriei era scris:

Gemenii (Gemini) – al treilea semn zodiacal, corespunde ultimei luni de primăvară, soarele trece prin acest semn între 21 mai și 21 iunie. Este o zodie guvernată de Mercur. Gemenii sunt un semn masculin, activ și labil. Constelația zodiacală Gemeni se află în cerul nordului.

Pe marginea acestui text mai era o însemnare:

Cel care se naște sub acest semn va fi frumos, ager, pizmuit, are însemne pe cap și pe unghii. În aprilie are toate neplăcerile, iar în mai să nu mănânce carne de iepure, praz și cap de cocoș. Mesajul acestui semn sună: „Chiar de s-o usca mlădița, stirpea nu piere".

Doctorul era născut în semnul Gemenilor.

Vestea s-a răspândit într-o clipă, pocherul și cina le-am terminat la repezeală, iar Dimitris a pus cea mai bună muzică luată de el pe iaht. Cezaria Evora și Maria Prado. Am început să dansăm la lumina lunii. Eu cu proprietarul, doctorul cu soția proprietarului, o doamnă de vârstă mijlocie cu sâni abundenți în care el se topea cu totul. Apoi arhitectul a luat-o la dans pe soția proprietarului, iar Dimitris pe mine. Din sufragerie se auzea doctorul care acompania discret la pian muzica pe care dansam noi, ca deodată să înceapă să facă game. Uneori se oprea pe o treaptă ascendentă a gamei, coborând treptat

tonalitatea, iar eu mi-am amintit de treptele fricii de dragoste. Și m-am înfiorat.

Dimitris mi-a zis:

— O să răciți, intrați înăuntru.

— Ultima oară nu mi-ați explicat care este al treilea mod de a săra tequila! am spus intrând în living.

Doctorul râse, se apropie de olivieră, linse solnița și mă îmbrățișă. Mirosul îmbătător al brusturelui de pe mal în ceasul înserării lunecă pe apă până la noi. Dansam în sărutările sărate ale doctorului până ce ne-am pomenit în cabina lui pe deplin unul în celălalt. Ciudat fel de a-ți pierde nevinovăția cu vocea Mariei Prado în urechi.

Dimineața, Dimitris l-a debarcat pe doctor pe mal sprijinindu-l ca pe cineva care nu prea vede. În loc să debarc și eu odată cu el la Paros, ceea ce îmi doream cu ardoare, am intrat în cabina lui și m-am uitat în calendar. Era 26 iunie 1999. Dată care pentru doctor însemna încheierea celor patruzeci de zile de la atacul aerian cu bombe asupra Belgradului. Și mi-am amintit iarăși de Agata. Dacă nu ea, atunci mesajul ei era prezent pe vapor. Într-un mod înspăimântător.

Într-una din serile următoare, pe 30 iunie, aproape că nu m-am mai mirat atunci când pe fundul farfuriei mele în loc de imaginea unei cărți de joc am văzut roiul de stele al constelației mele – Fecioara, ceea ce nu mai eram. A doua zi de

dimineață și eu trebuia să debarc. Ieșisem din joc. Eram în apropierea insulei Andros.

Oare chiar n-am zburat și eu odată cu Agata în acel avion Larnaka–Atena, care s-a prăbușit acum patruzeci de zile? Oare să nu existe nici o posibilitate prin care omul să se încredințeze de asemenea lucruri? Oare și eu o să orbesc ca doctorul?

Seara în cabină am luat *Biblia*, am pus palma la ochiul stâng și am citit în partea dreaptă din Cartea întâi a Împăraților (6, 38). Când mi-am luat mâna de la ochi, am înțeles că viitorul trupului omenesc este doar trecutul sufletului său. Eram complet oarbă. Oarbă pentru această lume.

Și atunci, pentru prima oară, mi s-a arătat cât se poate de clar casa pe care am așteptat-o toată viața. Casa moștenită de la bunic. Avea la intrare o inscripție:

Casa Arhondulei

Nu avea fațadă, în loc de ziduri, două vânturi îndreptate unul către celălalt țineau încleștate între ele ușa de la intrare. Vânturile erau atât de silnice, încât n-am putut ține mâna întinsă între ele, erau chiar ca un zid. Evident că erau străvezii, amândouă de aceeași putere, așa încât în locul ciocnirii lor se arăta pur și simplu o linie. În casă, în dreapta intrării cădea un zid de apă perfect neted. Apa aceea nu era doar zid. Era și

baie. În fața ei se afla o bancă. În stânga intrării se înălța un zid despărțitor din sticlă termorezistentă după care era un zid aprins, până la tavan. În centrul zidului aprins era o căscătură pentru plita unde se gătea mâncarea, iar în fața ei o masă de sufragerie cu opt scaune. În capătul acestei prime încăperi placată în piatră se înălța o scară făcută din pământ și un loc acoperit cu un covor de iarbă. Scara m-a dus la etaj unde pe o pajiște creșteau un măr și un lămâi. Între trunchiurile lor, pe pământul acoperit cu flori, era lăsat un loc pentru așternutul patului. Dar nu era nici un așternut. În spate se înălța un zid de iarbă pe care era agățată o ramă uriașă. Din ramă (adică din zid) creșteau maghiran, mirodenii sălbatice, izmă verde și broscariță. M-am întins între cele două trunchiuri și am așteptat. Prima oară am înțeles că așternutul este un trup de femeie. Eu eram așternutul. În clipa în care peste acoperișul străveziu al casei mele au zburat stele din puzderia Fecioarei lumina fiecăreia din ele a căzut din cer drept pe mine urzind ceva ca o mantie de stele. Atunci am deschis ochii și am auzit cum deasupra mea înfloreau mărul și lămâiul.

Povestea se rânduiește în inimă precum se pârguiesc mărul și lămâiul. Sămânță după sămânță, culoare după culoare.

TAUR
ȘI
BALANȚĂ

Aveți în față ceva aidoma acelui îndemn „fă-ți-l singur", în privința horoscopului. Pentru că aici ai de ales, pentru o cititoare cel mai nimerit e să înceapă această poveste de la pasajul „Minotaurul urăște viitorul", iar pentru un cititor cel mai nimerit e pasajul „Capul în farfurie..." Aici, deci, există o hartă feminină și o alta masculină de citit în stele. Celelalte mesaje se citesc după cum se succed, iar în ce privește sfârșitul, pe potriva fiecăruia. Dar, despre asta, mai încolo.

MINOTAURUL URĂȘTE VIITORUL

— Tu chiar n-ai auzit de Minotaur?

— Nu, am zis, dar glasul feminin atât de profund care pronunțase acel nume ciudat a rămas să sune veșnic în urechea mea. Multă vreme am auzit acel nume pronunțat greșit, așa cum îl articulase atunci prietena mea.

— Nu este posibil să nu știi chiar nimic despre Minotaur!

— Ce-ar trebui să știu?

— Cum adică ce? Omul ăsta e îndrăgostit de tine de mai bine de juma de an.

— Și ce? De ce n-o spune?

— Se tot pregătește să-ți spună. Știe pe de rost toate meniurile care îți plac, vinurile pe care le bei și toate culorile părului pe care le porți. Cumpără din greu mobilă.

— Ce fel de mobilă?

— Mobilă pentru viitorul vostru cuib matrimonial.

— Faci mișto!

— Da' de unde, a ales deja o bucătărie cu hotă de aramă și un pat matrimonial pe care l-a instalat în apartamentul lui din strada Paris. Are tot ce-și poate dori cineva.

— N-am auzit de el.

— Ei, auzi acum.

— Cum zici că se numește tipul?

— Minotaur.

— Ce nume mai e și ăsta?

— Nu știu. Sună de parcă ar fi de origine greacă. Dar atenție, e un tip ciudat. Poate să-și trimită ca o săgeată visul cui vrea el. Uneori pe stradă îi recunoaște pe trecătorii care n-or să apuce cincizeci de ani. Îți știe toate croiurile și măsurile și deja cumpără pentru tine agrafe de păr și pălării de pai. Are un raft plin numai cu cărțile tale preferate...

Atât mi-a spus prietena mea. Curând după aceea am primit de la Minotaur ceva ca o scrisoare de dragoste. Suna astfel:

Ești Balanță (Libra). Areal 538, restagnare Alfa, valoare medie 15h. Al șaptelea semn zodiacal, constelația cerului de sud, corespunde primei luni de toamnă. Soarele trece prin acest semn între 23 septembrie și 22 octombrie... Balanța este un semn de aer, masculin, activ. Venera guvernează acest semn. Mesajul stelei tale sună: „Gândurile tale n-au nicicând pace, tot fâlfâie și zboară ca niște păsărele. Cine să le dea aripi ca de

porumbel, ca să zboare către bine și acolo să zăbovească?" Acum ceva și despre mine... Eu sunt semn feminin. Dar și semnul meu este guvernat de Venera...

E firesc că mi-a fost teamă de prima mea întâlnire cu Minotaurul. S-a dovedit că Minotaurul nu se temea. Într-o seară s-a apropiat de mine și ochii mei și-au schimbat culoarea sub privirea lui. Semăna cu un zeu pastoral. Avea un păr dens ca aluatul, înnodat la spate în formă de liră. Am găsit în apartamentul lui câte o rochie pe măsură pentru fiecare anotimp. În fața oglinzii am zărit puzderie de farduri, rujuri și uleiuri aromate, toate pe gustul meu. S-a dovedit a ști că la o ținută neagră mă parfumez cu „Vis indian" de la Fragonard, știa că la roșu folosesc mirosuri iuți cum ar fi Yves Saint-Laurent, iar la alb, un anume parfum, „Alchimie" ... Știa să se uite în buric și scotea o șuierătură ciudată atunci când trăgea aer în piept. Cu acel șuierat profund și domol putea lua durerile de cap ale femeilor. Cu piciorul putea vâna șoarecii și uneori apărea purtând la curea un scaun pliant de vânătoare. Mă ducea în fiecare zi de șapte ale lunii la Boleč, unde tocmea un ciopor de țigăncuțe ca să ne cânte la vioară, chit că lor nu le prea plăcea, pentru că degetele femeii după scripcă nu mai sunt bune la ciordeală. Eu, care până atunci aveam vise repezi și viață domoală, nici n-am mai ajuns să mă mai

îmbujorez de rușine, că m-am și pomenit în așternutul lui. În acea îmbrățișare de câteva minute m-am îmbolnăvit și m-am înzdrăvenit, m-am înfometat și m-am săturat. Abia după aceea roșeața mi-a umezit obrajii coborându-mi pe gât și prelingându-se până la mâini ca mai apoi să-mi văd rumeneala pe degete... Deasupra mea zâmbetul lui se revărsa lui și-și lua zborul spre Dunăre, iar puterea adevărului intra în mine ca un cuțit. Uneori îmi povestea cum că există ceasornice sătule și nesătule, la fel cum există iubiri sătule și iubiri nesătule, iar seara în așternut îmi citea cu voce tare din cărți despre care știa dinainte că o să-mi placă:

— Nimic prea mult! spunea el.

Și s-a și adeverit. Înainte să ajung să uit pronunția greșită a numelui său, într-o seară NATO a început să bombardeze. După fiecare explozie tablourile și icoanele cădeau de pe pereți. Și atunci s-a petrecut ce-a fost mai rău. Vi s-a întâmplat să reveniți într-un magazin pentru niște gumă de mestecat, și numai ce v-ați întors cu spatele să vă dispară automobilul? Cu degetul pe butonul alarmei o luați la goană de-a lungul garajelor închise nădăjduind că mașina dumneavoastră o să vă răspundă chemării din beznă. Tot așa și eu merg de-a lungul străzii sufletului Minotaurului și caut iubirea lui, care însă nu mai e. La Minotaur nu trag nici puricii, nici gândacii, nici

păduchii, nici molima, dar iubirea noastră din el a căzut bolnavă de când au început să cadă bombele. Nu, Minotaurul e sănătos, el e aici, cu mine, iubirea lui e bolnavă. El se poartă ca înainte, nimeni din anturajul lui nu sesizează schimbarea, însă el, oriunde s-ar afla, are întotdeauna sentimentul că a ajuns fie prea devreme, fie că a întârziat. De când e războiul, simte exact în străfundul oricărui parfum al meu esența excrementului de pisică, anume pus pentru a înteți și celelalte elemente ale mirosului și a-i asigura persistența, ceea ce însă n-ar trebui să se observe. Se poate spune că Minotaurul amușinează într-o ordine inversă decât restul lumii. Asta pentru că a pierdut memoria iubirii. În fața noastră este viitorul pe care Minotaurul îl urăște, deasupra noastră veșnicia fără saț sub forma avioanelor invizibile, iar în spatele nostru amintiri întoarse pe dos. Dintr-odată ochii lui au îmbătrânit. Nu frică este în ei, ci ură. Ură față de viitor. Iubirea Minotaurului a devenit poroasă și a început să lase loc urii generale față de viitorul care s-a înstăpânit în jurul nostru în toiul fricii din fiecare noapte pentru ziua de mâine. Însă eu, iubita lui, sunt încă întoarsă către dragoste, iar dragostea este o veșnică zi de mâine și iată cum ne separăm. În ura lui către viitor nu e loc de dragoste, și nici de mine în ea.

Ziua ieșim mai departe la serviciu ori la treburile noastre, iar noaptea stăm acasă și încercăm să dormim și să facem dragoste sub bombe. Dar nu ne iese. Dragostea este o plantă delicată, dragostea e întotdeauna mai tânără ca noi, iar noi, fără a o simți, am început să fim grosolani cu ea. Ne-am nesocotit dragostea, am trecut-o sub tăcere, am uitat-o de parcă voiam s-o rănim, s-o ciuntim și chiar s-o lichidăm înainte să ne lichideze ea. Iar într-un fel noi socoteam că ea trebuie să supraviețuiască în ciuda a toate. În prima clipă am gândit că este vorba de o boală a dragostei, una dintre acele boli care țin atâtea zile câți ani are bolnavul, dar, din păcate, n-a fost așa. Uneori gândeam: boala ca boala, exercițiu de îmbătrânire. Bătrânețe în miniatură. Totuși, nu era o boală ca orice altă boală. Bombele nimereau drept în Minotaur și în legătura mea cu el. Atunci m-am hotărât să o salvez. Și la asta lucrez zilnic.

Iată cum trăim noi acum. În fiecare seară exersez în fața oglinzii cum să-mi schimb zâmbetul. Și într-atât l-am schimbat încât acum poate mușca. În fața casei se află un panou mare cu un ou pascal la mijloc. Într-o parte a oului Minotaurul mi-a citit înscrisul: *I believe in God!* iar în cealaltă parte: *They believe in bombs!* După ce ne încheiem treburile, eu și Minotaurul ne dăm întâlnire în parcul Kalemegdan, în fața monumentului

închinat Franței pe care cineva scrisese: *Duceți-l la groapă!* Dacă nu vine Minotaurul, îmi văd singură de drum. Cobor treptele mici ale străzii Paris, trec prin fața fostei ambasade a Franței pe care stă scris cu sprayul: *Republica Corsica*, ajungând până la colț unde pe vremuri, în veacul al treilea, era baia romană Aelius, din care după atâtea veacuri n-a mai rămas nici o urmă, nici chiar izvorul care o alimenta cu apă. Cobor apoi înspre ambasada Suediei pe panta care duce la râu, după care mă îndrept către o clădire înaltă.

— Ce e nou? îl întreb pe Minotaur intrând în apartament.

— *De mine n-a întrebat?* răspunde Minotaurul privind absent la rochia mea mov, care cândva îi plăcuse atât de mult.

— *Nu știi că da?* i-o întorc eu, iar el îmi răspunde tăios:

— *Nu mergem mai departe-n treaba asta...*

Eu ocolesc masa, pun cina, vinul și stafidele, mă așez și stăm tăcuți câteva momente. Apoi las brusc capul în farfurie. Printre suspine spun:

— *Te temi să fii și-n faptă și-n virtute același ca-n dorință? Vrei să ai tot ce socoți a fi podoaba vieții și să rămâi mișel în ochii tăi, ținut între „aș vrea" și „nu-ndrăznesc", întocmai ca motanul din zicală?*

— *Dă-mi pace, rogu-te!* răspunde el. *Cutez să fac doar ce e vrednic de-un bărbat. Nu-i om cel ce se-ncumetă mai mult!*

— *Ce fiară te-a împins aceste planuri să-mi destăinui?*

O vreme a stat nemișcat, parcă neauzindu-mi suspinul, după care s-a ridicat de la locul său, s-a așezat în spatele spetezei scaunului meu și acolo a rămas. Plângând mai departe, am spus:

— *N-aveai atunci nici timp, nici loc prielnic, dar vreai să ți le faci, și, când prilejul se arată de la sine, ești nevolnic?...*

Atunci mă ridic, trag o draperie și-l iau de mână ducându-l în dormitor, îl așez în așternut, îl acopăr ca pe un copil și molcom în ureche, ca să-l adorm, îi cânt Bach. Minotaurul are coșul pieptului aidoma unui schelet de barcă, care se deschide larg și apoi se strânge. Din așternut se uită la mine ca la un violoncel îmbrăcat în rochie.

Cerul Kalemegdanului este brăzdat spre apus, cam la două sute de kilometri de liniște, de proiectile antiaeriene de vânătoare Tomahawk. Pe clădirea noastră se află un graffiti: „E primăvară, iar eu trăiesc în Iugoslavia".

CAPUL ÎN FARFURIE SAU TRECĂTORUL ÎN ȘUBĂ DE PĂR DE CAPRĂ

— Sunt născut ca bărbat, dar o să mor de cancer la sân, gândeam simțind cum noaptea se prinde în jurul meu ca o durere. Mă găseam pe o alee din parcul Kalemegdan și priveam cum pe apa Savei cobora amurgul străveziu. Parcă adus de un vapor plutind pe apa râului. În oraș se luminau ferestrele – întâi în locurile cele mai neașteptate, apoi tot mai des. S-a aprins și lumina din turnul bisericii eparhiale, s-a luminat și fereastra sufrageriei mele. Se afla la etajul patru chiar la nivelul aleii din cetatea Kalemegdanului, unde mă aflam. Vedeam totul din parc. În sufragerie a intrat o fată în rochie mov care a început să pună cina pe masă. S-a așezat la locul său și a început să aștepte ceva. După câteva clipe s-a uitat la ceasul de mână și a ieșit la fereastră. Căutând cu privirea parcă pe cineva de aici, de pe aleea din dreptul ferestrei, unde mă aflam eu. Atunci s-a auzit sirena anunțând pericolul aerian. Aproape în același timp ceva a nimerit o clădire și am văzut cum cărțile zboară pe fereastră ca păsările. Am

coborât în grabă scările de pe strada Paris. Am trecut prin fața anticei băi romane trăgând cu urechea la apă și am citit în mers un vers de pe o placă de piatră pusă de Aelius Tertius.

Alma lavacrorum de saxis decido lympha...

Apoi am trecut pe lângă ambasada Suediei și am intrat în clădirea de pe malul Savei. Am luat liftul și am apăsat pe un buton la nimereală. Utilajul m-a lăsat exact unde trebuia și, sub soneria pe care am apăsat, am citit propriul nume.

O fată în rochie mov mi-a deschis ușa cu vorbele:

— Ce e nou?

— Aș vrea să te întreb ceva, am zis. De pe o alee din Kalemegdan se vede orice detaliu din camera asta. Închipuiește-ți acum că un trecător se oprește și privește prin această fereastră. Uite-l pe unul în șubă din păr de capră care se uită drept aici. Ce-o să vadă el? Un tânăr, care-s eu, stă la o masă pusă și o fată în rochie mov, adică tu, aduce cina, vinul și stafidele. Și-n loc să-neepi să mănânci, izbucnești în plâns și-ți lași capul în farfurie. Și așa în fiecare seară. Iar eu să stau nemișcat de parcă nici nu mă privește. Apoi urmează să spui printre lacrimi ceva deja spus de o mie de ori, la care eu o să mă ridic încet, o să ocolesc masa și o să mă așez în spatele spătarului scaunului tău. Și abia atunci o să spun și eu ceva. Și

în fiecare seară voi spune același lucru. Apoi vom pleca din sufragerie și vom dispărea de după un fel de draperie în încăperea alăturată...

Toate astea le poate vedea trecătorul în șubă din păr de capră. Și dacă și mâine se întâmplă ca iarăși să se afle pe aceeași alee, spre seară, când se aprind luminile în case, și dacă îi cade iarăși, privirea pe fereastra noastră, ce-o să vadă el? Că în vântul de primăvară frunzele căzute de la suflul bombei zboară precum păsările. Ori că de la rafalele rachetei păsările cad de pe crengi precum frunzele. Iar acolo, în sufragerie, spre disperarea trecătorului, totul se va repeta. Cuvânt cu cuvânt. De-a fir a păr ca-n ziua precedentă. E de necrezut...

Oare cum ar trebui să înțeleagă trecătorul în șubă din păr de capră, ori altcineva în locul lui, mereu aceleași scene pe care invariabil ni le prilejuim unul altuia seară de seară? Spune-mi, nu te-ai săturat de toată comédia asta? *Nu mergem mai departe-n treaba asta.*

Fata în rochie mov își stinge privirea strălucitoare în mine și zice:

— Prostii! Când sirena anunță atacuri aeriene nu există nici un trecător pe aleile Kalemegdanului. Trecătorii se află ori pe unul din poduri la concertele rock cu însemnul „target" sub bărbie, ori în subsoluri. Iar în ce ne privește, o să-ți spun și asta... Ai văzut vreodată cum hăituiește

un vultur iepurele? Iepurele fuge în zigzag iar virajele lui sunt imprevizibile. De fapt, iepurele are șanse să scape cât îl ține imaginația de cum s-o mai cotească, așa încât vulturul să cadă în gol de fiecare dată. Când iepurelui îi seacă imaginația, în același moment își pierde mirosul trupului și atunci aleargă în linie dreaptă. Și atunci vulturul îl și înhață. Așa, aidoma iepurelui, moare și dragostea. Ea moare când îi seacă imaginația și când își pierde mirosul său anume... Cam așa ceva s-a petrecut în această sufragerie...

— Nu-i asta – m-am răsucit eu – gândește un pic! Oare această scenă repetată nu amintește de cu totul altceva, de ceva deja văzut? Bine cunoscut? Sufrageria asta a noastră ar putea fi înțeleasă ca teatru, iar noi doi ca fiind cei care pregătim spectacolul.

— Care spectacol? întrebă ea cu însuflețire. Mai însuflețită decât era de așteptat, ținând cont de împrejurări.

— E Shakespeare. Dacă nu crezi, ia cartea și convinge-te. *Macbeth*, actul întâi, scena șapte[1].

1 Citatele au fost preluate din *Macbeth*, trad. Ion Vinea, în W. Shakespeare, *Teatru*, ELU, București, 1964. (N. tr.)

DRAGOSTEA CARE ÎN FIECARE DIMINEAȚĂ ÎMBĂTRÂNEȘTE CU UN AN

Evident, Minotaurul are dreptate. Discuția noastră din sufragerie era Shakespeare. *Macbeth*, actul întâi, scena șapte.

Eu acum caut ca, sub acel zâmbet al meu care mușcă, să-i aplic Minotaurului un anume procedeu ce s-ar putea numi, cu oarecare rezerve, lecuire. Lecuirea dragostei noastre bolânde, care în fiecare dimineață îmbătrânește cu un an. Cum dragostea nu se tratează în spitale și în sălile de operație, mai cu seamă în vreme de război, m-am adresat vracilor.

Și chiar m-am dedat la vracevanie, de care însă m-am dezbărat, nefiind de nici un folos. În ciuda tuturor strădaniilor mele, Minotaurul nu mă mai cunoaște, uitându-mi până și numele. O gândi că-s vreo servitoare, o soră sau cam așa ceva. Nici nu mai aude ce-i spun. Sub bombe lui nu i se mai scoală. Nici pentru mine, nici pentru o altă femeie. Cine și-a trecut viața prin inimă precum firul prin urechile acului va înțelege de ce fac

totul pentru ca Minotaurul să se întoarcă la mine. Cine nu și-a trecut viața prin inimă precum firul prin urechile acului n-o să înțeleagă.

După felul în care pritocesc eu acum lucrurile, abia îmi mai pot închipui clipa când am început să îl lecuiesc. Nici nu prea seamănă a lecuire în sensul obișnuit al cuvântului. E o treabă anevoioasă și chinuitoare. Scopul acestor exerciții cu Shakespeare a fost tocmai să-l clatin pe Minotaur din ura sa față de viitor și să-l strămut în oricare altă vreme și loc, în cazul de față în ambianța din *Macbeth*. A fost primul pas în drumul său către întoarcerea spre mine. Pasul de la ură la dragoste.

Numai că lucrurile n-au mers ca unse. După câteva zile s-a văzut clar că o cură cu Shakespeare nu e suficientă. În trezie nu mai aveam nici o înrâurire asupra lui. Îi eram aproape doar când dormea, oricum nu când era treaz. Nici nu era de mirare. În trezie Minotaurul începea să urmărească din oră-n oră evenimentele războiului. Dimineața cumpăra ziare – *Politika*, *Blic* și *Danas*, după care compara comunicatele despre bombardament. Seara la televizor prindea alternativ ABC, Studio B, canale croate, CNN sau BK. Noaptea urmărea știrile de la Studio B și știrile primite prin poșta electronică, la ore ceva mai târzii Radio Muntenegru ori site-urile War Against Yugoslavia INET și CNN pe internet. Era ca scos din minți îmbinând zi și noapte cubulețe.

Dormea cu firul tranzistorului în urechi. Știa să spună pe dinafară cu exactitate unde și când a mai fost distrus un pod ori un sat. Nu mai știam cum să-l smulg din acest război dublu, războiul din jurul nostru care era în toi și războiul care se reedita în el ca într-o oglindă spartă. Se temea de incendiul din vecinătatea noastră care se putea întinde până la noi, sau, mai mult decât atât, de norii toxici de deasupra rafinăriei distruse de la Pancevo, ori de catastrofa ecologică dacă NATO bombarda localitatea Barič.

Trebuia să trec la o acțiune complementară pe care vraciul meu o numea „lecuirea prin vis".

În vis nimeni nu are nume. Dacă pe cel din vis îl strigi cu un nume străin, dacă e bărbat se poate și cu un nume de femeie, glasul tău îl va trezi, nu însă și numele lui. De aceea o mare stăpânire asupra adormitului vor avea cuvintele care i se spun atunci când doarme și-și pierde numele, deci acele cuvinte aruncate drept în vis. În funcție de ceea ce i se șoptește ori i se citește atunci când doarme, i se schimbă gândurile. Aici se află posibilitatea ca Minotaurul să se schimbe măcar atât cât e în afara treziei. Așa că în fiecare seară am început să deschid câte o carte și să-i citesc de cum vedeam că adoarme. Molcom, aproape de ureche, având grijă să nu-l trezesc, îi citeam câte o pagină. Ca un preot budist, un lama care citește muribunzilor din cartea sa, tot

așa și eu stau seara deasupra adormitului Minotaur și citesc cu voce tare despre dragostea noastră care se stinge. Iar afară deasupra noastră șuieră rachetele. Când sunt nimerite de artileria antiaeriană, se aude ca și cum cerul, aidoma unei imense carpete metalice, ar fi găurit cu sfredelul. Dacă loveau în apropiere, Minotaurul se trezea și exercițiul meu era ratat. Dacă nu, speram să-i rămână ceva în ureche. Un strop de cuvânt omenesc, în locul unui strop din moartea cuiva.

Ca un joc de noroc. Pe scurt, mi s-a recomandat să-i citesc povești cu perechi celebre. Nu numai amoroase.

Așadar, am citit, pe când cădeau bombele deasupra Belgradului, Zemunului, peste Novi Sad, Sombor, Niš, Kosovo, Priština, peste Muntenegru... Am citit de-a valma, la voia întâmplării, ca să ne vină ajutor, legenda despre Putifar și femeia lui, despre Abélard și Héloïse, despre David și Goliat, despre Gauguin și Van Gogh, despre Goethe și Hölderlin, despre Vuk și Mina Karadžić, fiica sa, despre cneazul kosovar și țarița Milița, despre Nikola Tesla și pisica lui. Am citit din Kavafis și din Ioan Gură de Aur, din Cortázar, Ioan Damaschin, Calvino, Dostoievski și Sfântul Chiril. Am citit în sârbă, engleză, greacă sau rusă. În general, limba nu are importanță. În vis omul înțelege toate limbile, visul este o instituție paralingvistică. Și am ținut-o așa cam

două săptămâni. Între timp au fost doborâte podurile din Novi Sad de pe Dunăre și a fost distrusă clădirea fostului Comitet Central de la vărsarea Savei. Minotaurul auzise de profeția despre Belgrad cum că îi e cel mai greu între două zăpezi, de aceea permanent urmărea prognoza meteo, nădăjduind să se întoarcă primăvara (așa cum a fost în aprilie 1941), ca apoi iarăși să mai vină o zăpadă. Numai că strălucea soarele. Spre disperarea mea, arăta același dezinteres față de mine și în trezie și în vis. Sub pântece i se înfoia o ditamai tufa de păr, încât urina ca din iarbă, însă lectura nu stârnea în el pofta de a face dragoste. Fiindcă și atunci când se stinge dragostea e la fel ca atunci când moare omul – răposatul e cel care hotărăște dacă vrea să-l mai audă pe lama care îi citește cartea, ori nu.

Cu mult deasupra noastră se ivea o nouă, netrebuincioasă, neîntinată și mirositoare noapte încă doldora de bolizi NATO și stele ancestrale care pentru prima oară străluceau precum gândurile omului în acea nouă beznă. Undeva acolo se afla gândul Minotaurului. Cum să-i dezvălui nevăzutul? Cum să-l readuc la mine? În fața ochilor noștri, de cealaltă parte a râului o uriașă sferă luminoasă se lăsa neauzită pe pământ, iar după ea venea o explozie asurzitoare din care creștea un copac mare de fum. Care sporea văzând cu ochii înălțându-și crengile spre cer în toiul nopții.

STEAUA ÎN OGLINDĂ

Minotaurul a purtat cinci ani barbă în vis, dar în trezie n-a purtat. A rămas în afara treziei așa cum și visele au rămas în el. Nu-i mai plăcea să și le amintească. Și totuși, cam prin 12 aprilie mi-a povestit în fine un vis. De care m-am agățat ca de un fir de pai în nădejdea că așa puteam urmări dacă acțiunea mea avusese vreun efect. În noaptea aceea în vreme ce dormea i-am citit Borges, *Cartea de nisip*. Dimineața, mi-a zis:

Am visat că sunt în Toronto. Unul din membrii Consiliului Coroanei din Canada și cu încă altcineva mi-a făcut cunoștință cu Borges. Care era sfios și duios, cum e în cărțile lui. Am luat împreună avionul într-o anume direcție. La un moment dat a împăturit o bancnotă pe care stătea scris în cerc „Sangria", a semnat pe ea dându-mi-o ca pe un autograf Prevenindu-mă că „Sangria" este numele unei cârciumi...

Astfel suna visul Mintoraurului. Eram îngrozită. Visul Minotaurului era de mică adâncime.

În loc să se schimbe, Minotaurul pândea cu urechea bombele și sirenele, era în semitrezie, zbura cu avionul și își amintea chiar și numele autorului citit. N-am renunțat, dar deznădejdea mea începea să se lățească.

Apoi multă vreme după aceea Minotaurul nu a vrut să-și povestească visele dimineața. Bea lapte și asculta distrat anunțurile despre pericolele aeriene, mă privea cum îmi mestecam o șuviță de păr, cum îmi încheiam nasturii de sticlă la mănușile de seară ori cum îmi lăcuiam unghiile în gama ciorapilor.

Starea lui se înrăutățea. Nu mai trăgeam nădejde să-și amintească numele meu, care ar fi fost primul semn al însănătoșirii și al întoarcerii la mine.

Și asta nu era tot. Boala a trecut de la suflet la trup. Trei zile nu s-a dus la serviciu, căci nu s-a simțit prea bine. Apoi, într-o seară în loc să vină acasă de la slujbă, a venit de la spital. Avea o mână bandajată. Fusese la concertul rock de pe podul de pe Sava. Mi-a povestit ce se întâmplase. Pe pod era multă lume în clipa în care s-a ivit pe cer o rachetă de croazieră. Plutea alene în văzduh aidoma unui imens pește luminos. Toți au văzut clar cum se apropie de pod. S-a oprit o clipă deasupra capetelor lor, parcă șovăind, după care a ales o altă direcție, a ocolit un copac de pe mal după care a pornit-o pe firul Dunării ca

să distrugă rafinăria de la Pančevo. Eram îngrozită la gândul că Minotaurul ar fi putut fi rănit pe pod. Însă el mi-a spus că în dimineața aceea, aflându-se în sediul în care se făcea „de serviciu" conform regimului în vreme de război, „l-a mușcat" ușa liftului. Când i-am pansat rana, am văzut că îi lipsea o bucată de carne din mușchi. Cred că acolo, pe pod, de frică s-a mușcat până la carne. Când l-am întrebat ce trebuia să însemne asta, a râs și atât. Am început să-l supraveghez și când doarme. Într-o seară, când asupra Belgradului cădeau bombe NATO cu termen de garanție depășit încă din 1997 (așa cum mai târziu am citit pe schije), el picotea în pat cu degetul în gură sugându-și-l ca un prunc. În ultima clipă am înțeles ce se întâmpla. Sângele îi țâșnea din gură și abia am reușit să-i smulg policarul dintre fălci. Boala lui, ura bolnavă a lui față de viitorul cumplit, dădea roade. Minotaurul se mânca pe sine bucățică cu bucățică.

În cel mai întunecos colț al odăii noastre strălucea luna surprinsă în oglindă. Iar deasupra ei o stea. Care părea a fi ca atâtea alte stele, deși era o stea neadevărată. Era un satelit de observație, pe care-l denumiseră „Mama". Spre deosebire de o stea adevărată, el nu clipește. Și în fiecare noapte când emite instrucțiuni de bombardament, „Mama" se oglindește în odaia mea.

PICTURI PE UNGHII

Nu mai știam încotro să mă îndrept, poate doar să-mi văd de ghicitoriile mele. Numai că și aici erau puține posibilități. Îmi era clar că mai aveam un singur mijloc, unul singur, la fel de periculos pentru Minotaur cât și pentru mine. Dar, probabil, salvator. Cei inițiați m-au încredințat că nu există formulă magică mai eficientă decât obișnuitele anunțuri publicitare. Însă trebuia să știi cum să te folosești de ele și în ce ordine. Și mi-au dat asemenea trei specimene avertizându-mă că sunt mai periculoase decât ciuma, mai periculoase decât invizibilul F 117. Nu conținutul avea importanță. Important era ceea ce ascundeau ele, ceea ce nu atrăgea atenția la prima vedere, dar în cugetul căruia i se citeau se închega într-un tot care acționa cu putere, la fel cum F 117 nu se poate vedea de pe pământ, dar se vede clar în cer. Deci trebuia să renunț la lectura literară ineficientă și să-i citesc în somn Minotaurului trei anunțuri într-o ordine pe care s-o pricep cel

mai bine. Căci știam că, dacă le citeam într-o ordine greșită, și pe mine mă pândea pericolul de a mă îmbolnăvi. Și, dacă se întâmpla asta, n-aș mai fi putut niciodată s-o iau de la capăt cu lecuirea Minotaurului, nemaifiind doar el bolnav, ci și eu. Și ăsta ar fi fost sfârșitul.

Și totuși într-o seară m-am decis să încerc acea ultimă modalitate. Ne aflam în adăpost. La intrare o fată scrisese cu creta: *Nu sunt ciupercă să cresc în beci.* Ca de obicei, mi-am pregătit batiste îmbibate cu o soluție de bicarbonat de sodiu diluat cu apă în cazul în care iarăși ar fi nimerit ceva ceea ce ar fi început să piște și să ardă nasul și ochii. Aveam asupra mea și acele trei anunțuri așa încât imediat ce Minotaurul a adormit eu am început să le citesc la ureche unul după altul. Le-am citit într-o ordine aleasă la întâmplare de parcă aruncam trei zaruri în visul lui. Am chemat în ajutor o forță necunoscută în nădejdea că mă va ajuta. Scopul era ca Minotaurul să mă viseze și să-și amintească numele meu. Era de-ajuns să-și amintească de mine o singură dată. Dacă o făcea, lecuirea izbândea.

Am citit anunțurile în această ordine:

Mică firmă autorizată cumpărăm lift pe jumătate uzat pentru 1-3 persoane, până la etajul III, sau oferim în schimb plasă din fibre de sticlă contra insectelor. Plasa este invizibilă, permițând excelent aerului să treacă, termen de garanție

nelimitat. Montarea conform înțelegerii. Dacă oferta nu corespunde cererii, ofer în schimbul liftului amintit un autobuz fără motor, casat, propice pentru o casă de vacanță, pentru o prisacă ori deșeuri auto.

Taina noastră. Adult inteligent, mascul, profesionist în ale vieții, 43 de ani, caută tânără parteneră abilă, corectă, modestă, în perspectiva unei emigrări în străinătate.
Urgent.

No. 1. între pictori execută unghii tipic americane cu diverse elemente decorative, alungește degete, 8 dinari degetul. Pictare de sfinți și sfinte ori de domnitori sârbi, lucrătură artistică, 50 de dinari unghia. Tatuaje pe piept și spate cu fresce de la mănăstirile din Studenica și Stari Nagoričan.

N-a fost nevoie să aștept până dimineața ca să-mi pot da seama dacă s-a întâmplat ceva sau nu. Imediat, aruncându-i o privire Minotaurului adormit am înțeles că anunțurile, aidoma unor descântece ori rugăciuni, începeau rapid să-și facă efectul. Reușisem să dezmeticesc pe cineva sau ceva. Era ca o erupție de energie. Ceasul de buzunar al Minotaurului, relicvă de familie, pe care îl purta la gât deși se oprise încă din veacul trecut, a început brusc să meargă. Minotaurul dădea semne vagi de certă trezire, ca după aceea

să se potolească, iar totul să ia o cu totul altă direcție. Înspre fundătură. Minotaurul n-a reușit să-și amintească cine eram. Deși în visurile Minotaurului am apelat la puterea unei forțe de dincolo, era clar că nu nimerisem ordinea adevărată a anunțurilor. Că nu le drămuisem cum trebuia.

Acest pas greșit m-a atins și pe mine și m-a cam zdruncinat. Iubirea mea devenise poroasă, consimțind urii față de ziua de mâine care împărățea peste tot și toate. Simțeam că doar eu, din acea mulțime de milioane căreia îi aparțineam, nu urăsc viitorul. Tare m-am mai temut din pricina asta. Mai mult decât de bombe și de rachete mă temeam de singurătatea care mă urmărea din acea pricină. Știam că omenirea are un singur viitor. Întotdeauna și dintotdeauna doar unul și că nu există rezerve de viitor. Atunci, cum puteam eu să-l urăsc? Și atunci am început de una singură să mă dumiresc cum stau lucrurile cu acest viitor respingător care nu știu ce grozăvii ne mai poate aduce. Viitorul este sălașul unde zace și supraviețuiește frica, gândeam eu. Atunci am auzit clar cum prezentul meu se rupe în două și cum încep să uit cum mă cheamă.

Îl priveam uimită pe bărbatul necunoscut care dormea lângă mine în acel beci. Nu mai știam cine e, și nici de ce sunt acolo. Iar el vorbea în somn:

— Tu nu vezi? Deja toate s-au petrecut. E sfârșitul a toate. S-au sfârșit și veacul, și căsătoria, și războiul...

Am fugit din clădirea aceea de pe strada Paris, prin fața băii romane care susura sub clarul lunii. Eram înfrigurată. Am alergat pe strada Knjez Mihajlo unde se căscau intrările vraiște ale centrelor culturale ale Franței, Marii Britanii și SUA, complet răvășite. Pe zidul centrului cultural american era scris cu carioca: „*Americani, urăsc să urăsc, dar voi ați vrut-o*". Aerul îmi ardea nările. Ardea și Belgradul în jurul meu duhnind a praf de pușcă și cablu încins. Deasupra capului zbura un proiectil lansat de pe un submarin de pe Marea Adriatică. Avea semnalizatoare și a trecut printre două clădiri în calea sa către vânatul său, către o clădire cu multe etaje aflată pe strada Knjez Mihajlo. Atunci am simțit foamea. O foame fără saț. Și în vreme ce alergam mi-am vârât iute degetul policar în gură...

ZEUL POVEȘTII

O poveste are întotdeauna zeul ei. Orice poveste. Până și cea mai proastă. Eu sunt zeul acestei povești. Cuvintele mele au ajuns până la voi încă de la începutul zicerii acesteia. Din alcătuirea trupească a făpturilor vii cel mai mult durează după moarte tocmai cuvântul. Așadar, acestea sunt doar cuvintele mele. Doar că eu de mult nu mai sunt printre cei vii. Am trăit în Atena cam în jurul anului 2000. Am fost politeist și judecător, după care am devenit creștin și scrib. Îmi spuneau Areopagitul, iar după aceea Pseudoareopagitul. Nu știu cum am murit. Morții nu țin minte asta. Însă după aceea am auzit de la cei vii care mi-a fost sfârșitul. Faptul că am fost scriitor nu are legătură cu această poveste. Nu eu o scriu. Eu mă mut în ea, sau, mai bine zis, voi trece prin ea ca să aduc la cunoștință ceva anume.

Și anume că în povestirea asta m-a chemat cineva. O femeie dezamăgită din pricina dragostei care a început să pălească în omul ei. Ea a

cerut ajutorul și eu sunt aici. În fiecare seară, în vreme ce sirenele anunță alarma, eu mă găsesc pe o alee din parcul Kalemegdan în șuba mea din păr de capră și îi observ pe ea și pe iubitul ei în sufrageria lor. Ea greșește gândind că m-a chemat cu descântece, cu vrăjitorii ori cu ghicitorii pe calea anunțurilor publicitare. N-a fost asta. Avea puterea să cheme pe cineva, pentru că dorea cu ardoare ajutorul, și m-a chemat taman pe mine pentru că o cheamă ca pe mine. De asta am și putut să-i vin în întâmpinare și de aceea sunt acum în această poveste. Încerc să-i vin în ajutor.

Numai că ea a greșit cu ceva chemându-mă pe mine. Și de-asta s-a și îmbolnăvit de la boala lui de dragoste și de la boala ei de dragoste. De aceea eu voi trimite în visele ei un străvechi vis de douăzeci de veacuri ceva mai răcoros, pentru ca numele ei să se curețe de numele lui. Fiindcă există o singură cale prin care iubirea bolnavă se poate înzdrăveni și apoi vindeca. De fapt dragostea se pierde din pricină că numele iubiților se luptă deopotrivă pentru supremație. Ele trebuie curățite unul de celălalt. Sunt ca două sonorități care deopotrivă se calcă în picioare. Un sunet trebuie spălat de celălalt sunet. Dacă vrei dragostea, atunci trebuie să cureți din numele tău numele celui pe care îl iubești. Cine face asta salvează dragostea. Lui, Minotaurului, n-o să-i fie prea ușor.

Minotaurul este născut în semnul Taurului (Taurus), care este, așa cum spuneți voi astăzi, al doilea semn zodiacal, corespunde celei de-a doua luni de primăvară. Soarele trece prin acest semn între 21 aprilie și 21 mai, luna este în exaltare, iar planeta tutelară este Venera. Taurul este un semn de pământ, feminin, pasiv și fix. Constelația sa se află în cerul nordului. Ca să-și salveze dragostea, Minotaurul trebuie să curețe natura masculină a drăguței lui de natura lui feminină ca și de grozăvenia stelei sale fatidice Algola. Mesajul acestui semn este: „Pace tuturor vorbesc glăsuind, numai că-n sinele meu ea nu este. Ca o pasăre închisă-ntr-o odaie, așa și sufletul meu șovăie și forfotă în mine. Iar sufletul ți-e ca-un pământ însetoșat, dar cu o singură lacrimă îți poate stinge setea".

Ca să-i ajut, eu le voi amesteca numele în vis (așa cum au făcut-o ei în viață) oferindu-le prilejul ca fiecare să-și curețe numele său de al celuilalt. Ca nu cumva cel care este mai pătimaș să-l molipsească pe celălalt. Poate că atunci va auzi acel nume cândva atât de iubit în locul numelui său, al celui care acum îi tot zbârnâie în urechi, ca oricărui muritor. Să înstrăineze cunoscutul care s-a dovedit a fi necunoscut, cum ar veni, Adevărul sau Dragostea. De cum o să-i spună pe nume, o să-și trezească dragostea. Fiindcă a spune pe nume înseamnă a trezi...

Iată, așadar, ce anume i-am trimis în vis și ceea ce consemnează el despre acest vis:

VISUL MINOTAURULUI

Dar tu zici că ai văzut cândva pe cineva atât de îndemânatic care aruncă piatra în sus, ca apoi s-o nimerească cu o alta? Aseară eu am fost acea primă piatră, nimerită de o alta. Visam că îmbătrânesc prea repede. Și deodată în visul meu, ca o piatră prețioasă, ca aruncată din praștie a năvălit cu o forță și o viteză nemaipomenite visul altuia. Care l-a zdruncinat îngrozitor. Precum un uriaș meteor când lovește Pământul și trezește vulcanul... Era așa vârtos și plin de energie că mi-a tăiat răsuflarea. De la visul altuia, visul meu a crăpat din toate încheieturile și s-a spulberat în zbor de la acel grandios străin care a trecut bubuind prin toate visările mele de dinainte oprindu-se silnic și culcușindu-se în mine în noaptea aceea. Numai că n-a fost un act neprietenos. A fost un vis cu o de necuprins dragoste și milostenie încât puteai întrezări chiar și-n el leacul care îmi putea înzdrăveni visul de visul altuia. Era un vis silnic care iartă altui vis.

Iarăși am avut un vis, dar, așa cum se întâmplă cu visele, l-am pierdut repede. Abia de mi-l mai pot aminti. Însă țin bine minte că acele bucăți străine erau îngrozitor de reci de parcă veneau de la cineva care nu mai era viu. Prin asta se

deosebea de visele mele calde și vii. Iar atunci când am tresărit, n-am mai putut păstra în amintire această diferență. Și încă nici în trezie nu deosebesc care bucată din vis e a mea și care nu. Iată așadar ce-a rămas din visul de după trezire.

Oricum, am visat că sunt bătrân și că am surzit, fapt de care mi-am dat seama pentru că am pierdut din auz anumite sunete. La început doar sunetele A, apoi D ori N. N-am mai putut auzi cuvântul „azi". Așa am și observat că bătrânețea mi-a luat auzul. Ca după o vreme să pierd din auz sunetele I, O... Surzenia mea tot creștea. Am fost nevoit să renunț.

Noi știm că prin renunțare lucrează cei care fac statui din piatră masivă, căci renunță prin cioplire la straturile de prisos care pun stavilă vederii limpezi a chipului ascuns. Doar prin asta ei scot la vedere ascunsa frumusețe lăuntrică.

Mi s-a părut un fleac la început. Dar când surzenia mea s-a oprit la sunetul S, și când am fost lipsit de auz doar pentru șase sunete, mai mult de-atât n-am mai surzit, că am început să mă întreb încotro mă va duce acea parțială, aș zice eu, surzenie potolită. Și oare ce însemna ea?

N-o să pierd din vedere următoarele: a căuta nevăzutul și necunoscutul înseamnă a vedea și a cunoaște ceea ce este mai presus de vedere și

cunoaștere. Oare nevederea și necunoașterea nu înseamnă a vedea și a cunoaște?

Iarăși a trebuit să constat că literele pe care nu le aud spun ceva special. Și mi-am zis că de undeva cineva îmi trimite un mesaj.

Tare seamănă acest caz celui cu smaraldul, care, curățit de pământul lipit de el, se ivește de la sine ca o sculptură, de fapt ca o podoabă.

Se pare că destul de târziu am înțeles lucrul acesta, așa că am făcut o listă a sunetelor pe care nu le aud. Și am început să le scrutez în căutarea unui mesaj. Pentru care mi-au fost necesare câteva zile, ceea ce în vis nu e mult, pentru că în vis nopțile nu se socotesc.

Iarăși buchisind și răscolind aceste șase sunete de care se lipsise auzul meu, care deci lipseau din viața mea și din visul meu, spre groaza și disperarea mea, am descoperit, bănuind totuși ceva, un nume. Un nume cu atât mai nefast, cu cât în vis nu există nume. Și au existat și neajunsuri. În acest nume erau amestecate sunete străine pe care le auzeam excelent, dar care înăbușeau auzul, adică memoria și mesajul literelor pe care nu le mai auzeam.

Urechea mea nu poate deslușì acel nume chiar dacă ar fi rostit, pentru că din pricina acelei

sonorități eram eu surd, căci puteam auzi doar celelalte sunete care nu țineau de el...

Așa că era vorba de numele cuiva pe care cândva l-am iubit cel mai mult și l-am cunoscut bine, dar pe care l-am uitat. Deci nu mai puteam auzi numele marii mele iubiri chiar dacă-mi doream tare mult să mi-l amintesc. Și nimeni nu mi-l mai putea spune (surd fiind). În vis o vedeam pe frumoasă mestecându-și șuvița de păr. Ședea în frumusețea ei ca într-o barcă. Eram uns din creștet până în tălpi de privirea ei densă care se scurgea pe mine. Știam că e născută în zodia Balanței. Dar numele ei și cine era ea nu-mi puteam aminti. Acest nume neauzit licărea în fața mea din clipa trezirii ca o stea căzătoare care se semna pe fereastra mea. Însă acest nume se încețoșa din pricina unei ființe care nu-și găsea aici rostul, de visul altuia care m-a locuit în noaptea aceea. Visarea unui om necunoscut mie se punea de-a curmezișul între mine și dragostea mea. Acum, când sunt treaz, știu că-mi pot aminti acel nume predestinat mie doar dacă voi putea înlătura acea curgere ca de gheață a altuia. De aceea și consemnez toate astea. Poate că există cineva care să îndepărteze acea străină rază orbitoare din visul meu, să plivească dintre literele altuia pe acelea neauzite, pentru a se putea ivi numele ascuns mie – numele iubirii mele pe care surzenia mea încearcă să mi-l șoptească...

EPILOG

Dragi cititori, credeți că e vremea să vă întrebați încotro vă duce zeul poveștii? Fiindcă aceste vorbe sunt șoaptele lui. Vă întrebați: nu ne mai întoarcem în război? Vă spun imediat că nu. Tema noastră e iubirea, iar nu războiul. În această poveste stăpânește Venera. Planeta Venera care guvernează constelațiile celor născuți în semnele Taur și Balanță, constelațiile Minotaurului și iubitei lui.

Pe lângă asta, acum trebuie să vă amintiți că eroii acestei povești sunt așa cum sunt, bolnavi și nefericiți, despătimiți cu anasâna, constrânși de bombe să urască viitorul, dar oricum într-o situație mai bună decât a dumneavoastră. În lumea dumneavoastră, unde există mai multă frumusețe decât dragoste, n-are cine să vă izbăvească. Pe ei are cine. Acum vă puteți amesteca cu sufletul împăcat în această poveste: dacă nu vă iese cu sinele, lecuiți-i măcar pe Minotaur și pe iubita lui. El nu știe că din visul său trebuie să-și

arunce numele. Îndepărtați-vă de visul Minotaurului și descoperiți ce-a mai rămas din vis – citiți-l și spuneți-le și altora numele iubirii lui! Care este scris cu litere roșii. Așa veți salva legătura lor. Dacă vă este mai ușor, faceți același lucru pe internet, la adresa: www.rastko.org.yu/knjizevnost/pavic.

Dar, dacă vă place mai mult așa, lăsați-i pe cei doi îndrăgostiți acolo unde sunt, adică în război și într-o tristă poveste de dragoste...

Cuprins

Precuvântare 7

LEU ŞI RAC 11

Leu 13

Rac 27

SCORPION ŞI VĂRSĂTOR 33

Scorpion 35

Vărsător 46

BERBEC ŞI CAPRICORN 61

Berbec 63

Capricorn 75

SĂGETĂTOR ŞI PEŞTI 85

Săgetător 87

Peşti 94

FECIOARĂ ŞI GEMENI 107

Fecioară 109

Gemeni 120

TAUR ŞI BALANŢĂ 135

Minotaurul urăşte viitorul 139
Capul în farfurie sau trecătorul
în şubă de păr de capră 147
Dragostea care în fiecare dimineaţă
îmbătrâneşte cu un an 151
Steaua în oglindă 156
Picturi pe unghii 159
Zeul poveştii 164
Epilog 171

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
DUMITRU OLTEANU
CARMEN PETRESCU

Corector
ELENA STUPARU

Apărut 2008
BUCUREŞTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I. „CORESI" S.A.

Prozator, poet, traducător și reputat istoric literar, Milorad Pavić s-a născut în 1929 la Belgrad, într-o familie de scriitori și eruditi sârbi. Absolvă în 1954 Facultatea de Filozofie a Universității din Belgrad și își dă doctoratul în literatură comparată la Zagreb. Își începe în 1963 cariera academică la Sorbona, apoi conferențiază la Viena, Freiburg, Moscova și Padova. Predă literatură la universitățile din Novi Sad și Belgrad, pentru a se dedica apoi în exclusivitate scrisului. Debutează în 1967, cu un volum de poezii, *Palimpsesti* (*Palimpseste*), urmat de o serie de culegeri de nuvele, printre care *Konji svetoga Marka* (*Caii Sfântului Marcu*, 1976). Consacrarea literară internațională îi este adusă de *Dicționarul khazar. Roman-lexicon în 100 000 de cuvinte* (*Hazarski rečnik. Roman-leksikon u 100.000 reci*, 1984). Publică apoi povestiri, cum ar fi *Izvrnuta rukavika* (*Mănușa întoarsă*, 1989), dar mai ales romane: *Peisaj pictat în ceai* (*Predeo slikan čajem*, 1988), *Partea lăuntrică a vântului. Roman despre Hero și Leandru* (*Unutrašnja strana vetra ili roman o Heri i Leandru*, 1991), *Ultima iubire la Țarigrad. Îndreptar de ghicit* (*Poslednja ljubav u Carigradu. Priručnik za gatanje*, 1994), ***Mantia de stele. Ghid astrologic de ghicit*** (*Zvešdani plašt. Astrološki vodič za neupućene*, 2000), *Celălalt trup* (*Drugo telo*, 2006) și *Teatru pe hârtie* (*Pozorište od hartije*, 2007). A publicat studii monografice despre barocul sârb și simbolism. Romanele sale sunt traduse în peste treizeci de limbi. Din 1991 este membru al Academiei Sârbe de Științe și Arte.

Destinele a doisprezece îndrăgostiți se întâlnesc peste veacuri în visele unei tinere, iar cele douăsprezece semne zodiacale se unesc în șase povești de iubire. În ghidul astrologic de ghicit al lui Pavić, cititorul este provocat să descopere trecerile dintr-un vis în altul, semnele ce se repetă, ca să afle singur cea de-a șaptea poveste, cea mai veche, ale cărei fărâme sunt presărate în toate cele șase iubiri: povestea căsătoriei misterioase a împăratului german Henric II și a Cunigundei de Luxemburg.

„La fel ca Borges, García Márquez, Calvino sau Perec, Pavić știe să presare volutele textuale cu miniaturi splendide și anecdote uluitoare."

Washington Post Book World

„Pavić este un artist inteligent, ironic, subtil și atât de abil, încât până și scepticii se vor transforma în fanatici ai lecturii."

Le Point

„Pentru Pavić, cărțile sunt vise, iar cititorii – vânători de vise."

New York Times Book Review

ISBN 978-973-689-219-6

Foto copertă ©
photoland
the authorized corbis representative